

Balkanska federacija ili izolacija?

Mi Hrvati u Italiji, nažalost, uvidamo kako politika Međunarodne zajednice još uvijek naginje nepravednom i neodrživom rješenju "balkanskog problema". Počeli smo to shvaćati već u samom početku, u vrijeme srbijanske agresije, kada se cijela službena Europa složila za održavanje teritorijalne cjelovitosti Savezne Republike Jugoslavije pod svaku cijenu, insistirajući na embargu za nabavku oružja. To je trebalo značiti, da Europa ne samo da neće braniti goloruko stanovništvo napadnute Slovenije, Hrvatske i BiH, nego da na taj način priznaje Srbima pravo na ušutkavanje "pobunjenika", zahvaljujući ogromnoj snazi jugovojске. Samo ubijanja stotina tisuća prognanika i bombardiranja efikasne JNA, te iznad svega ogorčeni otpor golorukog stanovništva, uspjeli su donekle, makar samo formalno, promijeniti politiku Europe prema Balkanu. Za europske političare postao je nepodnošljiv pritisak medija i vlastitih građana, koji su zahtijevali okončanje sukoba i oružanu intervenciju protiv srpskog agresora.

Nažalost, slijedeći političku liniju i programe velikih država: Francuske, Njemačke, Engleske i Italije, predviđenu za balkansku regiju, konačno smo uvidjeli da je njihov cilj, nažalost, ne dopustiti definitivno konsolidiranje pojedinih država, organiziranih poslije raspada Jugoslavije. Jedini izuzetak je Slovenija.

Sve ovo samo zato da ostanu nepromijenjeni geopolitički i strateški ekvilibriji u regiji, kako bi moglo eventualno doći do ponovnog formiranja jedne nove balkanske države, koja se, zbog više puta propalih pokušaja, više ne bi zvala Jugoslavijom. U ovom smislu postaju jasne neke situacije, koje bi inače bile teško razumljive:

- 1) Sramotan neslužbeni embargo kojem je Hrvatska bila izložena u ovih zadnjih deset godina, koji joj je priječio brzi ekonomski razvoj. Posve različit od onog službenog embarga na nabavku oružja, ali mnogo opasniji.
- 2) Sramotna situacija u Bosni i Hercegovini gdje međunarodna zajednica s jedne strane osuđuje Miloševića i Tuđmana zbog navodnog dogovora o podjeli zemlje, dok s druge strane Daytonski sporazum definitivno sankcionira podjelu BiH, stvarajući dva odvojena entiteta, Republiku Srpsku i Muslimansko-hrvatsku federaciju.
- 3) Sramotnom podjelom fondova Europske unije preko različitih programa za Balkansku regiju, odlučeno je da Srbiji pripadne 75 posto sredstava, a svima drugima, tj. Hrvatskoj, BiH, Albaniji i Makedoniji bit će razdijeljeno preostalih 25 posto dotične međunarodne pomoći.
- 4) Sramotna opstrukcija razvoja kojoj su bile izložene ekonomije Hrvatske i BiH, imajući za cilj da se ne ostvari prevelika razlika u razvoju i proizvodnji sa Srbijom, što bi moglo otežati neko buduće sjedinjenje.

Tako dolazimo do srži samog problema, kojega je označila balkanska kriza, tj. potpuni politički fijasko Europske unije već u prvoj složenoj političkoj situaciji u Europi.

Nakon 50 godina mira i demokracije, a na pragu XXI. stoljeća, dopušten je u srednjoj Europi ponovni prolaz plombaranih vagona, koncentracijskih logora ne samo za muškarce nego i za žene, izložene etničkom silovanju. Sjetimo se samo mjesta kao Vukovar, potpuno srušenih, mada bez ikakvog vojničkog značenja, ili Srebrenice, gdje je oko 8.000 Muslimana ubijeno uz blagonaklonu nazočnost međunarodnih snaga, ili opsade i trogodišnjeg danonoćnog bombardiranja Sarajeva, europske prijestolnice koju su priznali Ujedinjeni narodi...Sve ovo jer se ni jedna od "velikih" europskih država nije znala odreći svoje sitne vlastite vanjske politike!!!

Europa se oglušila na zahtjeve golorukih naroda, koji su tražili vlastitu neovisnost uz potpuno poštivanje Ustava SFRJ, ustava pojedinih republika, Međunarodnog prava, Povelje UN itd. Ova Europa, koja je mogla i moralno i legalno intervenirati, u ovom se slučaju oglušila i zabrljala, jer je ne samo dopustila, nego i podržavala srpsku imperijalno-kolonijalnu politiku. Pogledajmo kakvu liniju slijedi

Europska unija u pokušaju maskiranja vlastite krivice i prikrivanja sramotne propasti vlastite politike na Balkanu.

a) Kao prvo valja dokazati da Srbija nije izvršila agresiju na druge države, nego je samo branila i štitila ugrožene Srbe. Taj se cilj može postići jedino krivotvorenjem povijesti; što znači da treba postaviti tezu da su Hrvati prvi izvršili pokolje nad srpskim civilima, pa se radi toga JNA morala svrstati na njihovu stranu. Ako se ovo dokaže, onda cijeli hrvatski Domovinski rat postaje ilegalan. Različite vojne policijske akcije kao Oluja i druge, ne mogu biti gledane kao unutarnji redarstveni zahvati u smislu oslobađanja teritorija od uzurpatorske manjine, koja ne samo da ne priznaje hrvatski državni suverenitet nad svojim teritorijima, nego se pokušava konstituirati kao nezavisna republika. Te akcije bi postale klasično terorističko etničko čišćenje. Shodno tome, hrvatski generali prestaju biti vojnici jedne države kojima je povjeren zadatak čuvanja teritorijalnog integriteta države, već postaju obični ratni zločinci koje treba što prije osuditi.

Upravo to se događa u Hagu, gdje cijela politička linija sudaca ne vodi ni najmanje računa o bitnom razlikovanju između napadnutog i napadača.

b) Slijedeća je faza poslužiti se Međunarodnim sudom da se dokaže, kako su svi jednako krivi, i kako je prema tome ujedinjena Europa postupila kako treba - ne intervenirajući - a ako je sa strane Srbije i bilo krivaca, onda se radi samo o luckastom Slobodanu Miloševiću koji je ionako svojom demagogijom 'zavce' narod, i možda još kojom pojedincu.

Konačni cilj je spasiti Srbiju kao strateško-političkog partnera, te istovremeno omogućiti ogroman prtok novca, koji će se slijevati u ovu državu, u kojoj će velike međunarodne kompanije europskih država postati glavni korisnici različitih međunarodnih natjecaja za obnovu te zemlje. Nije teško zamisliti što bi se dogodilo, kad bi se dokazalo, da su Srbi bili glavni krivci za sve što se u ovoj regiji kroz posljednjih 10 godina događalo:

U prvom redu bi konačno postalo jasno cijelom svijetu tko je napadač (Srbija) i tko napadnuti (Slovenija, Hrvatska, BiH i Kosovo). Napadnuti bi imali pravo:

- a) Na ratnu odštetu;
- b) Tužiti Europsku uniju koja je dopustila sukob i propustila obraniti nenaoružani narod;
- c) Odbiti svako moguće ujedinjenje s napadačem ili u najmanju ruku odgoditi sve dok: ne bude isplaćena ratna odšteta; ne budu izručeni kriminalci, političari i generali koji su rukovodili agresijom; manjine koje žive u Srbiji ne dobiju zakonska prava koja im pripadaju, čime bi im se dalo do znanja da je agresor spreman raskrstiti s vlastitom prošlošću; ne bude ukinuta "Republika Srpska" u BiH. Poslije toga naravno da bi svi programi s raspodjelom međunarodnih fondova morali biti ponovno razrađeni.

Zaključak:

Svaka europska država slijedi vlastitu vanjsku politiku, jer ne postoji još uvijek neka zajednička vanjska politika Europske unije.

Jesu li vodeći ljudi Hrvatske, ali i BiH, svjesni kriminalnih nacrta, koji se pripremaju iza njihovih leđa?

Oduprijeti se europskom diktatu znači međunarodnu izolaciju. Posjeduje li Hrvatska i BiH potrebnu snagu kako bi spriječila ovaj kriminalni nacrt? Može li još jednom hrvatska emigracija predstavljati moguće rješenje sigurnoj izolaciji svoje Domovine, kojoj će ona biti izložena, ako stane u obranu vlastitih strateških interesa?

Gdje je hrvatska emigracija?

(Luka Krilić, 3. rujna, Dom i svijet)

Umjesto bilo kojeg suvišnog komentara, mislim da je potrebno reći samo ovo: hrvatska emigracija čeka sam poziv domovine. Mi bi zaista opet mogli biti rješenje sigurnoj izolaciji svoje Domovine.

Tako ja mislim.

Valentina

Cijena \$2.00

Broj 91 - 15. IX. 2001.

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal

(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte U OVOM BROJU :

- U turizmu dostignuta 1990. godina
- Bosansku Posavinu naselit će Kinezi!
- Raspisana tjeratica za gen. Gotovinom
- Slovenci već prisvojili tek "obećano" more?
- Washington Post: Zagreb, Split u Srbiji?
- Sramotno slavljenje zločinca
- Biljana Plavšić u Beogradu
- Nemamo pravo stati, Damir Borovčak
- Come and visit Croatia this fall: Požega
- Narodni nakit Hrvatske
- Ljudevit Jonke
- Draganička svadba
- Glumci HNK u Torontu

Iz života naše zajednice

S draganičke svadbe u Karlovačkom parku: članovi folklornog ansambla "Draganić" Michael Palisak i Ivana Barković (stoje) s gđom. Maricom Palisak

Hrvatska

ISKRA

(Bivši "CIRKULAR" za
Toronto i okolicu
Kanadsko - Hrvatski Vjesnik
Canadian Croatian Journal

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief
Glavni Urednik :
Valentina Krčmar

Contributing Editors:

Damir Borovčak, dr. Darko Desaty,
Višnja Katušić- Geoheli
Biserka Milinković

Address • Adresa :
1137 Centre Street
Thornhill, Ontario
L4J 3M6

Novi "E-mail": iskra1@look.ca

Telephone • Telefon :
(905) 738 - 0053

Fax :
(905) 738 - 9853

Yearly Subscription - Godišnja
Pretplata :

KANADA: \$60.00
USA: \$50.00

Subscription to "ISKRA" can be
made directly, to the Editor-in-Chief.
Pretplata na "ISKRU" može
se učiniti kod Glavnog Urednika.

Advertising rates :

1/2 page - \$100.00 per issue
\$1,000.00 yearly
\$500.00 per six months

1/3 page - \$50.00 per issue
\$500.00 yearly

1/8 page (business card)
\$25.00 per issue
\$500.00 yearly

Advertising is payable in advance.

"Hrvatska ISKRA" Broj 91, 15. rujan 2001.

Sadržaj:

Pismo urednice.....	2	Sramotno slavljenje ratnog zločinca.....	11
Vijesti iz vaših zajednica.....	3	D. Borovčak, Hallo Toronto-ovdje Zagreb.....	12
Ruganje socijalnoj pravdi.....	4	Vijesti iz kulture.....	13
Vlada i gospodarstvo.....	4-5	Zanimljivosti.....	14
Haaški sud, Tjeralica za Gotovinom.....	6	HRVATSKA ISKRA for English speaking readers:	
Nekome je cilj da optuži SAD za kršenje embarga u Hrvatskoj 1995. godine.....	6	Editorial and news.....	15
Slovenci već prisvojili "obecano" more?.....	7	Milosevic to face charges covering 3 wars.....	16
Na webb stranicama "Washington Post"-a Zagreb, Split i Dubrovnik u Srbiji.....	7	Come and visit Croatia this fall, Požega.....	17-18
Novi plan za fragmentaciju Hrvatske.....	7	Mojim očima (i srcem).....	19
Umro V. Željavic.....	7	Narodni nakit Hrvatske, Jadranska zona.....	20-21
Vijesti iz BiH.....	8	Ljudevit Jonke, nastavak.....	22-23
Vijesti iz Australije, Izjava za javnost HSK.....	9	Događaji u našoj zajednici.....	24-27
Razbili smo HDZ-ov monopol u komunikaciji s iseljenicima, govori Tonino Picula.....	9	Vaša pisma.....	28
RH (privremeno) "GM free zone".....	10	Nasmijmo se.....	29
Srbija legalizira pranje novca.....	11	Vaše zdravlje.....	30
		Za mlade kuharice.....	31
		Motrišta.....	32
		Prilog HRVATSKOJ ISKRI, Političke svade odnose nam milijarde, razgovor s Goranom Granicom, potpredsjednikom Vlade	

Pismo urednice

Dragi čitatelji,

Danas u novinama sam pročitala kako su Makedonci proslavili svoj Dan neovisnosti ovih dana. Po pisanju The Toronto Star-a bilo ih je na proslavi u Mississaugi preko pet tisuća. Moram priznati da me je nešto steglo u grlu, jer sam se sjetila one naše proslave Dana državnosti u Croatia banquet hall-u, gdje nas se skupilo tek dvije ili tri stotine. Teško mi je bilo tada zbog tako malog broja ljudi na proslavi Dana državnosti, ali još mi je teže danas čitajući kako Makedonci slave veselo, sretno svoj najvažniji dan zajedno, a mi, kao da nam je svejedno - a jako dobro znam da to nije tako.

I kako nemam dovoljno mjesta za svaki članak koji bih vam željela pokazati, donosim Vam ovaj puta članke iz hrvatskog tiska, koji su mene zanimali, pa time mislim da će i Vas zanimati. No, ne mogu a da se ne osvrnem na članak kojim otvaram HRVATSKU ISKRU "Ruganje socijalnoj pravdi" u kojem pisac iz "Glasa Koncila" govori ono što svatko od nas misli: što je u stvari socijalna pravda po mišljenju raznih političara. Ne mogu se oteti razmišljanju da ti naši hrvatski političari jednostavno uopće ne razmišljaju o dugoročnim posljedicama ovakvih socijalnih mjera, koje se upravo izglasavaju. Jasno je meni, kao i svima Vama (nadam se) da ako u jaslama nema sijena, krave neće imati puno za jesti, no uzimati i tako malu socijalnu pomoć roditeljima, posebno za treće dijete - čini me da sam upravo zaprepaštena. Ta naša Hrvatska, koja trpi od 1/ preniskog nataliteta; 2/ previsokog mortaliteta; i 3/ stalnog odilaženja mladih i sposobnih ljudi ostati će bez mladog naraštaja. Ako se ovako nastavi "gospodariti" s hrvatskim stanovništvom mi, Hrvati, ćemo jednostavno - izumrijeti. I tu dolazi opet moje razmišljanje: sjetite se one akcije "treće dijete"? Zar mi ne možemo takovo nešto HITNO organizirati, tako da smo sigurni da će majke u Hrvatskoj moći i željeti radati djecu, jer će pomoć doći od nas iz dijaspor, iseljene Hrvatske - zovite se kako želite. Koliko se sjećam, tu akciju je vodila Crkva, možda je vrijeme da se opet nešto takovo organizira. A što se tiče, socijalne pravde, žalosna je to socijalna pravda, bar ovakova kakvu izglasavaju u Hrvatskom saboru u Zagrebu. To mi liči na ono, ja jedem grah, Ti meso, a u prosjeku Ti i ja jedemo grah s mesom - a jedan od nas dvoje pomalo gladuj!

I na kraju, kako vrijeme brzo leti.... već je prošlo dvije godine otkad nas je napustila naša Nena, gđa. Nevenka Herak. U četvrtak 6. rujna bila je sv. Misa za Nenu na Hrvatskom franjevačkom centru na Norvalu. Nena, od mene i mnogih koji Te često spominju i vole, ostat ćeš nam vječno u srcima.

Valentina

Zapamtite:

HRVATSKA ISKRA ima dva telefona:
(905)738-0053 i (416)894-9235

Za mlade kuharice (ali i one malo starije)....

Polako ulazimo u jesen, a jesen u Kanadi je vrijeme jabuka. Nema potrebe ni nabrajati sve vrste jabuka, koje možete naći po voćnjacima, tržnicama, farmama - jednostavno - zaista ih je mnogo vrsta, dostupno obažavateljima jabuka. No, ove jabuke u Kanadi nisu kao one "naše" doma, nemaju crva niti jedna, a kako kaže dr. Davorka Križaj-Kapljic "crv je znak prirodnog voća". Ove jabuke su uglavnom špricane, pa prije upotrebe svakako dobro isperite svaku jabuku. Danas Vam želim predstaviti par recepata za kuhanje s jabukama. Neki će biti iz "Kuharice moje bake", neki iz drugih knjiga, no mislim da ćete uživati u njima.

PJENA OD JABUKA

Materijal: 4 velike pečene jabuke, 2 bjelanjka, 4 žlice sitnog šećera, sok od 1 limuna;

Pečene se jabuke ogule i protisnu kroz sito. Onda se dodaje sve drugo i miješa tako dugo dok se ne ukaže bijela pjena, slična pjenu od skorupa. Ova pjena vrlo prija bolesnicima i djeci.

SNJEGULJICE OD JABUKA

U 7 dekagrama maslaca otopi i zažuti 10 dekagrama šećera, dodaj 10 malih jabuka izrezanih na kriške i sok od kajsija, umiješaj dobro, a onda složi u zdjelu. Naliči ošeceranim snijegom, zatim posiplji stučenim bade-mom i šećerom i tako ispeci.

NADJEVENE JABUKE

Olupi male jabuke, izdubi sjeme (kućicu) pa načini od komadića jabuke za svaku jabuku po 2 čepa: jedan metni kao podlogu u svaku jabuku, nadjeni pekmezom od kajsija ili sa višnjama bez košice, drugi čep metni odozgo, povaljaj jabuke u brašnu, onda u jajetu i mrvicama, prži na masti i posiplji šećerom i vanilijom.

PITA OD JABUKA (međimurska)

Tijesto: 500 gr brašna, 200 g šećera, 100 g masti; 2 žlice vrhnja, 3 žlice mlijeka; 1 jaje; 1 prašak za pecivo, 1 vanilin šećer, malo soli;

Nadjev: 500 gr ribane jabuke; 200 gr šećera; 1/2 paketića cimeta; 1/2 paketića vanilin šećera

Priprava tijesta: U brašno se stave sve navedene namirnice i tijesto se dobro zamijesi, a zatim podijeli na tri jednaka dijela i razvalja na 1 cm debljine. U namašćenu tepsiju se stavlja naizmjenice tijesto, nadjev, tijesto, tijesto, nadev, tijesto. Prije pečenja se izbode vilicom. Peče se oko 45 minuta na umjerenoj temperaturi. Pečena pita posipa se šećerom u prahu i reže na kocke.

Nadjev: Jabuke se ogule, naribaju, pomiješaju sa šećerom, cimetom i vanilin šećerom, te odmah pospu po tijestu.

Toronto Institute of Spinal Health Dr. J. Zeljko Sribelj, D.C., D.Ac.

Uspješno i profesionalno liječenje boli i ozlijeđa

- o Boli u leđima
- o Glavobolje
- o Vratne boli
- o Upale zglobova
- o Napetost i bolovi mišića
- o Radničko osiguranje
- o Prometne nesreće
- o Športske ozlijeđe

- o Medicinske usluge
- o Kiropraktične usluge
- o Fizikalne terapije
- o Masiranje
- o Akupunktura
- o Snažno gibanje
- o Tjelesne vježbe
- o Yoga vježbe
- o Vježbe sa leđima

"Ručna Medicina za Kralježnicu"
na dvije adrese:

2522A Keele Street
Toronto, Ontario
416 - 244 - 4900

2 Jane Street (kod Bloor St.)
Suite 208, Toronto, Ontario
416 - 760 - 7418

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 91, 15. IX. 2001.

JABUKE S KREMOM

Oguliti proizvoljnu količinu sitnijih jabuka, pa im izvadi sredinu. U posudu poredati jabuke, pa ih posuti s dvije žlice šećera i preliti sa šest žlica vode. Poklopiti posudu i staviti jabuke da kuhaju u pari dok ne postanu mekane. Pripremite da se ne bi raskuhale. Poslije toga poredati jabuke u zdjelu u kojoj namjeravate poslužiti, a sredinu svake napuniti boljim pekmezeom i preliti kremom.

Priprema kreme: Gusto ukuhajte jedan žumanjak s tri žlice šećera, tri žlice brašna i pola litre mlijeka. U skuhanu kremu dodajte čvrsto izlupan snijeg od jednog bjelanjka.

KUHANE JABUKE

Materijal: 1 kg jabuka; šećer po ukusu; 1 limun, želatina

Jabuke ogulite, očistite, narežite i odmah natopite limunovim sokom. Kuhajte ih u malo vode da omekšaju. Izvadite ih i metnite u cjedilo da se sok iscijedi u neku posudu. U tom soku otopite želatinu. Namočite jabuke u želatinu, izvadite, poslažite te ukasite pistacijama, tučenim slatkim vrhnjem i pospite šećerom.

SIR OD JABUKA I ŠLJIVA

Materijal: 56 dkg kuhanoga ocijeđenoga i pasiranog voća, 42 dkg šećera; sok od jednog limuna

Jabuke i šljive očistite, operite (jabuke ogulite), narežite i skuhaite. Kad voće omekša, ocijedite ga, pasirajte i opet stavite na nižu temperaturu. Dodajte šećer i limunov sok. Kuhajte oko 15 minuta uz stalno miješanje. Kalupe namočite u toplu vodu, u njih ulijte smjesu i tako ostavite nekoliko dana na toplijem mjestu. Zatim sir istresite, pospite šećerom i ostavite da se suši na otvorenom.

SIR OD DUNJA, JABUKA I ŠLJIVA

Materijal: 56 dkg miješanoga voća; 42 dkg šećera

Šećer prelijte sa 2 dl vode i kuhajte miješajući da se zgusne; dodajte kuhano, propasirano voće, pa opet kuhajte dok ne dostignete željenu gustoću. Daljnji postupak, kao i kod "Sira od šljiva i jabuka"

KOLAČ S JABUKAMA

U 1 litru toplog mlijeka umutiti jedno jaje, pa dodati šećera po volji. Tepsiju dobro namazati putrom i u nju staviti komadić bijeloga kruha pretihodno potopljenog u mlijeku. Kruh posuti cimetom, poprskati vrelim putrom, posuti šećerom, i odozgo stavljati očišćene jabuke isječene na tanke kriškice. Preko toga ponovo staviti kruh natopljen mlijekom. Poslije toga napraviti tanku zapršku od brašna i ulja, preliti je preostalim mlijekom, dobro izmiješati dok se prilično ne zgusne i preliti je preko kolača. Kolač peći u pećnici dok ne dobije rumenu boju. Ispečen kolač isjeći na kocke i uvaljati u šećer.

Iz života naše zajednice

Gđa. Milka Zdelar, predsjednica
folklornog društva "Draganići"

DR. HEBRANG SPASIO PACIJENTICU OD MOŽDANOG UDARA

Moždana ishemija, nedovoljna opskrbljenost mozga krvlju, među najčešćim je uzrocima smrti u nas i u svijetu. Glavni su razlog teške bolesti aterosklerotične promjene i začepljenja ekstrakranijskih moždanih arterija - karotida - u vratnom dijelu, što sprječava normalan protok krvi do mozga. U najgorim slučajevima događa se moždani udar. Tek kod nekih bolesnika sa stenozom karotide kobni ishod bolesti može se spriječiti operacijom u kojoj vaskularni kirurzi "ljušte" aterosklerotski plak. Težina zahvata postavila je oštre granice kada se pacijent snije podvrgnuti operaciji karotida, pa je sudbina velike skupine bolesnika bila upitna.

- Medicina je zbog toga tražila rješenje u intervencijskoj radiologiji i, zahvaljujući tehnološkoj inovaciji kojom je na neki način usavršena metoda proširivanja krvnih žila, danas se bez kirurškog noža mogu liječiti pacijenti u kojih je u značajnoj mjeri sužena glavna arterija za dovod krvi u mozak - rekao nam je prof. dr. Andrija Hebrang, radiolog i predstojnik Kliničkog zavoda za radiologiju KB "Merkur" u Zagrebu.

Nakon posebne edukacije u Hamburgu, gdje se znanje i iskustvo stječu na pokusnim životinjama, prof. Hebrang je sa svojim timom suradnika u "Merkuru" novu tehniku proširivanja karotide, koja je u svijetu ušla u kliničku praksu tek prije nekoliko mjeseci, uveo u hrvatsku medicinu. Hebrangova 59-godišnja pacijentica na zahvat je došla sa gotovo 90-postotnim začepljenjem karotide i ušla među tek nekoliko stotina bolesnika u svijetu na kojima je primijenjena nova metoda.

Uobičajeno proširivanje krvnih žila uz pomoć balona koje se koristi za koronarne, periferne, bubrežne i druge krvne žile nije se po istom modelu moglo primijeniti i na moždane arterije u vratnom dijelu zbog goleme opasnosti da balonom istisnute sićušne čestice plaka krvlju "otplivaju" u male arterije mozga i začepi ih. Zbog visokog rizika od moždanog udara, klasična angioplastika karotida obavljala se iznimno rijetko, kaže prof. Hebrang.

- Danas imamo metodu koja se naziva "širenje arterije karotide sa zaštitom mozga".

- Potkraj prošle godine - objašnjava naš sugovornik - nakon brojnih pokusa konstruiran je angioguard, sićušni kišobrančić na vrhu katetera. Uz lokalnu anesteziju, na uobičajeni način, dakle uvođenjem u krvnu žilu kroz preponu, angioguard se postavlja u karotidu i to iznad začepljenog mjesta. Tu se kišobrančić otvara. On ima i pore od samo sto mikrona koje omogućuju protjecanje krvi. Kada se angioguard postavi na pravo mjesto, ispod njega se obavlja balonska dilatacija i postavlja se stent. Najvažnije je da sve čestice izluštenog plaka ostaju pod kišobranom, koji se na kraju zahvata zatvori i, naravno, sa svim sadržajem izvuče iz krvne žile.

Na nedavnoj konferenciji u Chicagu donesen je konsenzus stručnjaka prema kojem se balonsko širenje karotide ne smije provoditi bez takve zaštite mozga. S obzirom na to da se u svijetu jos prikupljaju iskustva, što podrazumijeva i višegodišnje praćenje pacijenata nakon ovakvog zahvata, utvrđene su i stroge indikacije kod kojih se pacijenata danas ta metoda može primjenjivati. To su, govori nam prof. Hebrang, pacijenti koji ne mogu podnijeti operacijski zahvat i opću anesteziju, zatim pacijenti koje očekuje zahvat na srcu, bolesnici kojima je začepljenje nastalo visoko u vratu, pa kirurg ne može doprijeti do toga mjesta te bolesnici kod kojih je nakon operacije karotide opet nastalo začepljenje.

- Kao i svaka druga nova metoda, i ova se još na neki način ispituje, a s vremenom će se vidjeti mogu li se indikacije i proširiti. Za sada su rezultati odlični. Kod naše prve pacijentice moždana je arterija na mjestu začepljenja imala u promjeru samo dva milimetra, a proširena je na šest milimetara bez rizika od moždanog udara. Zahvat je bezbolan, bolnički oporavak traje od 24 do 48 sati, što se ne može uspoređivati s poslijeoperacijskim oporavkom. Iako angioguard, koji je za jednokratnu uporabu, stoji 1500 njemačkih maraka, što uz stent i katetere od po 1000 maraka prilično poskupljuje zahvat dilatacije, naša prva pacijentica - zaključuje prof. Hebrang - uvod je ove suvremene svjetske metode u širu kliničku praksu u hrvatskoj medicini. (Diana Glavina, *Večernji list*)

PROIZVODIT ĆEMO LJUDSKU KOŽU I HRSKAVICU

U posljednjem broju znanstvenoga časopisa "General of Clinical Investigation" izraelski su znanstvenici objavili da su iz matičnih stanica embrija, ali i iz koštane srži odraslih, uspjeli dobiti stanice specifične za srčani mišić.

- To fantastično znanstveno dostignuće vrlo bi brzo moglo imati doista dalekosežne rezultate u kliničkoj praksi - rekao nam je prof. dr. Slobodan Vukičević, voditelj Laboratorija za kalcificirana tkiva Zavoda za anatomiju Medicinskoga fakulteta.

- U bolesnika koji su preživjeli infarkt, primjerice, veći ili manji dio srca ostaje ostećen, a time i izvan funkcije. Primjenom otkrića izraelskih znanstvenika - objašnjava prof. Vukičević - specifične stanice biopsijom će se uzeti iz koštane srži pacijenta, iz njih će se proizvesti srčane stanice i implantirati na mjesto u srcu koje je ostećeno infarktom. Imamo, dakle, još jedan konkretan rezultat biotehnologije, čiji će vrhunac jednoga dana biti i proizvodnja organa za transplantaciju, što je vrlo složen proces.

Prof. Vukičević hrvatski je znanstvenik sa svjetskom reputacijom, poznat i po otkriću biološko-morfologenetskoga proteina (BMP) koji potiče rast i zacjeljivanje kosti. Smatra da u Hrvatskoj treba mnogo više ulagati u znanost. Stoga je pokrenuo projekt prema kojem bi se već ove jeseni u Hrvatskoj trebala otvoriti biotehnološka tvrtka u kojoj bi se, za početak, proizvodila jednostavnija ljudska tkiva, ponajprije hrskavica i koža.

- Razmišljamo o tomu da tvrtku smjestimo u Krapinske toplice, ponajprije zato što je ondje zdravstvena ustanova koja na rehabilitaciju zbog problema sa zglobovima i hrskavicom na godinu prima oko 1500 do 2500 bolesnika. U Krapinskim je toplicama i Srčani centar "Magdalena", pa postoji i kirurška infrastruktura - objašnjava prof. Vukičević i dodaje kako će projekt imati i pomoć vodećih europskih stručnjaka. Napominje kako je cijena hrskavice u američkome centru između 9000 i 12.500 dolara. No, za prodaju preko granice nužne su i određene zakonske pretpostavke jer ljudsko tkivo nije poput druge robe.

- Osnivanje biotehnološkoga centra u posljednjoj je papimatoj fazi. Za projekt smo znanjem spremni, to više što u svijetu ima hrvatskih znanstvenika za koje sam siguran da će se vratiti ponude li im se dobri uvjeti rada - kaže na kraju prof. Vukičević.

PROIZVODNJA KOŽE RUTINSKI JE POSTUPAK

Tehnološki postupak proizvodnje hrskavice i kože relativno je jednostavan, a temelj je isti. Da bi se proizvela hrskavica, artroskopskom metodom, kroz rupicu se instrumentom ulazi u ostećeni zglobo i uzima komadić preostale hrskavice. U kulturi tkiva potom se od komadića razviju deseci milijuna stanica nove hrkavice za samo oko tri tjedna. Napokon, pacijentu se vraćaju njegove stanice, pa nema bojazni od imunološke reakcije organizma. Sličan je postupak proizvodnje kože, što se u svijetu rutinski obavlja već sedam godina. Dovoljno je, kaže prof. Vukičević, biopsijom uzeti komadić kože s bilo kojeg dijela tijela da bi se u laboratoriju proizvele željene količine i vratile bolesniku.

ana Glavina, *Večernji list*

Gosp. Franjo Laič, podpredsjednik Karlovačkog kluba

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 91, 15.IX. 2001.

Vijesti iz naših zajednica

HRVATSKA BRATSKA ZAJEDNICA
ODSJEK 515 "BERNARD M. LUKETICH"

poziva Vas sve na KONCERT

U srijedu 31.listopada, 2001. u 6:30 navečer u dvorani "The Canadian Legion", 1050 Weston Road (kod Eglinton Avenue West) održat će se koncert Kulturno-umjetničkog društva "Pitomačanka" iz Pitomače, Podravline. Gosti, njih 50-tero, članovi su Hrvatske Bratske zajednice iz Hrvatske, Odsjeka 2000, Zagreb, a žive u Pitomači, Virovitici i Zagrebu.

Dodite i posjetite ovaj koncert, jer ovo je jedinstvena prilika u Torontu vidjeti, čuti i veseliti se sa svojim dragima iz sjeverne Hrvatske.

Ulaznice su samo \$ 20.00 i možete ih nabaviti kod članova Odsjeka 515, ili na telefon (416)242-7481, (416) 242-7727.

Pozdravlja Vas odbor Odsjeka 515, HBZ "Bernard M. Luketich", Toronto

Prilažemo Vam adresu ICTY-a. Vrlo je važno da pišete, da protestirate na postupke ovog vrlo čudnog Suda, da postavljate pitanja o tome kako je to moguće da je puštena u Beograd Biljana Plavšić, o tome kako je to moguće da žrtva postaje u jednom trenu "nasilnik", a kako izgleda, sve u ICTY-u ide prema tome da je Hrvatska kriva. Pišite, protestirajte, nedajmo se Hrvati....

The addresses for the ICTY:

International Tribunal for Former Yugoslavia
Mr. Paul Risley
Press and Information Office
Churchillplein 1
2517 JW The Hague, Netherlands
PO Box 13888 2501 EW The Hague, Netherlands
Fax 011 31 70 416 5355

ICTY
Ms. Carla Del Ponte
Chief Prosecutor
Churchillplein 1, 2517 JW The Hague
PO box 13888, 2501 EW The Hague, Netherlands
Tel. 011 31 70 512-5360
Fax 31 70 512-5358

Please note, the 011 is only for the U.S. and Canada international calls distributed by CROWN (Croatian World Net) - CroworldNet@aol.com

Iz života naše zajednice

Sa slavlja na Norvalu: Damir Stojić, novi đakon (u sredini), fra. Stipe Pandžić, otac i majka Mate i Mare Stojić, Msgr. Matthew F. Ustrzycki, pomoćni hamiltonski biskup, braća Stanko i Mladen, te nevjesta Marijana (s lijeva na desno)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 91, 15.IX. 2001.

Prodajna mjesta HRVATSKE ISKRE:

Toronto:

Adria Travel Agency, 2175 Bloor Street West, kod Runnymede-a

Mississauga

Župa Hrvatskih Mučenika
Generalurist, 3045 Southcreek Rd, Unit 1, Mississauga
Krešimir Jewellers, 3045 Southcreek Rd, Unit 2, Mississauga
Croatia Meats & Delicatessen, 918 Dundas Street East, Mississauga
Alliston Meat Market, 660 Bloor St. E. Mississauga

Brampton:

Taste of Europe, 200 County Court Blvd. Brampton
Mile Paulić, Snelgrove Flea market, Brampton (samo nedjeljom) ili na telefon (905) 813-8287

Oakville:

Župa Presveto trojstvo

Norval:

Hrvatski franjevački kulturni i vjerski centar "Kraljica Mira"

Hamilton:

Župa Sv. Križa

Obavijestite svoje prijatelje, koji traže HRVATSKU ISKRU o ovim prodajnim mjestima, ili se pretplatite, što je ipak, najsigurnije.

Uredništvo

Preporučujemo Vam mladog optometrista dr. Petera Donka, koji ima i drugu lokaciju, vrlo pogodnu za našu zajednicu: u Woodbine Mall-u, kraj Baya-a. Posjetite dr. Donka, svakako.

DR. PETER T. DONKO
OPTOMETRIST
7777 KIPLING AVE. STE. 104-
WOODBIDGE, ONTARIO
(905) 264-1512

KIPLING AVE.
HIGHWAY #7

Komentar: RUGANJE SOCIJALNOJ PRAVDI

Visoki predstavnici Vlade, nakon njene zatvorene sjednice, predstavljajući na tiskovnoj konferenciji, u petak 24. kolovoza u Zagrebu, paket “reformne socijalnog sustava” u našoj zemlji, izjavili su da Vlada tu reformu poduzima ne samo radi uštede u proračunu, nego i radi uvođenja načela pravednosti na području socijale. Objavljeno je također da je radni materijal o tome, osim novinarima, dostavljen i socijalnim partnerima te da Vlada očekuje brzu ocjenu od “svih zainteresiranih društvenih i političkih skupina”.

Problem proračuna u politici se često poistovjećuje s problemom opstanka Vlade, tj. kao problem gubitka privilegija vladajuće političke elite, a zanemaruje se ili smatra sporednim kako se “prekratki” proračun odražava na mnoga vitalna područja društvenoga života i razvitka čitave zemlje. U javnosti se barata s podacima da je manjak u proračunu nekoliko milijardi kuna, a da bi se manjak popunio prodajom velikih sustava u državnom vlasništvu te predloženim “socijalnim” paketom. Određeni postotak manjka u državnom proračunu postao je uobičajen pa to znači da je udjel “socijalnoga” paketa u spašavanju proračuna, odnosno aktualne Vlade, veoma značajan. Krpanje proračuna, odnosno opstanak Vlade, uvelike dakle ovisi o uskraćivanju i sužavanju baš socijalnih prava. Teško je vjerovati da je baš to posljedica zahtjeva Međunarodnog monetarnog fonda i Svjetske banke, jer te institucije zacijelo zahtijevaju određeni postotak smanjenja potrošnje iz proračuna, ali ne određuju na čemu treba uštedjeti - to bi bilo ipak posve neprimjereno i neuobičajeno miješanje u unutrašnja pitanja neke države. Vladi je zacijelo, po njezinoj procjeni, lakše opravdati zašto će tom štednjom još više ugroziti egzistencijalno loš položaj najvećega dijela korisnika socijalnih izdataka, nego uzeti taj novac svojim katrovima, odnosno smanjiti povlastice kako svoje vladajuće tako i općenito političke elite. Premda je o pronevjerama, nenamjernim trošenjima, čak o kriminalnim postupanjima s novcem iz proračuna - a te su zloporabe mogli raditi samo pripadnici političke elite - više puta bilo rasprave u Hrvatskom saboru na temelju izvještaja državne revizije, nikad nije bilo objavljeno koliko je na taj način ukupno sredstava zlorabljeno. Nalazi revizije - a riječ je o spisima na više stotina stranica - poslužili su tek za određene, najčešće političke obračune s nepoćudnim pojedincima, a još se nije čulo da bi itko od revizijom prokazanih zlorabitelja stvarno odgovarao. Štoviše, ako bi tko i odgovarao ili bio kažnjen, po našim zakonima - koji takvi očito odgovaraju političkoj eliti - to ne bi značilo da bi bio dužan vratiti ili nadoknaditi zlorabljene novac. Naše političke elite još su, čini se, vrlo daleko od spoznaje da je trošenje tuđega novca, odnosno novca koji su građani kroz poreze i druge oblike prinosa dali državi, neizmjereno odgovornije i delikatnije nego li trošenje vlastitoga novca. Osim toga, sama bi

Vlada trebala objektivno prosuditi koliko je stvarni učinak ili kolika je stvarna korist od potrošenih sredstava po različitim sektorima (npr. snažan je dojam da sredstva utrošena za Ministarstvo vanjskih poslova ni približno ne daju Hrvatskoj onoliko koliko su visoka) te bi prema tim parametrima trebala kroititi proračun.

Nakana da se krešu izdvajanja iz proračuna za dječje doplatke, za roditelje, osobito za nezaposlene roditelje koje su najugroženije, za branitelje koji su se iz obrane domovine vratili s oštećenjima do 50 posto, te umirovljenicima koji su pravedno svojim radom i stažem zaradili svoju mirovinu, upravo je stvaranje nove socijalne nepravde. To nikako ne može biti uvođenje pravednosti - kako su predstavnici Vlade pokušali interpretirati na tiskovnoj konferenciji. Upravo je cinizam, uz takav paket, zapravo, asocijalnih mjera, govoriti o pravednosti, jer predložene mjere ničim, čak ni s onih 20 posto poreza na najveće mirovine, ne ukidaju sustav povlaštenih mirovina kojima su najčešće korisnici upravo političari i udovice poginulih branitelja - a upravo su te povlaštene mirovine stečene po slovu propisa koje su donijeli sami političari, a ne po načelu pravde.

“Iako su među ljudima opravdane različitosti, jednako dostojanstvo osoba zahtijeva da se stvore čovječni i pravični uvjeti za život. Prevelike, naime, ekonomske i društvene nejednakosti među članovima ili narodima jedne te iste ljudske obitelji, izazivaju sablazan i protive se socijalnoj pravdi, pravičnosti i dostojanstvu ljudske osobe, kao i društvenom i međunarodnom miru” - kaže se u 29. točki pastoralne konstitucije II. vaticanskog koncila “Radost i nada”. Kada bi sadašnja, ili bilo koja hrvatska Vlada, stvarno željela izgrađivati socijalnu pravednu državu onda bi polazila od toga koncilskoga načela. Nije manje ljudsko dostojanstvo naših umirovlienika koji primaju minimalnu mirovinu. roditelja. branitelja. članova obitelji s više djece od onih koji primaju povlaštenu i objektivno ni po učinku ni po stažu zaradenu mirovinu. I nemaju u odnosu na povlaštene manje objektivno pravo na čovječe i pravične uvjete života oni koji su nezaposleni, roditelje, osobito nezaposlene, branitelji koji bi novim “socijalnim” paketom bili obespravljeni, obitelji s brojnom djecom ni umirovljenici s objektivno premalim primanjima. Upravo je ne samo paradoks nego i nečuveno da sadašnja hrvatska vladajuća koalicijska politička grupa koja je dobila izbore obećavajući promjene, osobito na socijalnom području, nudi takve asocijalne mjere, tolerira monopoliste koji povišenjem cijena pljačkaju najšire krugove stanovništva, kao i najgrublju verziju divljega kapitalizma u Hrvatskoj... Hrvatski građani i zbog svog ljudskoga dostojanstva i zbog prava na čovječne uvjete za život - zaslužuju i očekuju ipak više.

Komentar, “Glas Koncila”, 2. rujna 2001.

MINISTRICA PAVE ŽUPAN-RUSKOVIĆ O REZULTATIMA OVOGODIŠNJE TURISTIČKE SEZONE NA SJEDNICI VLADE:

U TURIZMU DOSTIGNUTA 1990. GODINA

ZAGREB — Vlada je na sjednici u četvrtak usvojila nacrt prijedloga 11 zakona kojima se realizira socijalna reforma za ovu i sljedeću godinu. Većina prijedloga, poput izmjena i dopuna Zakona o radu, Zakona o zdravstvenom osiguranju, Zakona o zapošljavanju i Zakona o porođnom dopustu ići će u Hrvatski sabor na hitnoj proceduri i trebali bi stupiti na snagu 1. listopada ove godine, dok bi Nacrt prijedloga zakona o dječjem doplatku i Nacrt prijedloga zakona o zdravstvenom osiguranju trebali ići u redovnu proceduru u Sabor i stupiti na snagu od 1. siječnja 2002.

Pave Župan-Rusković, ministrica turizma je na sjednici iznijela Informaciju o kretanjima u turizmu u razdoblju u prvih sedam mjeseci ove godine. "U prvih sedam mjeseci ostvareno je 4,4 milijuna turističkih dolazaka, što predstavlja povećanje od 13 posto u odnosu na prošlu godinu. Međutim, dobili smo i najnovije podatke za osmi mjesec, pa mogu reći kako je u prvih osam mjeseci broj turističkih dolazaka veći za ukupno 11 posto u odnosu na 2000., dok je u kolovozu povećanje u odnosu na prošli kolovoz iznosilo osam posto", kazala je ministrica turizma. "U odnosu na 1990. ukupan broj gostiju zaostaje za 19 posto, ali ako se zna da je i kapacitet objekata manji za 20 posto, tada se može reći kako je popunjenost kapaciteta jednaka kao 1990.", rekla je ministrica turizma.

Slavko Linić, potpredsjednik Vlade, složio se s riječima ministrice turizma koja je napomenula kako poduzetnici "koji bi htjeli u mjesec-dva zaraditi za čitavu godinu šire famu o turistima koji slabo troše". "Držim

kako bi država trebala uvesti poseban porez na ekstraprofite i ekstraparže kojima turistički poduzetnici nabijaju cijene i na taj način ugrožavaju cjelokupni hrvatski turizam", kazao je potpredsjednik Vlade.

Nakon što je, unatoč poduznoj raspravi, ipak usvojena Informacija o stanju u turizmu, žestoki sukob nastao je na relaciji Crkvenac-Linić-Fižulić u povodu Nacrta prijedloga o izmjenama i dopunama Zakona o investicijskim fondovima. Fižulić je, naime, zatražio da se izmijeni odredba po kojoj je domaćim otvorenim investicijskim fondovima dopušteno učešće od samo deset posto prilikom kupnje nekih tvrtki, dok je stranim fondovima omogućeno preuzimanje većinskog dijela paketa. Linić je na to uzvratilo kako je ta odredba unesena na osnovi lošeg iskustva s domaćim PIF-ovima, a Fižulić je uzvratilo kako su jedno investicijski fondovi, a drugo PIF-ovi. Fižulićev istup iznervirao je Matu Crkvenca koji je rekao kako je ovaj zakon u proceduri već pet mjeseci i da stručna skupina nije imala nikakve zamjerke na konačni tekst zakona. "Meni se ovdje podmeću mine i mislim kako je to nekorektno i nepošteno", uzviknuo je Crkvenac, a premijer Ilica Račan je "zaraćenim" ministrima rekao kako imaju rok od sedam dana da usuglase stavove o tom prijedlogu zakona, inače će u suprotnom sporne odredbe biti riješene na sastanku užeg kabineta Vlade.

DOGOVOR S MESIČEM

Svi otvoreni problemi su riješeni i preostalo je samo rješavanje nekih tehničkih detalja koje će najkasnije za dva tjedna biti gotovo, što znači da

“HRVATSKA ISKRA” - Broj 91, 15.IX. 2001.

Vukovar ide dalje, kako mu sačuvati dušu?

Počelo se u Vukovaru s raščišćivanjem ruševina, a i izgradnja obiteljskih kuća je ubrzana, te k tomu još i Vjesnik od 28. kolovoza pod nadnaslovom "Vlada i "challenger": Zašto se opet čekalo i šutjelo" izvještava da je avion prodan za 12,5 milijuna dolara, a ta su sredstva namijenjena obnovi Vukovara, znači Vukovar ide dalje.

Praznine nastale raščišćenom ponekom kućom daju nadu da će tu biti izgrađena nova. No kolikogod je svaki novi crveni krov najbolji odgovor dušmanima koji su razarali naš grad, toliko se u mojim, a vjerujem u mislima i mnogih Vukovaraca, javi tuga za nekom starom kućom koje su odisale pravim vukovarskim duhom. Nestaje onaj stari smireni Vukovar, nestaje ona toplina koja se tolikih godina odvijala pod starim crnim krovovima. Neće više biti kuća niskih pročelja a visokih krovova, a pitam se hoće li se itko od graditelja sjetiti i ugraditi bar na jedno pročelje onaj davno zaboravljeni a tako osebužno vukovarski tzv. "schaufenster"? Ili će pročelja kuća u ovoj nekad najljepšoj ulici biti ravna, hladna i bez imalo vukovarske duše? Nicati će novi grad, živjeti će se novi život, nestajat će onaj negdašnji Vukovar, a s njima i onaj lagani, pomalo otegnuti vukovarski govor, osebusnih izraza po kojima su se Vukovarci prepoznavali. A današnji Vukovar ostat će u sjećanju djedova i baka, koji će rado pripovijedati o njemu svojim unucima ukoliko ih oni budu željeli slušati!

Uzaludna su sva ova moja sjetna razmišljanja, Vukovar će živjeti novim životom i to je neminovnost.

No za utjehu je da će unatoč svim promjenama ostati ipak ista ljetna predvečerja u kojima zamiriši Dunav mirisom znanim Vukovarcima, a večernju tišinu narušava jedino kreket žaba sa Vuke. To će biti onaj uvijek isti nepromijenjeni i vječni Vukovar.

SLAVICA KUMPF, Vukovar (Vjesnik)

Naš umjetnik medicar i voskar, Josip, koji pravi medenjake, licitarska srca, svijeće - sve ono što nam je tako srcu drago, u Karlovačkom parku s mušterijom

Iz života naše zajednice

Nasmijmo se:

Kako ustanoviti da li je netko spreman imati djecu

Igračke-test:

Nabavite sanduk od 150 litara s Lego-kockama (kao nadomjestak mogu poslužiti veći vijci i maticе). Zamolite nekog prijatelja ili prijateljicu da to razbaca po cijelom stanu. Povežite si oči i probajte dospjeti do kuhinje ili zahoda a da ne pisnete (inače bi mogli probuditi dijete)

Dučan-test:

Posudite od nekoga 1-2 manje životinje. Posebno se za tu svrhu preporučuju koze. Povedite ih kod sljedeće posjete dućanu sa sobom. Pustite ih da slobodno trče, ali ih pokušajte cijelo vrijeme držati na oku i na kraju platite što su pojele ili potrgale.

Oblačenje-test:

Nabavite veću živu lignju. Pokušajte je ugurati u omanju vrećicu. Provjerite da li su stvarno svi kraci u vrećici.

Hranjenje-test:

Nabavite veliku plastičnu šalicu. Napunite je do pola s vodom i objesite duljom špagom na strop pa zaljuljajte. Pokušajte žličicom stavljati gusti čokolino u šalicu dok izvodite figure kao da ste avion ili vjetrenjača. Nakon što ste cijeli čokolino prebacili u ljuljajuću šalicu prospite sadržaj šalice na što je moguće veću površinu. Ostanite mirni.

Noćni test:

1. Pripreme: napunite jastučnicu s 3-4 kilograma vlažnog pijeska.
2. U 18 sati počnite s napunjenom jastučnicom poskakivati po stanu. Pritom je morate ljuljati lijevo-desno. To treba izdržati do 21 sat.
3. Položite zatim napunjenu jastučnicu u krevet i namjestite budilicu na 2 sata ujutro.
4. U 2 sata ustanite i ponovo nosajte jastučnicu po stanu do 3 sata. Za promjenu pjevajte pri tom neke uspavanke.
5. Namjestite budilicu na 5 sati i ponovite postupak pod 4. Pokušajte se sjetiti nekih drugih uspavanki.
6. Namjestite budilicu na 7 sati. Ustanite i spremite doručak.
7. Ponavljajte to iz noći u noć, najmanje 3 godine.

“HRVATSKA ISKRA” - Broj 91, 15. IX. 2001.

ZA POTENCIJALNE RODITELJE:

8. Ostanite do kraja hrabri.

Vrtić-test:

Uzmite kutiju od jaja. Uzmite škare i vođene boje i pretvorite kutiju od jaja u krokodila. Uzmite rolu klozet papira i napravite od nje svjeće za bor. Pokušajte od celofana uz pomoć selotejpa napraviti Eiffelov toranj. Puno uspjeha!

Auto-test:

Prodajte postojeći auto i kupite novi Renault Megane Scenic. Uzmite čokoladni sladoled i stavite ga u pretinac. Ostavite ga tamo! Uzmite novčić 20 lipa i ugurajte ga u radio. Razmrvite obiteljsko pakiranje nekog keksa na zadnjem sjedalu. Izgrebite škarama vrata auta.

Tjelesna podobnost (za žene):

Uzmite ovelu vreću graha i pričvrstite je na trbuh. Nakon što ostane pričvršćena devet mjeseci, ispraznite grah, a vreću ostavite visjeti.

Financijska podobnost (za muške):

Idite u banku i potpišite trajni nalog da vam plaća idućih 20-30 godina odlazi na razne račune: ispočetka radnji s igračkama, dućana s Kinder-jajima, a kasnije za kupnju domaćih životinja, skupljanje naljepnica od šibica itd.

Završni test:

Pronađite par s malim djetetom. Dijelite im dobre savjete na teme: disciplina, strpljenje, tolerantnost, učenje na korištenje lonke, maniri za stolom. Pravite što više pametnih prijedloga. Pričajte o važnosti konzekventnog odgoja i uživajte u tome. To vam je i tako posljednji put da imate te dobre savjete jer će uskoro doći vaše potomstvo. Za pretpostaviti je da vam je to i posljednji put da vidite taj par.

I to je kraj testa.

Ako ste test izdržali puno radosti !

(Večernji list)

Vaša pisma

Draga urednice, 28. kolovoza 2001.

Želim Vam zahvaliti za odličan članak pod rubrikom "Motrišta", što ste ga objavili u HRVATSKOJ ISKRI br. 87/88 od 31. srpnja 2001. U prošlom broju HRVATSKE ISKRE, br. 89, opisujete Alzheimerovu bolest. Zao mi je što Vaša mama ima tu bolest, a i moja je mama u ljetu 1975. godine imala istu bolest, no tadašnji vladari Hrvatske nisu mi dozvolili posjetiti je i vidjeti zadnji puta, a svako ljudsko biće ima samo jednu mamu i tatu.

Šaljem Vam pismo koje želim da objavite. Ovo pismo je pročitano na radio postaji "Zvucima Hrvatske" pred neko vrijeme, no želio bih da ga i čitatelji HRVATSKE ISKRE pročitaju.

Srdačan pozdrav, Mijo Broz

Iz života naše zajednice

Želim se kratko osvrnuti na nedavni put kroz Hrvatsku, jer se većina suputnika koji su ostali dulje kod svojih milih i dragih vratila natrag u Kanadu. Želim se zahvaliti gosp. Lončariću i njegovoj supruzi na dobro organiziranom putu kroz Hrvatsku. Imali smo zaista lijepi izlet., vidjeli divnu Hrvatsku i širom i poprijeko, kao i naše plavo Jadransko more. Nije ni čudo da su kroz stoljeća sa istoka, sjevera i zapada tuđinci posezali za našom domovinom i htjeli je porobiti, uništiti hrvatski narod i učiniti je svojom.

Imamo predivnu zemlju, najljepšu na svijetu, ali nažalost danas nije sve u redu u našoj Hrvatskoj. Prvo, još uvijek tuđinci i današnji svjetski moćnici posežu za našom domovinom i mladom hrvatskom državom i žele suditi hrvatskim osloboditeljima, samo zato što su pobijedili, pregazili i protjerali okupacijske horde iz svete nam domovine; zato što su uništili tamnicu hrvatskog naroda i poremetili njihove planove u tom dijelu Europe. Ti isti moćnici zaboravljaju kako su "carpet" bombardirali civilno pučanstvo za vrijeme Drugog svjetskog rata, za zločine nad Hirošimom i Nagasakijem, gdje je u kolovozu 1945. u samo par sekundi stradalo više od 150,000 tisuća ljudskih bića, a drugih na desetke tisuća bilo u strašnom stanju između života i smrti; za zločine koje su počinili po korejskim i vijetnamskim selima, kao i mnogim drugim mjestima na kugli zemaljskoj.

Drugo, velika pogubna stvar za hrvatski narod se i danas događa u Hrvatskoj za koju se današnja vlast nažalost puno ne brine. Hrvatski narod nam izumire u našoj lijepoj domovini. Prema svim statistikama za 40-50 godina taj će narod biti prepolovljen! Iz tog razloga još jednom Božja providnost zove hrvatske domoljubitelje da se odazovu Hrvatskoj sa onim poletom i zanosom kao za vrijeme Domovinskog rata, da se ova katastrofa izbjegne i zaustavi, uz pomoć hrvatske Vlade, hrvatske Katoličke Crkve, kod kuće i u inozemstvu, hrvatskih rodoljubnih organizacija širom svijeta - ovo se može zaustaviti! Toronto i okolica još jednom mogu odigrati ključnu i povijesnu ulogu kao i prije.

Dragi domoljubi i suborci, Vi svi koji volite Hrvatsku iznad svega! Potrebno je pomno promisliti što se može učiniti u ovoj važnoj stvari presudnoj za budućnost same Hrvatske.

Mijo Broz, Brampton

Draga urednice, 17. lipnja, 2001

..... Želim da HRVATSKA ISKRA izlazi tako dugo dok nas Hrvata ima u tuđini. Sretno!

Mira Pilinger, Toronto

Širite HRVATSKU ISKRU

Preporučujemo Vam:

TRAVEL SERVICE LTD.

Special agents for
CROATIA AIRLINES
MEMBER OF IATA

CAR RENTALS
IN CROATIA

GeneralTulist Travel Service Ltd. je jedna od najuglednijih putničkih agencija u Kanadi. Utemeljitelj i vlasnik ove poznate tvrtke je obitelj Lončarić. Professionalnim uslugama ove agencije koriste se Hrvati iz Kanade, Hrvatske, Ujedinjenih Američkih Država i drugih zemalja, već više od 30 godina.

- Naša agencija zastupa gotovo sve zrakoplovne i pomorske linije.
- Organiziramo grupna (charter) putovanja s najnižim cijenama, naročito u domovinu Hrvatsku.
- Također, već više od 30 godina, obitelj Lončarić uređuje i emitira hrvatski radio sat "Zvuci Hrvatske," kojeg možete slušati: na radio postaji CHIN 100.7 FM od ponedjeljom od 12:00-13:00 sati. (15.40 AM).
- Za sve informacije obratite se na naš ured.

- IVICA (JOHN) LONČARIĆ -

3045 Southcreek Road Unit 1, Mississauga, Ontario L4X 2X6

(905) 602-8900 Generaltourist@ICA.net www.generaltourist.com Fax: (905) 602-8899

CHIN Radio is now broadcasting LIVE on the internet 24 hrs a day! Check out our new and improved website: chinradio.com and listen to FM 100.7 and AM 1450 live on your computer! email us your comments at: promotions@chinradio.com. We would like to hear from you!

bi tada bio gotov i konačni prijedlog Zakona o obrani, istaknuo je premijer Ivica Račan govoreći o sastanku s Mesićem održanim u srijedu u povodu Prijedloga zakona o obrani.

Vlada nastavlja suradnju s MMF-om

ZAGREB — Na zatvorenoj sjednici Vlada je donijela zaključak o prihvaćanju dodatnog pisma namjere u vezi s pristupanjem procesu zaklju-

čivanja stand by aranžmana Međunarodnog monetarnog fonda (MMF), priopćeno je iz Vlade. U tom dodatnom pismu namjere, Vlada vrlo precizno daje prikaz dosadašnjih aktivnosti, a evidentna je pozitivna ocjena MMF-a o dosadašnjoj ekonomskoj i financijskoj politici hrvatske Vlade. Istovremeno, Vlada ovim potvrđuje kako ostaje pri usvojenim ciljevima gospodarskog razvoja te će i nadalje usko surađivati s MMF-om, stoji u priopćenju. (Slobodna Dalmacija 7.rujna)

MIROVINE OSTVARENE PO POSEBNIM PROPISIMA PADAJU OD OSAM DO 20 POSTO

Smanjuje se 57.091 povlaštena mirovina * Mirovine padaju uglavnom braniteljima i dužnosnicima

Od deset kategorija građana umirovljenih po posebnim propisima, odnosno po povoljnijim uvjetima, rezanje mirovina pogodit će uglavnom dvije grupe: umirovljene branitelje i državne dužnosnike. Vlada je na posljednjoj sjednici prihvatila polazišta za utvrđivanje socijalne politike u ovoj i osnove za iduću godinu. U području tzv. povlaštenih mirovina utvrđuje se maksimalna mirovina i smanjuje visina mirovina po progresivnim stopama u rasponu od osam do 20 posto.

Prijedlog dopuna Zakona o najvišoj mirovini odaslan je u Vladu. Ima, praktički, tek tri člana. Prvi govori o utvrđivanju najviše mirovine za sve osiguranike po Zakonu o mirovinskom osiguranju. Drugi govori o načinu izračuna najviše mirovine, a dopuna je članak koji govori da se i za mirovine utvrđene po posebnim propisima propisuje najviša mirovina - dvije najviše mirovine stečene za 40 godina staža u bruto iznosu, što je, izračunali su stručnjaci, 12.400 bruto, odnosno 9343 kuna neto (za grad Zagreb jer je uračunat i porez i gradski prirez). Prijedlog ovog zakona ići će na prvu jesensku sjednicu Sabora, po hitnom postupku.

Smanjenje povlaštenih mirovina po progresivnim stopama u ovoj će godini biti izvedeno izmjenama Zakona o izvršenju državnog proračuna. Smanjio bi se dio mirovine, odnosno naknade plaće u dijelu ostvarenom pod povoljnijim uvjetima, za koji sredstva osigurava državni proračun. Mirovine od 2500 do 3000 kuna smanjile bi se osam posto, one od 3000 do 4000 kuna 12 posto, od 4000 do 5000 kuna 16 posto, a mirovine od 5000 kuna i više 20 posto. Predloženo je da tako smanjena svota mirovine, odnosno naknade, ne može biti manja od 2500 kuna. Smanjenje bi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje proveo bez donošenja rješenja, a bio bi obuhvaćen 57.091 korisnik. Mjera smanjenja povlaštenih mirovina računa se kao privremena jer trajnog smanjenja mirovina može biti tek kad se izmijene zakoni i drugi propisi kojima su ostvarene, što se očekuje u idućoj godini. No, je li to zakonito? Jedini komentar koji smo uspjeli dobiti u petak od odgovornih jest da nema norme u Ustavu kojom se jamče stečena prava. Još jasnije, rečeno nam je, i u Ustavu, ali i prema nekim presudama

GOSPODARSTVO

PAD DOMAĆE VALUTE : Marka preskočila 4 kune

Četiri kune za jednu marku, koliko je iznosio jučerašnji prodajni tečaj u Croatia banci, Volksbanci i Centar banci, iznenadio je građane koji su mjesec dana prije jednu njemačku marku mogli kupiti za 3,7 kuna. Iako očekivan nakon turističke sezone, ovako intenzivan rast tečaja najviše je uplašio korisnike kredita čija je otpлата opterećena valutnom klauzulom. Primjerice, mjesečna rata stambenog kredita od 1000 maraka sada je 300 kuna veća nego prije mjesec dana.

U Croatia banci objašnjavaju da je njihov tečaj od 4,007 kuna unutar propisanih okvira te upozoravaju na vrlo male tečajne razlike među bankama. Također se pozivaju na pravo financijske ustanove da tečaj formira prema vlastitim potrebama. Za jedan promil viši je tečaj Volksbanke od 4,008 kuna za jednu marku, dok se tečaj u Centar banci s njihovim poklapa u decimalu. U ostalim bankama iznosi se uglavnom kreću od 3,94, koliko drži Privredna banka Zagreb, ili 3,95 u Zagrebačkoj, HVB Bank Croatiji i Raiffeisenbank Austriji, do 3,97 u Erste Steiermärkische, Kreditnoj i Partner banci. U mjenjačnicama je tečaj za nekoliko decimala niži - 3,91 ili 3,92 kune za jednu marku. Najniži prodajni tečaj zabilježen je u zagrebačkoj mjenjačnici "Mak" - 3,89 kuna.

Tečaj Hrvatske narodne banke brojkou četiri od uvođenja kune nikad nije dosegno. Kako bi smirio divljanje valute, HNB je u srijedu organizirao aukciju na kojoj je prodao 195,8 milijuna eura po prosječnoj cijeni od 7,6 kuna za euro. Tjedan dana prije toga prodao je još 153 milijuna eura

Haaški sud ZA GOTOVINOM JOŠ U KOLOVOZU IZDANA INTERPOLOVA "CRVENA" TJERALICA

ZAGREB, 6. rujna (Hina) - Za haaškim optuženikom Antom Gotovinom već je dva tjedna na snazi međunarodna "crvena" tjeratica koju je na temelju naloga Haaškog suda raspisalo sjedište Interpolu u Lyonu, potvrđeno je Hini danas iz MUP-a.

"Haaški sud ima poseban sporazum s Interpolom oko raspisivanja međunarodnih tjeratica za osumnjičene i optužene tražene od strane tog suda", rekla je glasnogovornica MUP-a Zinka Bardić u kratkom telefonskom razgovoru. "Uobičajeno je da taj sud za većinu osoba čije izručenje traži automatski daje nalog Interpolu za raspisivanje međunarodne tjeralice", dodala je glasnogovornica. Sjedište Interpolu u francuskom gradu Lyonu međunarodnu je tjeraticu raspisalo 21. kolovoza, a hrvatski MUP je o tomu obavješten 24. kolovoza.

Upitana zbog čega o tome nije izvijestio javnost, glasnogovornica Bardić odgovorila je da MUP za to nije bio ovlašten, već da je to trebala učiniti "ona institucija koja je i naložila Interpolu raspisivanje tjeralice".

Polemika: Nekome je cilj da optuži SAD za kršenje embarga u Hrvatskoj 1995. godine

Nakon što je Roy Gutman u američkom tjedniku Newsweek objavio tekst pod naslovom "Što je CIA znala", priča o vezi SAD-a i njenih tajnih službi s Hrvatskom vojskom, posebice u akciji "Oluja", nastavila se i u domaćim medijima. Nakon što je Jutarnji list objavio razgovor s generalom Krešimirom Čosićem, koji je ispričao kako su on i general Ante Gotovina bili gosti američke vojske, a njihov posjet na ljestvici od jedan do deset, dobio je ocjenu sigurnosti osam, konferenciju za novinare održala je i udruga HONOS, čiji je predsjednik Nenad Ivanković, pokazao još dvije fotografije - jedna je predstavljala generala Gotovinu nakon završetka akcije Ljeto '95. u društvu s nekoliko američkih časnika, dok je na drugoj fotografiji konvoj vojnih vozila, među kojima je bio kamion kontejner koji je prenosio dijelove stanice za navođenje bespilotnih letjelica. Kako je Ivanković objasnio (a pisalo je i na propratnom tekstu koji je podijeljen novinarima), ovaj je konvoj predvodilo vozilo HIS-a, a "fotografiju je snimio HIS, krišom od američke strane". Ove dvije fotografije trebale bi dokazati kako su Amerikanci bili prisutni prije, tijekom i poslije akcije "Oluja", te da je bilo zločina, oni bi ih sigurno javnosti pokazali.

Tranzit za BiH?

Vojno-politički analitičar Nur Saleh, međutim, nije takvog mišljenja. "Fotografije koje su prikazane ne dokazuju da su SAD umiješane u akciju "Oluja". Ako pogledamo fotografiju kamiona kontejnera koji ima civilne registracijske oznake, ona ne govori zapravo ništa. Poznato je da je Hrvatska bila tranzitna zemlja prema BiH za sve međunarodne vojne snage - od SFOR-a, pa nadalje. Ako je istina to što je rekao gosp. Ivanković, da je tu fotografiju snimio HIS tajno od američke strane, to onda implicira da je HIS špijunirao američku vojsku. Drugo, gosp. Ivanković je rekao da je ta fotografija snimljena u listopadu 1995. godine, dakle poslije "Oluje", što znači da ona ne može dokazati da su američke tajne službe, ili američka vojska, pomagale u planiranju "Oluje".

Ali, nisu važne fotografije, nego je važno nešto drugo. Netko izgleda hoće optužiti SAD za pomoć Hrvatskoj u planiranju i izvođenju akcije "Oluja", što znači da je Amerika prećršla embargo, jer Hrvatska je bila pod embargom, a koje je zemljama bivše Jugoslavije nametnulo Vijeće sigurnosti, čiji su SAD član, rezolutan je naš sugovornik. Osim toga, kaže on, postavljam pitanje - Zašto baš sada netko inzistira na optuživanju SAD-a? Da li je to zato što želi pomoći generalu Gotovini?" Ja bih rekao - ne! Ovakvim potezima, Ameriku se sili neka da dokumentaciju koja bi generala Gotovinu možda mogla i kompromitirati. Poznato je da Amerikanci svoje političare i časnike ne daju za svjedoke na Haaškom sudu u javnim raspravama. Oni koji su svjedočili, to su činili kao tajni svjedoci.

Gotovini to ne pomaže

- Uzmimo, na primjer, da su Amerikanci pomagali Hrvatskoj u akciji "Oluja", špekulira naš sugovornik. "Da li to onda znači da Hrvatska ide izdati SAD koje su u tajnosti pomogle Hrvatskoj vojsci?" Osvrćući se na čla-

Pojasnila je da MUP neće izdati za Gotovinom međunarodnu tjeraticu, budući je to već učinio Interpol. Bardić nije htjela komentirati znači li to da je Gotovina napustio Hrvatsku, kratko izjavivši da policija i dalje traga za umirovljenim generalom Gotovinom, za kojim je 23. srpnja MUP raspisao tjeraticu za područje Hrvatske. Interpol je za Gotovinom raspisao "crvenu" tjeraticu, koja se izdaje za najtraženije bjegunce.

Informaciju o tjeratici za Gotovinom, kojega je Haaški sud 8. lipnja optužio za zločine protiv čovječnosti i kršenja ratnih običaja i prava za i nakon akcije "Oluja" 1995., Interpol je objavio 28. kolovoza na svojoj web stranici. Ime hrvatskog umirovljenog generala objavljeno je u informaciji u kojoj se napominje da je isti dan izdano više međunarodnih tjeratica među kojima i ona za šesterostrukim ubojicom Nikolajem Soltysom, ukrajinskim imigrantom u SAD-u, te Koreancem Kim Woo Choongom, traženim zbog prijevare korporacije Daewoo teške 2,2 milijarde američkih dolara.

nak iz Newsweeka, skreće pozornost da novinar Roy Gutman u svom članku u tom listu nije citirao ni jednog američkog dužnosnika, nego je u navođenju samo ono što mu je rekao Miroslav Tuđman, bivši ravnatelj HIS-a, Markica Rebić, bivši načelnik SIS-a, a jedan američki službenik izjavio je da su "Hrvati tijekom "Oluje" prekoračili dozvoljenu granicu", čime je u neku ruku čak optužio Hrvate. To generalu Gotovini ne može pomoći, jer ovakav način implicira da je netko očekivao da će uplašiti američku stranu, a "podsjetite se samo na koji se način CIA razračunavala s onima koji su počeli pričati o suradnji. Ovo pokazuje da bivše hrvatske službe nisu dorasle surađivati s inozemnim tajnim službama. Oni su išli u javnost, i to preko medija!".

Kako nam je rekao naš sugovornik, Amerikanci su dali zeleno svjetlo za "Oluju", jer se prije toga dogodila Srebrenica, u kojoj je napravljen najveći pokolj nakon Drugog svjetskog rata. Ista je opasnost prijetila i bihačkom džepu, pa su SAD zato dozvolile "Oluju".

"Cijeli ovaj slučaj odrazit će se veoma negativno po Hrvatsku, na sadašnju i na buduću vlast. Vjerujem da će Amerikanci od hrvatske vlasti zahtijevati istragu kako to da se ova dokumentacija počela pojavljivati baš sada i što je pozadina cijele priče. Netko je, čini se, želio pogoršati odnose Hrvatske s Amerikom i s ostatkom zapadnog svijeta. Sad treba očekivati pojavljivanje nove dokumentacije koja će kompromitirati i neke političare u Hrvatskoj. To će biti kazna za neozbiljnost, jer neke stvari trebaju biti jasne. Ako smo mi Amerikanci pomagali vama Hrvatima, a vi sad želite pokazati da smo mi kršili embargo, ili da ste krišom snimali naše konvoje, ako ste objavili da smo mi s hrvatskog teritorija prisluškivali razgovore u SRJ i BiH, onda vam nećemo ostati dužni, glasno razmišlja Nur Saleh, i dodaje da će ovo napraviti kaos i vrlo će se negativno odraziti po Hrvatsku. (Autor: Vesna KLJAJIĆ, Glas Slavonije, 4. rujna)

Najnovija uhićenja osumnjičenih za ratne zločine

ZAGREB, 5. rujna (HIC) - Jedan časnik i tri ročnika Hrvatske vojske za vrijeme akcije Oluja, uhićeni su zbog sumnje da su na području Knina (u selima Mandići, Varivoda i Pukljan) počinili zločine 1995. godine. Uhićenja su izvršena u Šibeniku, Sinju i Makarskoj. Nije poznat broj osoba za kojima su izdane tjeralice, a u službenim krugovima se tvrdi da ova četiri uhićenja nemaju vezu s Haaškim zahtjevima, već da država poduzima uobičajene mjere protiv osoba koje su pod istragom, kako je to činila i ranijih godina.

Istovremeno je u Bjelovaru pred Županijskim sudom počelo suđenje četvorici bivših pripadnika Specijalne policije, optuženih da su u listopadu 1991. u šumi nedaleko naselja Malo Korenovo ubili šest osoba. Osumnjičeni su Luka Markešić, Zoran Maras, Ivan Orlović i Zdenko Radić.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 91, 15.IX. 2001.

Šahovski turnir

U nedjelju 7. rujna u Karlovačkom parku održan je sada već tradicionalni šahovski turnir, u organizaciji Hrvatskog šahovskog kluba. Ove godine je interes bio veći nego ikada, tako da se već u samom ulazu primjetilo mnogo više igrača nego prošle godine. Ovaj puta Vam javljamo samo vijest da je turnir održan, a sve pojedinosti o turniru pročitat ćete u idućoj HRVATSKOJ ISKRI, jer danas nažalost zbog kratkog vremena nismo u stanju javiti rezultate. Pobjednicima, makar ne znamo koji su, čestitamo! (VK)

U razgovoru za vrijeme pauze

Nove knjige:

OD JADRANA DO JEZERA ERIE

Uzeo sam ovaj naslov, jer je ono doslovni prijevod naslova knjige što su je na engleskom jeziku napisali Ivan Čizmić iz Zagreba, Ivan Miletić i George Prpić iz Clevelenda.

Knjiga je izvanredni prikaz jedne od najuspješnijih hrvatskih zajednica u svijetu, te tko se upusti u čitanje knjige od 500 stranica o modeliranju u kojem su Hrvati ostvarili čuda, ne za neke druge narode, prije svega, nego u svoj spomen, u čast hrvatskoj državnoj ideji. Knjiga je "must" za svakog koga interesira tema hrvatskog iseljništva, svakog tko želi sebi odgovoriti što je identitet Hrvata, što su hrvatski ciljevi u općem, rekli bismo, biblijskom smislu. Jer kao što je židovstvo sačuvano kroz dijasporu, tako je i Hrvatska sačuvana kroz našu rasprostranjenost i kroz mučenički put izbjeglištva, bjega od terora domaćih prilika, pri čemu nije zaboravljeno ono korijensko i ono što daje odgovor na pitanje smisla života. Knjiga zaslužuje najviše nagrade, ne samo od Amerikanaca, nego od hrvatskih službenih tijela koja dodjeljuju takve nagrade, jer bi se time dokazala tvrdnja da Hrvatska i njezino iseljništvo jest jedno te isto tijelo, isto nacionalno biće, koje povezanošću postaje dvostruko jače od onog kako je percipirano.

Amerikanci nisu posebno komentirali ovu knjigu, posebno ne u pozitivnom smislu zato jer je ovim djelom odana počast stvaratelju države Hrvatske, dr. Franji Tuđmanu. Razgovarao sam s mr. Ivanom Miletićem, čovjekom kojeg poznajem već dulje vremena, i koji mi uvijek pobjegne iz pozornosti, prije svega zbog njegove samozatajnosti. Izvanredni poznavatelj hrvatskog iseljništva, Miletić se često javlja kao analitičar i svjedok mnogih novinarskih pokušaja u opisivanju važne problematike. Vrijedan i analitičan u svom radu, Ivan uvijek dolazi s podacima temeljenim na čvrstim "papirnatim" dokazima. Kod Miletića nema pretpostavka, on će nedokazane dokumente radije prešutjeti nego ih koristiti. Takav je. Samozatajan, sklon slušanju i ozbiljnim prosudbama. Pošten i nenametljiv.

Ivan se sada nalazi na važnom projektu, zbog kojeg se želi povezati s mnogima koji istražuju što je napisano i što se piše o Hrvatskoj na američkim internet stranicama. Zbog toga nudim posredništvo u povezivanju g. Miletića s osobama koje bi htjeli pomoći ovom projektu koji je namijenjen za daljnje studije u Hrvatskoj. (D.G.)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 91, 15.IX. 2001.

I pogledajte koliko je ove godine bilo šahista na ovogodišnjem šahovskom turniru! Čestitamo!

Pozdrav

Svaku večer
Ljudima oko sebe treba poželjeti
"Laku noć".
Ne zbog običaja,
Već zbog prijateljstva.
(Prijateljstvo, upamtite, ima veliku moć).

Svako jutro
Ljudima oko sebe treba poželjeti
"Dobro jutro",
U podne "Dobar dan"
Ne zbog običaja.
Iz običaja ne valja pljeskati
Ni dlanom o dlan.

Svakog jutra
Zbog prijateljstva
Ljudima treba poželjeti nešto lijepo,
Darovati osmijeh,
Cvijeće i blage riječi,
Treba im pomoći
Da se približe sreći. Mladen Kušec

Iz života naše zajednice

Publika u Karlovačkom parku za vrijeme "draganičke svadbe".

Stranica 27

Druženje AMCA-e

U četvrtak 6. rujna u prostorijama Faculty kluba u Torontu AMCA je imala svoje sada već tradicionalno predavanje; ovaj puta uz članove AMCA-e bio je i manji broj ljudi iz zajednice, jer je zanimanje za susret s glumcima koji će predstaviti "Predstavu Hamleta u selu Mrduša donja" veliko.

Glumci HNK M. Nadarević, V. Mlikota i D. Ljuština u razgovoru s publikom

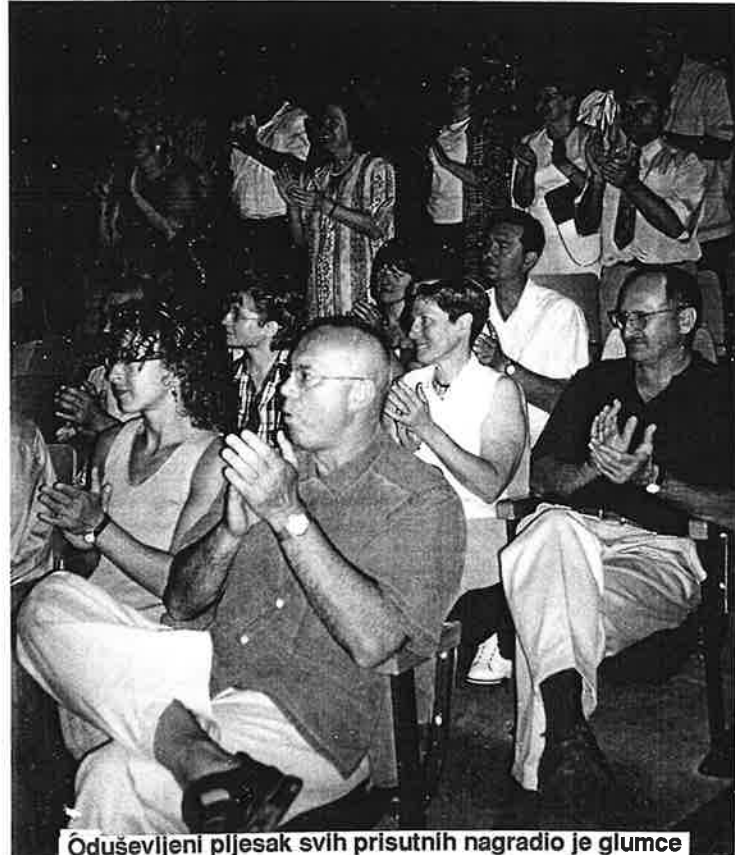
Prije samog početka predavanja, u dvorani je vladao živahan neformalan razgovor sa gostima iz Zagreba. Početak predavanja objavio je gosp. Nikola Demarin, predsjednik AMCA-e, koji je rekao par riječi o radu AMCA-e, pozdravio sve prisutne i zamolio gosp. Mustafu Nadarevića za par riječi. Gosp. Nadarević, glumac HNK, predstavio je pridošle glumce, koji nisu samo iz HNK, već i iz drugih kazališnih kuća iz Zagreba, i malo rekao o samoj predstavi. Ova predstava pisca Ive Brešana postavljena je godine 1970., no prerađena je godine 1995 za današnje prilike. Gosp. Nadarević, inače zaljubljenik u ovu kazališnu komadu, smatrao je potrebnim da i nove generacije vide ovo interesantno djelo pisca Ive Brešana, koje je predstavljeno publici preko 200 puta. Gosp. Nadarević je malo govorio i o svom poslu, istaknuvši da je sretan da je u ovom poslu, posebno u ovom komadu koji ga izvanredno veseli, i makar financijski ne postoji neka satisfakcija, no životna satisfakcija svakako postoji, jer svi ovi koji su uključeni u ovu predstavu zadovoljni su. Napomenuo je kako je ova predstava moderna, jer je njena vrijednost u tome kako se svaki čovjek nađe u njoj, ili prepozna neke ljudske osobine oko sebe.

Zainteresirani za vrijeme govora gosp. M. Nadarevića

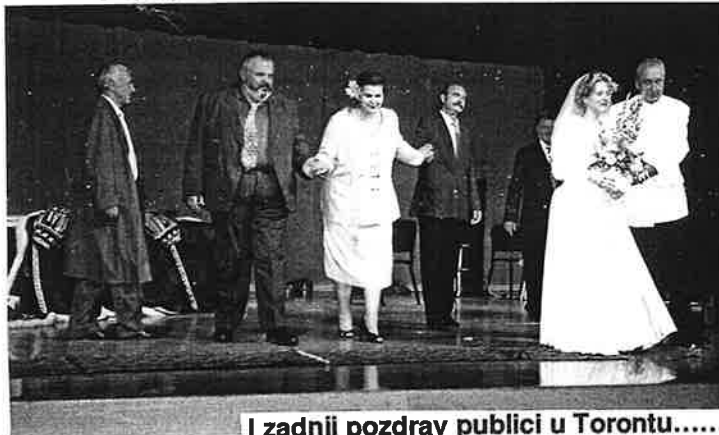
Nakon njegova kraćeg uvoda malo je o svom pozivu i o ovom komadu govorio i Spiro Guberina, a bilo je i raznih interesantnih pitanja iz publike, a po završetku predavanja, prisutni su nastavili razgovore uz prijateljsku čašu piva u "pub"-u Faculty kluba.

I ovo druženje s glumcima iz Hrvatske još je jedno od uspješnih AMCA-inih druženja, koja su zaista nužna članovima ove udruge, koja radi već preko deset godina.

Oduševljeni pljesak svih prisutnih nagradio je glumce

U subotu 8. rujna održana je pred prepunom dvoranom vrlo zainteresiranih gledatelja Silverthorne Collegiate-a drama Ive Brešana "Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja", koja je oduševila prisutne svojim izvornim govorom, riječima i humorom, kao i izvrsnom glumom glumaca iz Hrvatske, tako da su svi gledatelji izašli iz dvorane vrlo sretni. Moramo na kraju zahvaliti Hrvatskom konzulatu i gđi. Aranki Bosiljevac, koja je vrlo mnogo radila na ovom projektu, na ovoj izvršnoj ideji, velikom trudu i zadovoljstvu, koje su dali našoj zajednici u Torontu i Mississaugi. (VK)

I zadnji pozdrav publici u Torontu.....

Slovinci već prisvojili more koje im je sporazumom Račan-Drnovšek tek obećano?!

ZAGREB, 31. kolovoza - Iako Ugovor o granici sa Slovenijom još nije ni potpisan niti ratificiran, slovenska policija se, ako je suditi prema najnovijem incidentu u Piranskom zaljevu, u četvrtak, ponaša kao da je Ugovor već stupio na snagu.

Tako su dvojicu hrvatskih ribara, koji su se nalazili nedaleko od savudrijske obale, na dijelu mora koje je danas još u Hrvatskoj, ali bi sporazumom Račan-Drnovšek trebalo pripasti Sloveniji, presreli, legitimirali i uputili u, kako su objasnili, hrvatske vode tog zaljeva. Prema slovenskom "Delu", nedugo potom je hrvatski policijski čamac, očito odgovarajući na taj incident, približno u istom dijelu mora, zatekao četiri slovenske ribarice i jedan izletnički brod te ih je uputio u slovenske vode.

S obzirom da su pomorski policajci, kao i ribari, vrlo dobro upućeni u to gdje je čije more, spomenuti incidenti vjerojatno nisu posljedica neznanja ili nesporazuma, nego je prije riječ o slovenskom pokušaju da se metodom "svršenog čina" Ugovor o granici implementira i prije nego je postao važeći. Naime, iako granica u Piranskom zaljevu između dviju država još nije utvrđena, ona privremena se ipak zna. Kako su to već više puta kazali istaknuti stručnjaci za pravo mora (dr. Ibler i drugi), do utvrđivanja granične crte između dviju država u takvim zaljevima vrijedi - crta sredine. To znači da granica između Hrvatske i Slovenije u Piranskom zaljevu ide sredinom tog zaljeva. Crta se povlači od granične točke na kopnu (to je ušće kanala Sv. Odorika u more, koji Slovenci zovu Dragonjom) i ide sredinom između dviju obala. Ta granična crta vrijedi sve dok se dvije države drukčije ne dogovore ili dok takvu granicu ne opovrgne ili možda potvrdi međunarodna arbitraža (dvije države najprije moraju prihvatiti obvezujuću sud jedne takve arbitraže).

Međutim, više od činjenice da su možda slovenski policajci htjeli prisvojiti hrvatsko more, koje im je sporazumom tek obećano, zabrinjava njihov postupak prema hrvatskim ribarima. Naime, slovenski ribari godinama nesmetano love u hrvatskom teritorijalnom moru i hrvatska policija oko toga uglavnom ne stvara nikakve probleme.

Rutinska kontrola koja se nedavno dogodila nedaleko od savudrijske obale samo je reakcija na prethodni incident koji su izazvali slovenski poli-

cajci. Iz njihova postupka proizlazi da hrvatski ribari, kad bi Ugovor o granici jednom stupio na snagu, uopće ne bi mogli ribariti, čak ni u onom dijelu mora koje bi Hrvatska dala Sloveniji. Istodobno, Sporazumom o pograničnom prometu i suradnji, koji je slovenski parlament tek nedavno ratificirao (ali službenu notu o tome još nije poslao u Zagreb), omogućava se slovenskim ribarima pravo izlovljavanja na području od Umaga pa sve do Rovinja, što je i više nego očiti hrvatski ustupak koji je učinila još bivša vlast.

S obzirom da je Ugovor o granici između Hrvatske i Slovenije vezan uz stupanje na snagu Sporazuma o pograničnom prometu i suradnji, čime bi se između dviju država uspostavilo ukupno 60 graničnih prijelaza, pitanje je kakvu će korist Hrvatska imati od tolikog broja prijelaza ako će slovenski policajci na njima provoditi "strogoću", kao njihovi kolege u Piranskom zaljevu. A pitanje je bi li ti prijelazi i opstali u tolikom broju kada bi Hrvatska jednom definitivno potvrdila sadašnji Ugovor o granici, kojim Slovenija dobiva teritorijalne ustupke dijelom na kopnu, ali uglavnom na moru. Osim toga, ne postoji mehanizam koji bi neku novu slovensku vladu obvezao da zadrži "meki" granični režim i toliki broj prijelaza s Hrvatskom.

Slovenija će, naime, najvjerojatnije od 2004. uvesti schengenski režim na granici s Hrvatskom. Ako bi prije toga počeo vrijediti Sporazum o pograničnom prometu i suradnji s ukupno 60 graničnih prijelaza, kako smatraju na Markovu trgu, tada bi Slovenija taj sporazum unijela u EU kao "postojeću činjenicu". Tako hrvatsko-slovenska granica ne bi bila granica EU i zapadnog Balkana, nego bi Hrvatska zbog Sporazuma o pograničnom prometu i suradnji imala drukčiji status nego ostale zemlje jugoistočne Europe. I to je vjerojatno razlog zašto je Račan pristao na ipak krupne teritorijalne ustupke Sloveniji.

Slovenskim političarima se tu nema što zamjeriti. Oni ostvaruju interese svoje države pa makar i na račun susjednih država. To su zorno pokazali slovenski policajci u Piranskom zaljevu, kada su se malo igrali vlasti na dijelu mora koji je još hrvatski a sutra bi mogao biti, i to ugovorom, a ne otimačinom, slovenski. (Vjesnik)

STRANI TISAK

NA WEB STRANICAMA "THE WASHINGTON POSTA" ZAGREB, SPLIT I DUBROVNIK - U SRBIJI!

Ukucate li na internetskim stranicama vremenske prognoze uglednoga američkog dnevnika "The Washington Posta" imena naših gradova poput Zagreba, Splita ili Dubrovnika, doznat ćete kako se oni nalaze u Jugoslaviji, tj. Srbiji! Pravi informacijski kaos vlada na spomenutim stranicama, na kojima se isprepliću zastarjeli podaci iz bivše Jugoslavije, novijeg razdoblja hrvatske neovisnosti i potpune neistine. I koliko su god ti podaci tragični, budući da je Hrvatska nakon krvava rata već cijelo desetljeće samostalna država, još je tragičnije da pored Srbije, koja uopće nema izlaza na more, stoje nazivi naših jadranskih bisera ili pak glavnoga grada Hrvatske.

Možemo samo nagađati je li riječ o sramotnome zemljopisnom neznanju "stručnjaka", nemaru ili nečijoj namjernoj pogreški. A na potonje upozorava vrlo znakovita činjenica da na glavnome popisu europskih zemalja na stranicama vremenske prognoze "Washington Posta" Hrvatska uopće ne postoji, a naziv Srbija i Crna Gora istaknut je uz četiri grada (Beograd, Niš, Novi Sad i Priština).

No, ako naslijepo u pretraživač ukucate neke hrvatske (a i slovenske, bosanske i makedonske) gradove, vidjet ćete da su svi svrstani u - Srbiju! Posebno je zanimljiv primjer Dubrovnika, za kojeg se nisu mogli odlučiti je li hrvatski ili srpski grad, pa su stavili obje varijante! (Večernji, 6. rujna)

NOVI PLAN ZA FRAGMENTACIJU HRVATSKE

DUBROVNIK, 02. rujna (HIC) - Nakon spornog "Istarskog statuta", kojeg je želio u Istri nametnuti IDS, u Dubrovniku se pojavila nova inicijativa sličnog sadržaja pod okriljem "Građanske inicijative - Glas za čovjeka". Istu predvodi konvencionalni svećenik Ivan Grubišić, a predizborno je povezana s nezavisnom listom Darka Kacige. Grubišić zahtijeva drugačije upravno ustrojstvo Hrvatske, pa bi tako Dubrovnik postao kantonom, a Republici Hrvatskoj bi se prepustile vanjska politika i obrana. Izbori u Dubrovniku će se ponoviti 16. rujna, nakon što se nije moglo ustrojiti gradsko poglavarstvo na temelju rezultata lokalnih izbora održanih u svibnju ove godine.

UMRO VLADIMIR ŽERJAVIĆ

U dobi od 90 godina, preminuo je u Zagrebu inž. Vladimir Žerjavić, ekonomist, demograf i povjesničar, koji je napisao - među mnogim drugim znanstvenim radovima - knjigu "Opsesije i megalomanije oko Jasenovca i Bleiburga", u kojoj je dokazao netočnost osnovne srpske promidžbe o hrvatskoj "genocidnosti". Predsjednik Franjo Tuđman odlikovao ga je Redom Danice hrvatske i udijelio mu kao priznanje spomenicu Hrvatske zahvalnosti. Sprovod Vladimira Žerjavica bit će na Mirogojskom groblju, u ponedjeljak 10. rujna u 14 sati. (IIC)

Pokažite HRVATSKU ISKRU prijateljima...

TUŽITELJSTVO ŽELI ANTU JELAVIĆA POVEZATI S UBOJSTVOM JOZE LEUTARA

SARAJEVO,3. rujna (Od Vjesnikova dopisnika) - Suđenje navodnim ubojicama bivšeg federalnog ministra unutarnjih poslova Jozе Leutara bit će pred sarajevskim sudom nastavljeno za desetak dana. Sudi se Dominiku Ilijaševiću, Zoranu Bašiću, Jedinku Bajkuši i Željku Čosiću kao sudionicima u navodnoj uroti za rušenje Federacije BiH i neposrednim izvršiteljima atentata na Leutara.

Prvooptuženi Ivan Andabak i šestooptuženi Mario Miličević nisu dostupni sarajevskim pravosudnim tijelima - obojica se nalaze u Hrvatskoj, jedan u zatvoru zbog drugih kaznenih djela, a drugi na slobodi. Pred nastavak suđenja i tužiteljstvo i obrana najavljuju nove poteze. Kako je Vjesnik prvi pisao, tužiteljstvo namjerava proširiti optužnicu na visoke političke i vojne krugove bosansko-hercegovačkih Hrvata, a po nekim spekulacijama to se odnosi na smijenjenog predsjednika HDZ-a BiH Antu Jelavića i generala Stanka Soptu Baju.

Zanimljivo je kako te glasine zapravo šire i u samom HDZ-u, a jedan visoki dužnosnik te stranke rekao nam je da "tužiteljstvo očajnički traži još jednog zaštićenog svjedoka koji će teretiti Soptu, a preko Sopte i Jelavića. Aludira se na to da je sadašnji zaštićeni svjedok, na osnovi čijeg iskaza je i podignuta optužnica, zapravo obični lažljivac. Iako njegov identitet po zakonu ne može biti otkriven, javna je tajna da je riječ o bivšem pripadniku Kažnjeničke bojne, poznatom kriminalcu i prevarantu Merimu Galijatoviću. A upravo se u Galijatovićevo svjedočenje, doduše ne u svojstvu "za-

POTREBNO 6 MILIJUNA DM ZA POTPORU POVRATKU U BIH

SARAJEVO, 4. rujna (Hina) - Regionalni koordinator UNHCR-a za jugoistočnu Europu Werner Blatter pozvao je danas u Sarajevu međunarodnu zajednicu da hitno osigura dodatna financijska sredstva kako bi se poduprlo manjinske povratke u Bosni i Hercegovini. Blatter, koji obnaša i dužnost voditelja misije Visokog povjereništva UN za izbjeglice za BiH, izjavio je novinarima u Sarajevu kako je u prvih sedam mjeseci postignut veliki napredak u vraćanju izbjeglica ipovratnika u one dijelove zemlje u kojima su njihove etničke skupine u manjini.

"Prije četiri godine ovakvog povratka gotovo da nije ni bilo. Od 1999. godine pa do danas zabilježeno je međutim više od 150 tisuća manjinskih povrataka", kazao je Blatter.Samo u prvih sedam mjeseci ove godine svojim domovima po ovom temelju vratilo se 20 tisuća izbjeglica više nego u istom razdoblju 2000. godine. "Sve to ukazuje kako je znatno poboljšana sigurnost i uspostavljena puna sloboda kretanja", ocijenio je dužnosnik UNHCR-a ističući kako se na ovaj način ostvaruje jedan od najvažnijih ciljeva Daytonskog sporazuma.

Problem je međutim to što većina povratnika zatiče samo ruševine na mjestu svojih prijeratnih domova. Oni sami poduzimaju mjere kako bi se ruševine raščistile i omogućila rekonstrukcija a sve to čine tijekom ljetnjih mjeseci živeći pod šatorima. Predstojeća zima prijeti da zaustavi sve njihove napore a Blatter je preporučio da se sada izgrade privremeni objekti u kojima bi boravilo više obitelji što bi im omogućilo da nastave raditi na obnovi njihovih domova. Za takve namjene međunarodni bi donatori trebali osigurati oko 6 milijuna maraka, procjena je UNHCR-a. Werner Blatter također drži kako se što prije mora riješiti problem izbjegličkih kolektivnih centara. U takvim objektima i danas u BiH živi najmanje 7,5 tisuća ljudi, često i bez najosnovnijih uvjeta.

KOMARICA: BOSANSKU POSAVINU NASELIT ĆE KINEZI

KOPRIVNICA - Utjecajni ljudi međunarodne zajednice u BiH doista rade prema sintagmi što bolje, to gore. EU, OESS, NATO, UN i SAD tragično su podijeljeni i jugoistočna regija danas je poligon za odmieravanje njihovih snaga - rekao je jučer banjalučki biskup dr. Franjo Komarica u Koprivnici. Naglasio je da političari zaustavljaju povratak Hrvata u bosansku Posavinu. No, tamo se nikad neće useliti ni Srbi, a doći će najvjerojatnije Albanci, možda i Kinezi, upozorio je Komarica. (Večernji list 4. rujna)

štićenog svjedoka", već kao običnog građanina posebno uzdaju u krugovima obrane. On bi se trebao pojaviti pred sudom drugog ili trećeg dana nastavka procesa i nema sumnje da će njegovo ispitivanje biti izuzetno zanimljivo.

Iz krugova bliskih obrani u javnost su procurile i nove informacije vezane za ozbiljne propuste tijekom istrage, kada je sva pozornost posvećena vrlo dvojbenim iskazima zaštićenog svjedoka (koji su već ozbiljno uzdrmani iskazima svjedoka koji su potvrdili alibi za neke optužene), a potpuno su zanemarene činjenice koje su istragu mogle usmjeriti u drugom pravcu.Tako tjednik Hrvatska riječ objavljuje dugo skrivano policijsko izvješće o pokušaju atentata na Papu tijekom njegovog posjeta Sarajevu, 12. travnja 1997. godine. Na putu kojim je iz zračne luke prema središtu glavnog grada BiH trebao proći Sveti Otac, pronađena je tada eksplozivna naprava razorne snage, spremna za aktiviranje. Pronađene su 23 protutenkovske mine, plastična kesa s eksplozivom, dva eksplozivna punjenja valjkastog oblika, radio amaterska ručna stanica s paketom baterija, pet različitih električnih detonatora i drugo.

Najzanimljiviji je, međutim, podatak da način na koji je trebao biti izveden taj planirani teroristički akt neobično podsjeća na način na koji je ubijen Leutar, ali i na seriju do danas nerazjašnjenih djela protiv hrvatskih policajaca i povratnika u središnjoj Bosni, napada na katoličke objekte u Sarajevu, te na opremu pronađenu kod tzv. "igmanske" terorističke skupine. (Vjesnik 4.rujna)

ZAGREBAČKA POMOĆ DERVENTI POD POVEĆALOM

ZAGREB,07.rujna (HIC) - Zajednica prognanih i iseljenih Hrvata iz Bosanske Posavine, reagirala je s ogorčenjem na riječi člника HNS-a Vesne Pusić i Radimira Čačića, koji su izjavili da Poglavarstvo grada Zagreba nema pravo pružiti pomoć "stranim državljanima u stranoj državi", misleći pritom na Hrvate u Derventi,čije porušene kuće nitko ne izgrađuje. Zagreb, kao najbogatiji hrvatski grad, s visokim poreznim opterećenjima na trgovački promet, nekretnine i usluge, redovito pruža potporu drugim gradovima i projektima na drugim područjima. Čačić i Pusić su oštro napali gradonačelnika Milana Bandića zbog navodnih "manipulacija" i "plemenskih spletki", dok Zajednica smatra dragocjenom zagrebačku pomoć Derventi koja je pod srpskom vlašću, gdje nitko ne obnavlja Hrvatima kuće, jer se želi osujetiti njihov povratak u Posavinu. Izgleda da to ne žele niti čelnici HNS-a, koji opetovano potiču na podjele među Hrvatima, izjavio je Tomislav Miro Matić iz Zajednice prognanih.

Iz života naše zajednice

Mladi nogometaši u župnom parku "Father Kamber"

potpuno je identičan ženskom naplitu - kao da je dio ženskog naplita stavljen na šesir mladenca. Na prsima ima "kiticu" od perja i ukrasa kao "parta" (Naziv "cimer" nastao je vjerojatno od naziva boje cinobar-rumenica, crvena boja ili cinobar žuto-crvena boja). Na nogama mladenac ima ili bijele obojke ili bijele čarape. Obuven je u opanke, a od 1934. nose se polucipele u crnoj boji. (Tradicijska arhitektura i narodna nošnja Draganičkih sela, HMI)

Ova "svadba" bila je izvrsna ideja, jer piknici koliko god ih voljeli obično imaju uobičajene događaje, dok je "svadba" bila nešto novo i prisutni u Karlovačkom parku čestim pljeskom su nagradili folklorashe za njihov trud. A sama svadba je bila izvrsna! Nasmijali smo se, uživali, jer svaki je član ovog folklornog društva vrlo ozbiljno sudjelovao u ovom veselom predstavljanju hrvatskih narodnih običaja. Posebno moram navesti devera (da, tako se kaže "dever" u draganičkom kraju!). Kad sam pitala gosp. Palisaka može li mi nešto više reći o toj "svadbi", a on mi je rekao da su svugdje tako održavane svadbe u njihovom kraju. Kad sam mu rekla kako su kao i glumci bili izvrsni, rekao mi je da se još i danas sjeća doživljaja sa raznih vjenčanja u domovini, i to je ono od kuda sve počinje. A, dodao je on, nosi i nešto po obitelji, jer je puno naučio od svoje majke, koja je uvijek bila prva u pjesmi. Posebno mi je naveo kako je jedna od nošnji, nošnja Ignaca Gojšića, unikat i stara preko 100 godina! I, završava gosp. Palisak, najvažiji dio našeg rada je to da prenesemo naše običaje i ljubav prema tradiciji na naše mlade ovdje, da smo zajedno i da se družimo u veselju.

Ples Draganićanaca nakon ugovorene "svadbe"

I zaista, bilo je izrazito veselo! Od samog početka kad su mladoženju pratili u povorci s hrvatskim zastavama, s pjesmama, i razgovorima s prisutnima, baš kao da smo na pravoj svadbi, pa u prepirci i šali kod "mladenkine" kuće - sve je bilo vrlo profesionalno izvedeno, ali s velikim uživanjem, tako da su to veselje vrlo brzo prenijeli na sve gledatelje.Svi koji su sudjelovali u"svadbi" učinili su da smo se osjećali kao da smo na pravoj draganičkoj svadbi, jer bilo je svega: i šale, i smijeha, i plesa, i pjesme, i zabave, a posebno smo bili oduševljeni prekrasnim draganičkim nošnjama.

Ovaj karlovački piknik, ovo druženje dvaju društava, bila je izvrsna ideja. Svakako čestitke moramo uputiti Odboru društva Karlovac, koji je došao na tu ideju, no i dragim prijateljima, folklomom ansamblu "Draganići" koji su izvrsno predstavili svim prisutnima veselo draganičku svadbu. I na kraju, zamolili su me Draganićani neka zahvalim Karlovačkom društvu i njegovom predsjedniku gosp. Zvonku Dobrovoljcu za ovaj izvanredni događaj i prijateljsko druženje. Hvala Vam prijatelji za ovako ugodno provedeno popodne - u ime svih koji smo bili tada kod Vas u parku! (VK)

Đakonsko ređenje za Norvalu

U nedjelju 2. rujna o.g., na Hrvatskom Franjevačkom Centru "Kraljica Mira" Norval, bilo je posebno svečano. Razlog tome bilo je đakonsko ređenje i primanje kandidata za ređenje Damira Stojića, domaćeg sina iz ove naše sredine.

Obred primanja reda đakonata i svećanu sv. misu u prepunoj dvorani

Na Norvalu, nakon đakonskog ređenja

Centra, predvodio je Msgr. Matthew F. Ustrzycki, pomoćni hamiltonski biskup uz prisustvo dvanaestak hrvatskih i kanadskih svećenika, časnih sestara, te rodbine i mnogobrojnih prijatelja slavljenika.

Poslije službenog dijela novi đakon Damir Stojic i Fr. Stjepan Pandžić, ravnatelj župe Kraljice Mira, pozvali su prisutne da ostanu na zajedničkom ručku. Vrijedni članovi župne zajednice Norvala, počevši od župnika pa pastoralnih suradnika, časnih sestara i vjernika učinili su još jednom ovu svečanost i druženje nezaboravnim događajem. Trud i rad tih ljudi učinio je da svima nama gostima bude ugodno i lijepo. Slavlju su se pridružili svećenici, časne sestre kao i župljani susjednih župa. Bilo je tu i dobrog pjevanja gangi, kao i dobrih viceva i šala - a sve u prijateljskom ugodnom druženju.

Sada već đakon Damir Stojić zahvalio je svima,počevši od Boga koji mu je dao život,pa roditelja, braće,kao i rodbini i prijateljima koji su mu pomogli do sada, a isto tako da molitvama i pomoći pomognu da izdrži na putu ka svećeništvu.

Posebno još želim nešto naglasiti,a to je da su roditelji našeg novog đakona Damira, dali dio hrane koja je ostala za potrebne, a posebno za obitelj sa petero djece koji žive u Streetsvilleu. Mislim da na ovom primjeru možemo nešto i naučiti,a to je da je to bila korisna i hvale vrijedna akcija. Mnogo puta se hrana baca s kojom bismo mogli pomoći našoj braći u nevolji.

Još jednom upućujemo čestitke našem novom Đakonu,kao i njegovim najbližima,a od Boga molimo da ga vodi na putu ka svećeničkom ređenju.

Biserka Milinković

Taste of Europe

MEAT & DELICATESSEN INC.

- * Zadovoljava srca svih gurmana sa kvalitetnim odrescima za vaše roštilje.
- * Taste of Europe vas očekuje danas i svaki dan s velikim izborom mesa, kobasica, salama i velikim izborom proizvoda iz Hrvatske i Europe.
- * Snabdijevamo meso za duboko smrzavanje.
- * Povoljne cijene za bankete i slavlja.

Posjetite nas na

200 County Court Blvd. Brampton, Ontario

905-455-1077

OBITELJ POLUNIĆ RADO VAS OČEKUJE

Događaji u našoj zajednici

Karlovački piknik

U poznatom karlovačkom parku u nedjelju 26. kolovoza održan je karlovački piknik u zajedništvu sa prijateljima iz Hamiltona, folklornim ansamblom "Draganići". Već na samom ulazu bili su zajedno, jedan draganićanac i jedan iz kluba "Karlovac" - zajedno na poslu. Tako je bilo i dalje, bili su zajedno u kuhinji, u parku, za stolovima, u zabavi i druženju.

Kako se nama ljeto pokvarilo (a sad već polako ulazimo u jesen) tog dana bilo je velika bojazan da će padati kiša i pogledi su bili stalno upućivani u naoblacheno nebo. I zaista kiša je lijevala prije sv. Mise, za vrijeme sv. Mise i nakon nje, no stala je kad je društvo "Draganići" trebalo održati svoju verziju "draganićke svadbe".

"Mladoženja" Tomislav Palisak pred samu "svadbu"

No prije nego Vam opišem kako je bila vesela ta svadba, i kako su gledatelji uživali i nasmijali se baš onako kako treba u nedjelju popodne u karlovačkom parku, vratimo se malo na klub "Karlovac". Uzela sam pet minuta i malo porazgovarala sa potpredsjednikom kluba gosp. Franjom Laičem i u kratkom razgovoru rekao mi je malo o radu kluba Karlovac. Kako smo mi već pisali o ovom klubu, čijih 180 članova su ustvari "vlasnici" poznatog hrvatskog parka "Karlovac", ovaj puta ćemo samo navesti kako je ovaj klub osnovan prije 23 godine, a osnovalo ga je prvih 28 članova, a jedan od njih je i današnji potpredsjednik gosp. Laič. Jedan od uvjeta članstva je da je svatko daje svoj rad bar dva puta godišnje, jer treba održavati 44 ha ovog parka, u kojem se nalazi sve što je nužno za izvršno druženje u prirodi, ali i u zatvorenom prostoru, jer imaju i takova mjesta. Gosp. Laič poziva sve da posjete ovaj divan park kad Vam se pruži prilika.

Kao i sa karlovčanima, razgovarala sam malo i sa vodećim ljudima folklornog ansambla "Draganići", koji radi više od 30 godina, po riječima predsjednice gđe. Milke Zdelar. Poznata su njihova slavlja za Jurjevo ili Martinje, no sada se sve više i više govori o folkloru "Draganića", jer su zaista izvršni! Folklorna grupa radi sada već više od 10 godina, a plesača ima oko dvadesetak, no kad su posebne prilike, kao na pr. ova "svadba", onda im se pridružuju i stariji, tako da su tada predstavljani u velikom broju, u originalnim nošnjama koje su sa sobom donijele mame ili bake. Recimo, nošnja mladenke (Andrea Zdelar) stara je preko sto godina, a vlasništvo je mladenkine bake, gđe. Barbare Zdelar, koji i sama aktivno učestvuje u pripremanju plesača za nastup. U radu plesne grupe "Draganići" sudjeluju cijele obitelji. Recimo cijela obitelj Palisak, ili Zdelar bili su na "svadbi", a svo troje djece gđe. Zdelar, Andrea (20 g.), Marlena (18 g.) i Gregory (17 g.) uključeni su u folklornu grupu od najmanjih dana. No kako kaže gđa. Zdelar "svi smo mi uključeni u rad ovog društva, od najmanjeg od najstarijeg..." - što je bilo više nego očito na "svadbi"!

U pregovoru prije "svadbe"

Da li znate gdje su Draganići u Hrvatskoj? Prije nego prijedem na samu svadbu, pogledajmo gdje je smješteno to mjesto: današnje naselje Draganići smješteno je u zapadnom dijelu Hrvatske, nedaleko Karlovca, svega 30 km udaljeno od Zagreba. Naselje Draganići smješteno je na vrlo važnim cestovnim prometnicama i željezničkoj pruzi Zagreb - Karlovac - Rijeka. Draganići su vrlo poznati po izvanrednoj lijepoj narodnoj nošnji, koja i danas izrađuju vrijedne Draganićanke. Nažalost, sve manje se koriste stare tkanine, a sve više nove tvorničke tkanine, a to se zove "napredak".

Folklorno društvo "Draganići" ima, kako reko, izvorne nošnje. Gledatelji "svadbe" bili su upravo opčarani prekrasnim nošnjama, koje su na sebi imali članovi ovog društva. Poseban interes izazvali su najmlađi članovi i mladenci, pa bi bilo dobro da Vam opišem kratko što su na sebi imali mladenci. Mladenka ima potpuno bijelu rubaču zvanu "pjenica", jer je zastor sav štikan pa izgleda kao "pjena". Nosi se samo na vjenčanju. Na glavi ima poseban naplit zvan "cimer", koji je izrađen u dva dijela i stavlja se na glavu s prednje i stražnje strane glave. Naplit je ukrašen perjem u rumenocrvenoj boji. Na čelo se stavlja "parta" koja je ukrašena "biserjem". To su razne perlice, kuglice, šljokice i biseri. Mladenka na sebi ima bogato ukrašen "zibunac". Na nogama ima bijele čarape i svečanije polucipele zvane "crlje".

Mladenka Andreja Zdelar za vrijeme pregovaranja

Mladoženja ima potpuno bijelu nošnju. Ukrasne krpe na prsima i orukvice štikane su bijelim koncem. Na sebi ima bogato izvezen prsluk (lajbek) od tamnoplavog sukna. Na glavi ima šešir ukrašen "cimerom" i

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 91, 15.IX. 2001.

Vijesti iz Australije

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES - Victorian Branch Inc.

IZJAVA ZA JAVNOST IZVRŠNOG ODBORA HRVATSKOG SVJETSKOG KONGRESA ZA AUSTRALIJU I NOVI ZELAND

Izvršni Odbor HSK-a za Australiju i Novi Zeland odlučio je javno izraziti svoje mišljenje u vezi skorajšnjeg službenog posjeta izaslanstva Republike Hrvatske državi Australije, o čijoj posjeti smo saznali od Generalnog Konzula RH u Melbourneu gospodina Željka Šikića. U sastavu službenog posjeta izaslanstva republike Hrvatske navedeni su sljedeći predstavnici: (Lista predstavnika je dugačka, pa ju nećemo tiskati. *o.u.)

Nakon izvanrednog sastanka izvršnog Odbora HSK-a (ogranak Viktorije) sa predstavnicima svojih udruga/članica i dodatnog usuglašavanja stavova i odluka sa ograncima HSK-a za Australiju i Novi Zeland jednoglasno je donesena odluka po kojoj Izvršni Odbor HSK za Australiju i Novi Zeland i njegovi dužnosnici pozdravljaju sve napore gospodarske suradnje između Australije i Hrvatske ali ovom prilikom se neće službeno sastati niti će službeno voditi razgovore sa članovima delegacije Vlade Republike Hrvatske, koja je zakazala posjet Australiji od 29. kolovoza - 2. rujna 2001.

Ova odluka Izvršnog Odbora HSK-a za Australiju i Novi Zeland učinjena je iz sljedećih razloga:

Sadašnja Vlada Republike Hrvatske u svom dosadašnjem radu nije iskazala želju za povezivanjem i suradnjom sa hrvatskim iseljeništvom i njenim predstavnicima, niti je pokazala zanimanje za uključivanje iseljeničtva u Vladin savjetodavni proces.

Sadašnja vlada Republike Hrvatske nije pokazala dovoljno razumijevanja za pitanje prava glasovanja iseljenih Hrvata u domovinskim izborima.

Sadašnja vlada Republike Hrvatske još nije uvidjela potencijalni značaj i ulogu hrvatskog iseljeničtva, u budućem gospodarskom, društvenom i kultumom razvoju moderne hrvatske države.

Sadašnje vodstvo Matice Iseljenika Hrvatske, iskazalo je nedjelotvornost u svome radu i nesposobnost adekvatnog razvijanja i održavanja odnosa sa iseljeništvom. U toj navedenoj nedjelotvornosti posebice se ističe sadašnji ravnatelj g. Boris Maruna, koji djelujući u izolaciji od hrvatskog iseljeničtva i njenih predstavnika, još nije uspio definirati prioritete potrebe iseljeničtva i na temelju istih zacrtati i formulirati relevantan program kojim bi se prišlo sistematskom rješavanju evidentnih problema s kojima se susreće iseljena Hrvatska.

Izvršni Odbor HSK-a za Australiju i Novi Zeland želi izraziti svoje negodovanje, na brojne odluke Hrvatske Vlade, koje nisu u hrvatskom dugoročnom nacionalnom interesu i koje bi Hrvatska Vlada trebala hitno

preispitati. HSK za Australiju i Novi Zeland kao povezujuća iseljenička udruga ne slaže se sa slijedećim Vladinim odlukama i djelovanjem:

Bezuvjetna podređenost Haškom sudu koji ččeće zadire u temelje hrvatske državne suverenosti. Očitovanje ove odluke naročito je primijećeno u revnosti pri uhićenju članka hrvatskih branitelja Domovinskog rata, koje je pridonijelo stvaranju krivih zaključaka poistovjećivanja žrtve i agresora.

Nedovoljna društvenopolitička briga za rješavanje problema sudbine i položaja Hrvata u BiH.

Nedovoljno čvrsto reagiranje na pokušaj uvođenja dvojezičnosti u Istri i na sve češće pokušaje uvođenja političke autonomije u toj hrvatskoj pokrajini.

Nedavno parafiranog međudržavnog ugovora po kojem Republika Hrvatska odustaje od suverenosti nad svojim povijesnim morskim područjima i to u korist Republike Slovenije.

Odluka Vlade Republike Hrvatske o ustavnoj promjeni naziva "Hrvatski Državni Sabor" u "Hrvatski Sabor"

U zaključku ove izjave želimo istaći, kako izvršni Odbor HSK za Australiju i Novi Zeland kao i ukupno hrvatsko iseljeničtvo poštuju izbornu volju hrvatskog naroda pa time i demokratsku izabranu Vladu Republike Hrvatske. Međutim, mi se nadamo kako će Hrvatska Vlada na isti način poštovati i naše demokratsko pravo kojim ukazujemo na moguće propuste i pogreške, za koje smatramo kako mogu dugoročno biti štetni za hrvatske nacionalne interese.

HSK Australije i Novog Zelanda još jednom želi istaknuti potrebu otvorene i iskrene suradnje Hrvata u domovini i iseljenih Hrvata, kako bi svi zajedno pridonijeli razvoju moderne hrvatske države u očuvanju hrvatskog teritorijalnog integriteta i suvereniteta. Smatramo da vlada Republike Hrvatske mora žurno poduzeti korake kako bi uspostavila kvalitetne recipročne odnose domovine Hrvatske sa neprocjenjivim bogatstvom dobara i ljudstvom iseljene Hrvatske.

Melbourne, 19. kolovoza 2001.

Sergio Marušić, Predsjednik HSK za Viktoriju

Ivan Škratulja, Predsjednik HSK za Australiju i NZ

(Napomena: Izvršni Odbor HSK za Australiju i NZ je uputio ovu izjavu svim hrvatskim medijima u Australiji te je istu uputio i Predsjedniku Vlade RH, g. Ivici Račanu i Predsjedniku Sabora RH, g. Zlatku Tomčiću.)

Australian Croatian Congress (Vic), The University of Melbourne, P.O. Box 4269, Parkville VIC 3052, Australia, Fax. 96452556, Tel. 96463702

MINISTAR VANJSKIH POSLOVA TONINO PICULA ZA JUTARNJI LIST GOVORI O ISKUSTVIMA ZA POSJETA AUSTRALIJI:

RAZBILI SMO HDZ-OV MONOPOL U KOMUNIKACIJI S ISELJENICIMA

"Unatoč onima koji su mislili da je to nemoguće, susreti s hrvatskom iseljeničkom zajednicom u Australiji završili su vrlo pozitivno", rekao nam je u telefonskom razgovoru ministar Picula, zaključujući jučer sedmodnevni australski dio svoje vanjskopolitičke turneje u kojoj je obišao Canberra, Adelaide, Sydney i Melbourne. Ministar smatra da je uspio popraviti komunikaciju službenog Zagreba i australskih Hrvata te da, nakon njegovih istupa, tamošnji Hrvati možda malo bolje razumiju što se događa u Hrvatskoj. Iako se uoči odlaska spominjalo i svojevrsne prijetnje radikalne desnice, on tvrdi da je turneja prošla bez ikakvih dramatičnosti.

"Odgovarao sam na pitanja o suradnji sa Sudom u Haagu, odnosno o tome zašto hrvatski generali moraju pred taj Sud, na pitanja o gospodarskoj situaciji, Prevlaci, BiH i SRJ, a na predavanju na Sveučilištu Melbourne čak sam crtao kartu Pirana i tumačio prijedlog razgraničenja koji smo usuglasili sa slovenskom vladom" rekao je Picula.

POTISNUTE PREDRASUDE

Dio je ljudi ostao nezadovoljan, ali mislim da sam uspio potisnuti neke spekulacije i predrasude - zaključuje Picula. Između hrvatskih vlasti i iseljeničke zajednice komunikacija je dugo bila monopol jedne strane i ta je strana svoj monopol htjela zadržati. Sama najava da će doći ministar vanjskih poslova iz Račanove vlade izazvala je u australskoj iseljeničkoj

zajednici određene reakcije. Postojao je i političko-medijski pokušaj da se taj posjet spriječi, odgodi ili barem komplicira. No, u tome se nije uspjelo i ja sam više nego zadovoljan kako su nas ovdje primili-naglasio je Picula. Posebno ističe da mu je pravi izazov bio susret u prepunoj dvorani Punchbawl u Sydneyu, gdje se Hrvati redovito sastaju i gdje je svojevremeno iseljeničku zajednicu okupljao dr. Franjo Tuđman. U Adelaideu je Picula razgovarao s australskim ministrom vanjskih poslova Alexanderom Downerom, koji ga je izvjestio da je Australija s Hrvatskom spremna potpisati sporazum o socijalnom osiguranju. Ona znači osiguranje mirovina i socijalnog osiguranja za australske Hrvate povratnike, što je vrlo opipljiv argument u raspravi s iseljenicima o tome što Zagreb za njih čini na diplomatskom polju.

LIBERALIZACIJA VIZA

Najavljeni su i razgovori o sporazumu o zdravstvenom osiguranju kao i o liberalizaciji viznog režima. Na pitanje je li s ministrom Dawnerom razgovarao o razlozima zbog kojih je HDZ-ovu dužnosniku Andriji Hebrangu uskraćena australska viza, Picula je odgovorio: - Ne. Nitko to nije spominjao, kad je svojevremeno objavljeno da mu je odbijena australska viza. Ministarstvo je jasno dalo do znanja da ono s time nema veze. (Jutarnji list 2. rujna)

HRVATSKA (PRIVREMENO) "GM FREE ZONE"

Genetski modificiranoj (GM) hrani zatvaraju se hrvatske granice!

Moratorij na uvoz, prodaju i proizvodnju genetski modificiranih proizvoda i organizama uskoro će se i zakonski početi provoditi. Naime, kako doznaje Nedjeljni Vjesnik, vladino Bioetičko povjerenstvo za praćenje genetski modificiranih proizvoda jednoglasno je ovih dana prihvatilo prijedlog privremenog zakona o genetski modificiranim organizmima (GMO) koji bi se ujesen trebao naći i na saborskim klupama.

Podsjetimo, od studenog 1998. godine, kada su izglasani, saborski zaključci koji su bez formalne pravne težine i mogućnosti sankcija zabranjivali uvoz, proizvodnju i eksperimentiranje s GM organizmima nisu se poštovali. Slučaj "Agrokorove" soje, "Pioneerovih" eksperimenata s kukuruznim sjemenjem na šest lokacija u Hrvatskoj, proizvodnje lijekova s genetski modificiranim mikroorganizmima u vodećoj hrvatskoj farmaceutskoj tvrtki, i zahtjev za ispitivanjem genetski modificiranih svjetlećih bakterija za razminiranje na minama zagađenom području u Hrvatskoj, bili su neki od najosjetljivijih problema koji su ukazali na nepoštivanje saborskih deklaracija te razvili svijest hrvatske javnosti o mogućoj štetnosti primjene genetskog inženjerstva u poljoprivredi i prehrambenoj industriji.

Formalni akt koji bi omogućio nadzornim tijelima da efikasno djeluju pri pokušaju uvoza ili proizvodnje robe transgenog porijekla dosad nije postojao.Pritisak (stručne) javnosti, seljaka i nevladinih udruga (Zelena akcija), ali i približavanje zakonske regulative europskoj, bili su glavni razlozi za izradu zakona koji bi imao zadatak zaštititi Hrvatsku od najezde proizvoda tretiranih genskim tehnologijama i omogućiti njihov nadzor, laboratorijsku detekciju i kažnjavanje prekršitelja.

"Riječ je o "privremenom" restriktivnom zakonu koji daje dobre smjernice do donošenja cjelovitog zakonodavstva u skladu s direktivama Vijeća Europe. Zakon će postojati kao jedan sveobuhvatni cjelovit propis ili sadržaj drugih zakonskih akata (Zakon o namirnicama, Zakon o zaštiti prirode...), a može poslužiti kao primjer uspješne međuresorske suradnje čak četiriju ministarstava (zdravstva, poljoprivrede i šumarstva, zaštite okoliša te ministarstva znanosti i tehnologije), rekao je za Nedjeljni Vjesnik Ivo Afrić, pomoćnik ministrice zdravstva.

Općoj zabrani koju donosi prijedlog zakona ne podliježu tek znanstvena istraživanja koja se, ako se već provode, moraju obavljati pod strogo kontroliranim uvjetima, u zatvorenom prostoru bez mogućnosti širenja, s prethodnim odobrenjem Ministarstva znanosti koje mora konzultirati ostala tri ministarstva. Pritom je, misle protivnici genetskog inženjerstva, u zakonu još potrebno odrediti tko procjenjuje rizik. Istraživanja koja su počela prije stupanja na snagu zakona također će se morati prijaviti kako bi došlo do odobrenja ili zabrane (ako odstupa od svih zadanih uvjeta).

Najnovije

U DONJEM LAPCU: Čondić skinuo Đukićeva Vuka Karadžića

DONJI LAPAC- Davanje imena četničkih vojvoda ulicama u Donjem Lapcu najveća je uvreda koja se može nanijeti hrvatskom čovjeku. Na žalost, svjedoci smo da ova vlast Hrvate postavlja za građane drugog reda. Uskoro ćemo sjednicu Središnjeg stožera održati ovdje - rekao je pukovnik Mirko Čondić, predsjednik Središnjeg nacionalnog stožera za obranu digniteta Domovinskog rata,na sjednici s čelnicima lapačkog HSPa i HDZa te čelnicima županijskih udruga proisteklih iz Domovinskog rata.

Pukovnik Čondić i njegovi najbliži suradnici saznali su da je Đukić likvidirao Komunalno poduzeće, otpustio Hrvate i primio Srbe. Otkaz je, među ostalima,dobio i jedan hrvatski branitelj koji ima petero djece. Osim toga, nakon dolaska na vlast, Đukić je s općinske zgrade skinuo hrvatsku državnu zastavu.

Dragovoljci Domovinskog rata i članovi Središnjeg stožera skinuli su ploču s imenom Vuka Stefanovića Karadžića.- Dragovoljci ovo ne mogu trpjeti dok se uhićuje njihove zapovjednike i dok oni koji su izvršili agresiju na Hrvatsku ulicama daju imena svojih ideologa. Kao i 1991., i 2001.

Po Afrićevim riječima, "predmnijeva se da u Hrvatskoj nema GM proizvoda, ali to se ne može sasvim pouzdano utvrditi". "Kako u Hrvatskoj zasad ne postoje laboratoriji osposobljeni za provjeru transgenog porijekla nekog proizvoda, sva roba ispituje se u inozemnim laboratorijima. Dosad ispitana roba", kaže Afrić, "niti jednom nije sadržavala genetski modificirane organizme i certifikati su bili istiniti. Imajući na umu da bi u nekim slučajevima i vrlo kratka pojava proizvoda na tržištu mogla biti opasna, predlaže se i propisivanje tog "određenog roka". Nad provođenjem zakona utvrđen je i inspeksijski nadzor, a u prijedlogu postoje i kaznene odredbe. Tako je (pravna) osoba koja je prekršila zakon baveći se uvozom ili proizvodnjom GMO, uz zaštitne mjere oduzimanja GMO,obvezatna platiti od 100.000 do 500.000 kuna !

Vladino Bioetičko povjerenstvo za praćenje GMO problematike, kojim predsjedava akademkinja Sibila Jelaska, u posljednje se vrijeme sastajalo vrlo rijetko, a mišljenja dvadesetak članova bila su vrlo često heterogena i podijeljena, uglavnom na dva pola - protivnike i pobornike genetskog inženjerstva. Stoga je približno jednako čudu da su svi članovi postigli kompromis i uz određene primjedbe jednoglasno prihvatili prijedlog zakona.

Kako neslužbeno doznajemo, i najžešći protivnici genetskog inženjerstva zadovoljni su zakonom, koji s druge strane, drugoj, "progenetski" orijentiranoj struji, i pravno nudi mogućnost znanstvenog istraživanja. Budući da je Bioetičko povjerenstvo dosad rijetko zauzimalo zajednički stav, na kompromis oko globalne restrikcije, utjecale su, kaže Afrić, mnoge nepoznanice.

Zakon koji će nakon manjih kozmetičkih dorada i konzultacija ugledati svjetlo dana ove jeseni u saborskim klupama, zasad je jedini pravni akt koji otvara mogućnost kvalitetne kontrole i nadzora tržišta u RH u odnosu na GMO, dok se ne donese cjelovit propis usklađen s europskom pravnom regulativom. U tom prijelaznom razdoblju, zakon uključuje princip opreza i zabranjuje pojavu GMO na području Hrvatske (s izuzetkom eksperimenata i lijekova), kako ne bi došlo do anarhične situacije, objašnjava Afrić. Privremeno bi tako Hrvatska mogla postati, ako ne "GM free zone", onda barem oaza čiste i zdrave hrane, nešto dalja od pesimističnih prognoza koje govore o tranzicijskim zemljama kao europskim deponijama za GM hranu, nepoželjnu u EU-u.

Tim zakonom Hrvatska dijeli europske rezerve i oštre zakone koji se tiču genetski modificiranih organizama, ali i potiče organsku poljoprivredu i proizvodnju zdrave hrane. Također, stvara se prikladna zakonska platforma za usklađivanje sa zakonima EU (budući da je i taj zakon jedan od preduvjeta za ulazak u EU), ali i odgovornost države da osigura proizvodnju hrane bez primjene genetskog inženjerstva. Potrošači, prema tome, bar još neko vrijeme, ne moraju tražiti oznake o porijeklu proizvoda, jer takvih u Hrvatskoj neće biti! (Vjesnik)

U Hrvatskoj za četiri godine od mina i oružja poginulo 151 dijete

Podaci za Hrvatsku pokazuju da je u četverogodišnjem razdoblju od nagaznih mina i oružja poginulo 151 dijete.Adolescenti su bili izloženi najvećem riziku, pojasnila je Dragica Kozarić-Kovačić iz Nacionalnog centra za psihotraumu Kliničke bolnice "Dubrava". Vatreno oružje i eksplozivne naprave bile su dostupne za 10 posto učenike nižih razreda i 20 posto starijih učenika, prije nego što je počeo program prevencije. Nakon njega, brojke su se smanjile na tri posto mladih učenika i 13 posto starijih.

Napredak je velik, ali najveći posao tek predstoji. Istraživanje Dubravke Kocijan-Hercigonje, Vesne Hercigonje i Anite Alegić o posljedicama rata na djecu, pokazuje da je više od 28.000 djece u rizičnoj grupi, a osam do 15 posto ih ima emocionalne probleme te poteškoće u ponašanju, učenju i stvaranju veza. (Vjesnik)

oni (po poduzećima i ustanovama) koji su na mitinzima osuđivali "deklaracioniste" kao nacionaliste i šoviniste nisu uopće znali o čemu se točno u Deklaraciji govori. Nekima neobavještenima, naivnima ili obmanutima bila su potrebna dva desetljeća da bi im postalo svjesno sve ono što je deklaracionistima bilo jasno u času kad je Deklaracija pisana i izglasavana, naime: da je to bio neminovni čin velikog dijela hrvatske inteligencije koja se brutalnom unitarizmu suprotstavila po cijenu karijere pa čak i gole egzistencije".

Pa ipak, usprkos orkestralnoj kampanji protiv Deklaracije i njezinih potpisnika, progoni i prozivanja postupno su gubili dah preuzimanjem partijskog vrha od strane Savke Dapčević i njezine garniture mladih, liberalnijih ali i nacionalno svjesnijih komunista, tako da se već tada stvarao širi prostor za djelovanje institucija poput Matice hrvatske i sličnih, kojima je za cilj bio moralni i duhovni preporod hrvatskog naroda, koji je kasnije rezultirao Hrvatskim proljećem.

Otkazivanje Novosadskog dogovora

U travnju 1971. Matica hrvatska otkazala je Novosadski dogovor, proglasivši ga "bezpredmetnim i nevažećim". Gotovo istodobno prof. Jonke povukao je svoj potpis s novosadskih zaključaka. Nakon toga oštro ga napadaju po časopisima i u novinama nimalo obzirnim riječima. Jonke ističe da nije po srijedi osobni sukob i pojedinačni problem. Dogovor su otkazale i mnoge hrvatske ustanove."Zašto prigovaraju meni -pitao se- i čak me drsko napadaju, a spomenute ugledne hrvatske znanstvene kulturne ustanove jedva i spominju? Razlog je jednostavan: oni ne žele priznati da se spore s glavnim hrvatskim institucijama, mjerodavnim za rad i brigu

22. kolovoza, 2001.

Drago uredništvo,

Bio bih zahvalan kad bi u HRVATSKOJ ISKRI dobio stručni odgovor na sljedeća pitanja u vezi sa propisanom uporabom hrvatskog pisma:

1/ Da li je ispravna uporaba sljedećih izraza u hrvatskoj ijekavštini:

(a) jedan lijek
dva, tri, četiri lijeka
pet lijekova
(množina) lijekovi
(pridjev) lijekovit

(b) slijed
dva, tri, četiri slijeda
pet sljedova
sljedoviti
sljedovit

(c) vijek
dva, tri, četiri vjeka
pet vjekova
vjekovi
vjekovni

2/ Ima li razlike u značenju među "nazočan" i "prisutan"?

3/ Kad se oslovi osoba sa statusom, da li je i zašto je, potrebno da se titula seksizira, na pr. *ministrica, liječnica (doktorica), inženjerka* itd. Srdačan pozdrav,

J. K. Belins, Toronto

Titule

Tko bi mi mogao objasniti zašto je kod Hrvata važna titula ispred imena? Kad god čitam "Zajedničar" o nekom posjetitelju iz domovine Hrvatske uvijek je naglašena titula ispred imena. Također to zamjećujem kada slušam vijesti iz Hrvatske, slušam dr. taj i taj, magistar taj i taj ili profesor taj i taj, kao da iza spomenutog slijedi posve sporedno ime čovjeka.

Mi selograđani smo naučili ovdje u svijetu da ljudi polažu pažnju na ime, i to ne samo zato jer su kršteni. Običajno je da samo svećenici, to jest klerikanci stavljaju svoje radne titule ispred vlastitog imena.

Nadam se da nisam povrijedio ničiju etiku, ali stvarno bih bio zahvalan ako mi netko može točno objasniti razlog ove navike.

Vaš u Bratstvu odani,

Stjepan Smintich,
HBZ, odsjek 515, Toronto

oko hrvatskoga književnog jezika, nego svojoj javnosti hoće prikazati da je taj spor oko jezika samo djelo pojedinca, kao da to nije stajalište hrvatske kulturne i znanstvene javnosti, nego, dakle, pojedinačan slučaj. Nikada se nisu pitali zašto su Hrvati bili nezadovoljni kad im se nametala ekavica i kad im se osporavao narodni naziv za jezik, nego su sve to uvijek smatrali zadjevicama, izvrđavanjem, osobnim sukobima i društveno onemogućavali i diskvalificirali onoga koji se bunio protiv nepravdi. A kako sam u toj borbi bio od početka i ja prilično aktivan, ne čudi da i mene nastoje onemogućiti i isključiti, jer drže da je lakše pobijediti pojedinca nego slavne znanstvene i kulturne institucije Hrvatske i hrvatskoga naroda".

Međutim su zbivanja u Hrvatskoj u Karadordevu oštro osuđena, a Maticu hrvatsku proglasili leglom nacionalizma te njen rad zabranili, a mnogi je javni i kulturni djelatnik završio ili u zatvoru, ili na ulici. Raspre oko jezika utihnule su preko noći. Hrvatskom je opet zavládala tama, a srpska ruka iz potaje i doma i u inozemstvu sijala je smrt. "Ljudevitu Jonkeu su - piše dr. Samardžija - preporučili da zaključno s tekućom godinom prestane održavati sveučilišnu nastavu i pođe u mirovinu. Zapravo, to i nije bila preporuka - kako su nastojali prikazati - nego zahtjev da odstupi s katedre za hrvatski jezik". Umirovljen je, ime mu je nestalo iz javnosti, poput tolikih inih. Kad je umro, ožujka 1979. "Vjesnik" je na zadnjoj strani objavio kratku vijest:"Umro Ljudevit Jonke: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti priopćila je da je u četvrtak u Zagrebu, u 72. godini života umro prof. Ljudevit Jonke, redovan član JAZU i prof. u mirovini Filozofskog fakulteta u Zagrebu". I to je bilo sve. Muk o velikom hrvatskom jezikoslovcu opet je zavládao. Tek pobjedom demokracije Hrvatska vraća dug velikom borcu za hrvatski književni jezik.

"HRVATSKI PORTRETI", Ivan Strižić

O jeziku

Kako nam je materinji jezik bio pod udarima osvajača, a posljednjeg stoljeća pod najjačim udarom posrbijavanja, mi Hrvati smo postali posebno osjetljivi u pitanjima jezika, što je vrlo pozitivno i važno u borbi za opstanak jednog tako malog naroda kao što je hrvatski. Tek u posljednjih desetak godina se naši jezikoslovci mogu ozbiljno primiti posla, te plasirati očišćen jezik od stranih natruha. Slobodnom narodu treba i slobodan jezik, moderan, a i milozvučan po uporabi starih riječi, što su bile zabranjivane kao oznaka nacionalnog identiteta. Kažu stručnjaci da su u hrvatskom jeziku sačuvani najizvorniji izrazi, temelj indoeuropskih jezika. Dakle u hrvatskom imamo neizmjerenu baštinu, i stoga nije čudo što vapimo za čistoćom jezika i očuvanjem. Drago nam je što se čitateljstvo javlja s pitanjima o čistoći jezika i rado ćemo podijeliti ono što znamo s vama. Mi nismo neki jezični autoritet, jer nam je školovanje bilo u neslobodnoj Hrvatskoj, na jeziku osakaćenom i proskribiranih riječi zamjenjenih srbskim. Daleko stručniji odgovor bi mogao dati prof. Vinko Grubišić, a mi možemo samo prijateljski popričati o pitanjima postavljenim ovom Uredništvu.

Čitatelj J.K. Belins potpuno pravilno navodi primjere gubljenja "ije" u množini kod riječi: lijek, slijed, vijek i sl, pa množina je: lijekovi, sljedovi, vjekovi. Što se tiče stvaranja imenica ženskog roda u tituliranju od liječnik, liječnica, od ministar, ministrica i sl, to se u novije vrijeme sve više rabi. Nalazimo te riječi uz ostale nove izrazne u hrvatskom domovinskom tisku, za kojeg sam sigurna da je lektoriran, pa prema tome te promjene u jeziku dolaze od kompetentnih osoba, a na nama je hoćemo li ih prihvatiti i od njih učiti.

Naš čitatelj Stjepan Smintich, pita o titulama (doktor, magistar, profesor) pri spomenu imena osobe, što je on naročito zamjetio čitajući Zajedničar. Bilo bi zanimljivo znati odgovor uredništva Zajedničara po tom pitanju. Titule je svakako korisno stavljati kada je tema vezana uz stručnost osobe, ali ako je profesor kemije i član pjevačkog zbora, onda je smiješno i pretenciozno na popisu članova pjevačkog zbora njemu staviti titulu prof. N.N. To se prakticira i u drugim narodima, ne samo u Hrvata. U Južnoj Americi kad se na tržnici sastanu liječnica i profesorica u izmjeni podataka gdje je povrće svježije, one se tituliraju po profesiji. Smiješno je, ali uz ostalu kićenost latinskog mentaliteta to i nije neka velika smetnja.

Poštovani čitatelji, odgovorili smo vam kako najbolje znamo a za stručan odgovor bilo bi najbolje obratiti se sveučilišnom profesor u Vinku Grubišiću, koji djeluje dugi niz godina u našoj zajednici i uvijek rado odgovori na pitanja u svezi čistoće i pravilnosti hrvatskog jezika.

Za HRVATSKU ISKRU,
Višnja Katušić Geoheli

Ljudevit Jonke, branitelj hrvatskoga jezika, nastavak

DEKLARACIJA

Nakon brijunskog plenuma počelo se glasnije govoriti o mnogim dotad prešućivanim pitanjima društveno-političkog života pa su se nastojale i riješiti mnoge negativne pojave u hrvatskoj jezičnoj praksi na koje je godinama upozoravao prof. Jonke. Tako je među hrvatskim jezikoslovcima, književnicima i poslenicima riječi prevladavalo uvjerenje da bi se mnoge takve negativnosti mogle pravodobno preduhitriti i zapriječiti preciznom ustavnom formulacijom o službenim jezicima u jugoslavenskoj federaciji, objavljena je u ožujku 1967. Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika. Deklaraciju su potpisale sve institucije u Hrvatskoj koje su skrbile za hrvatski književni jezik, pozivajući se na tekovine NOB-a, kongresne i plemenske odluke o ravnopravnosti naroda i narodnosti, međutim sve to nije uvjerilo partijsku vrhušku u njihovu dobronamjernost. "Zbog toga se na Delkaraciju i njezine potpisnike - ističe dr. Samardžija - vrlo brzo sa svih političkih razina obrušila lavina najtežih optužbi i najoštrijih osuda. Rečeno je da je Deklaracija pokušaj da se dovede u pitanje bratstvo i jedinstvo naših naroda, a također da je 'uperena protiv bratstva i jedinstva', ali i 'akt političkog sljepila', 'pokušaj zloupotrebe jezičnih pitanja', 'neprijateljski gest prema današnjoj fazi revolucije', 'varka, teška varka za hrvatski narod', ukratko 'akt za osudu'. Dodaju li se ovim forumskim i brojne 'spontane' osude čitatelja novina te da su - po riječima sekretara GK SK Zagreba - mase građana osudile destruktivan smisao i učinak Deklaracije sasvim je očekivano da je inicirana i provedena 'energična akcija' da se ustanovi 'nesumnjiva politička odgovornost' inicijatora i potpisnika Deklaracije. Iako je utvrđeno da Jonke nije bio član komisije koja je sastavljala Deklaraciju, a ime mu se ipak našlo pri vrhu popisa politički kažnjenih u svezi s Deklaracijom, može se zaključiti da je pri odmjeraivanju kazne veću ulogu od konkretne imala opća odgovornost, tj. Jonkeova dugogodišnja i uporna borba za ravnopravnost, tadašnjom terminologijom, "obiju varijanti hrvatskosrpskoga jezika".

Dr. Bakarić, koji se, po vlastitoj izjavi, tako rijetko miješao u pitanja i probleme jezika, u već spomenutoj emisiji na beogradskoj televiziji glede Deklaracije ustvrdio je: "Za tekst Deklaracije - ako uzmete onaj njezin jezični dio, čovjek bi mogao reći da je u redu, svaki narod ima stvarno pravo da svoj jezik zove svojim, bez obzira što je i kakav je taj jezik i bez obzira na to da li je on jednak s nekim drugim. Taj bi dio, dakle, bio normalan. Na koncu konca, on u političkom pogledu ne protuslovi ničemu što smo mi donijeli. Međutim, cijeli onaj ostali dio bio je prosto - neću reći neprijateljski, ali skoro direktno neprijateljski, s ocjenama koje uopće nisu stajale. Tako da smo se tome, razumije se, suprotstavili i odonda počinje naš rad na stvarnom ujedinjavanju, ili, ako hoćete, na utvrđivanju jednog jedinstvenog stava prema jezičnom pitanju".

Što je pisalo u Deklaraciji, da je uzburkalo duhove širom Jugoslavije? Iz današnje perspektive zahtjevi potpisnika Deklaracije upravo su skromni, ali i ono malo dostojanstva koje se, po cijenu karijere i progona, pokušalo osigurati hrvatskome književnom jeziku i time i čitavome hrvatskom narodu, bilo je dočekano s takvom hajkom, pljuvanjem i pribijanjem na stup srama, da je to danas teško shvatiti. Za neupućene čitatelje donosimo najzanimljivije dijelove Deklaracije, taj krik hrvatskog očaja protiv nadmene beogradske čaršije, kojoj su zdušno sekundirale i hrvatske političke (partijske) sile koje i danas imaju ne baš mali utjecaj u političkom i kulturnom životu Hrvatske.

...."Poznato je - pisalo je u Deklaraciji - u kojim su okolnostima u našoj zemlji oživjele tendencije etatizma, unitarizma, hegemonizma. U vezi s njom pojavila se i koncepcija o potrebi jedinstvenog 'državnog jezika' pri čemu je ta praksa bila namijenjena srpskom književnom jeziku zbog dominantnog utjecaja administrativnog središta naše državne zajednice., Usprkos VIII. Kongresu, IV. i V. plenum CK SKJ, koji su u našim danima posebno naglašavali važnost socijalističkih načela o ravnopravnosti naših naroda, pa, prema tome, njihovih jezika, putem upravnoga aparata i sredstava javne komunikacije (savezni glasila. Tanjuga. JRTV u zajedničkim emisijama. PTT. željeznicama, tzv. materijala ekonomske i političke literature, filmskih žurnala, raznih administrativnih obrazaca) zatim putem jezične prakse u JNA, saveznoj upravi, zakonodavstvu, diplomaciji i političkim organizacijama, faktično se i danas provodi nametanje 'državnoga jezika' tako da se hrvatski

književni jezik potiskuje i dovodi u neravnotežan položaj lokalnog narječja.

...Na toj osnovi potpisane hrvatske i kulturne i znanstvene ustanove i organizacije smatraju da je neophodno potrebno:

- 1.) Ustavnim propisom utvrditi jasnu i nedvojbenu jednakost i ravnopravnost četiriju književnih jezika: slovenskoga, hrvatskoga, srpskoga, makedonskoga.
- 2.) U skladu s gornjim zahtjevima potrebno je osigurati dosljednu primjenu hrvatskog književnog jezika u školstvu, novinstvu, javnom i političkom životu, na radiju i televiziji kad se govori o hrvatskom stanovništvu, te da službenici, nastavnici i javni radnici, bez obzira otkud potjecali, službeno upotrebljavaju jezik sredine u kojoj djeluju.

Ovu deklaraciju podnosimo Saboru SRH, Saveznoj skupštini SFRJ i cjelokupnoj našoj javnosti da se prilikom promjene Ustava izložena načela nedvosmisleno formiraju i da se u skladu s time osiguraju njihova potpuna primjena u našem društvenom životu".

Odgovarajući potpisnicima Deklaracije, dr. Miloš Žanko, glasoviti hrvatski unitarist - a u naše dane pristaša Slobodana Miloševića - pobijajući točku po točku pravedne zahtjeve hrvatskih ustanova i građana za ravnopravnošću hrvatskoga književnog jezika u SFRJ, povezao je Deklaraciju - ni manje, ni više - nego s pokušajem atentata na Tita u Beču. Evo što taj naš odnarođeni Hrvat piše u "Borbi" ožujka mjeseca 1967. u članku "Povodom Deklaracije o položaju hrvatskoga jezika":

"Ne, nisam sklon patetici i ne radi se o patetici već o jednoj istini da još nisu nestale aveti prošlosti ni u našoj zemlji ni na međunarodnoj sceni, (a na to nas podsjećaju oživljavanje nacizma i ubojstva naših građana u Zapadnoj Njemačkoj, atentati na naša predstavništva u SAD i Kanadi, pa i priprema za atentat na Tita u Beču itd.). Aveti prošlosti ne stoje skršenih ruku, čekajući i aktivirajući se u međunarodnoj konflagraciji koja nije ružičasta, da bi ponovo zaigrali krvavo kolo i u ovoj našoj socijalističkoj zemlji. Zbog tih nepokopanih aveti, zbog naše nacionalne nezavisnosti i ravnopravnosti u zajednički izvojevanoj socijalističkoj humanoj i humanističkoj zajednici, zbog vedrih dana i neuznemiranih noći, zbog sreće ne samo budućih, više nego sadašnjih generacija - od kojih mnogi i dan danas nose u srcu nezacjeljene rane fašističkih i ustaško-četničkih pokolja - zbog svega toga svaki korak u rješavanju otvorenih pitanja nacionalnih i međunacionalnih odnosa mora biti do kraja promišljen i odgovoran. Te se pogreške i zablude skupo plaćaju".

Žankov odgovor je simptomatičan za stanje duha među unitaristima, ali ujedno i prepoznatljiv odgovor svakom hrvatskom zahtjevu za ravnopravnošću. Mi, Hrvati, u obje Jugoslavije, a osobito posljednjoj i zadnjoj, kad god smo povlačili, dosta oprezno i uvijeno, pitanja koja su nas ticala, bili smo grubo ušutkani, osobito od hrvatskih Jugoslavena, koji ni danas nisu sasvim iščezli. Mi postavimo pitanje jezika, oni vrište i urlaju o ustaškim klanjima, mi govorimo o deviznoj pljački, oni spominju Jase-novac, mi hoćemo raspravu o suverenitetu, oni urlaju kako je Maček izdao Prvu Jugoslaviju itd.

Žanko je bio stožer oko kojega su se okupljali ljudi koji su usmjeravali akciju protiv Deklaracije, ali, po mišljenju Mike Tripala, Žanko i bratija, harangirali su, u prvom redu ondašnjega CKH i Bakarića kojega su označili popustljivim. Tripalo navodi Žankove riječi upućene njemu: "Zašto se toliko oko Deklaracije uzbuduješ kad nemaš nikakve veze s tim. Ne-ka odgovaraju Bakarić i oni koji su do toga doveli".

Poznato je da se tada Žanko razmahao po Zagrebu, držeći zvan i nezvan predavanja uperena protiv Deklaracije i ljudi koji su navješćali Hrvatsko proljeće. "Ako CK - podjarivao je - ne bude htio da se angažira oko Deklaracije, treba da tražite i odgovornost CK kako bi se poduzele mjere protiv potpisnika:

Dva desetljeća nakon ovih događaja, dr. Vlatko Pavletić, govoreći o Deklaraciji, nedvosmisleno zaključuje kako je nekome bilo jako stalo da se čitav slučaj uzdigne do razine političkoga ekscesa i kako su neki ljudi i sile, koje ne spominje, jedva dočekale Deklaraciju. Između inoga, kaže: "...Mi je nakon toga (misli na Deklaraciju - op. a.) još nismo bili prosljedili u javna glasila, a netko je već pobrzao da pokrene partijski mehanizam nakon čega su uslijedile hajke i verbalni linč na svim razinama, a da

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 91, 15.IX. 2001.

JUGOSLAVIJA

JUGOSLAVENSKÉ BANKE NEĆE PROVJERAVATI PODRIJETLO MARAKA KOJE MIJENJAJU U EURO

Srbija legalizira pranje novca

Kako će građani Srbije i Crne Gore promijeniti u eure oko pet milijardi njemačkih maraka, koliko ih, pretpostavlja se, drže "u slamaricama"? Guverner Narodne banke Jugoslavije Mladen Dinkić preporučio je građanima, odnosno onima koji imaju ušteđevinu, da devize koje su dosad držali u stanovima ulože u neku srbijansku banku. U tom slučaju, neće morati plaćati nikakvu proviziju za promjenu u euro ili neku neku drugu svjetsku valutu. Druga mogućnost koja se nudi deviznim štedišama u Srbiji izravna je promjena strane valute u euro uz proviziju koja, kako obećava M. Dinkić, neće biti veća od jedan posto. Treća, najnepovoljnija varijanta je zamjena marke za američki dolar gdje se uzima najveća provizija. Narodna banka Jugoslavije (NBJ) do 1. siječnja iduće godine osigurat će oko 500 milijuna maraka u eurima, a provizija za zamjenu bit će jednaka manipulativnim troškovima i troškovima prijevoza - izjavio je nedavno guverner Dinkić, objasnivši: - Taj će posao raditi svih 520 mjenjačnica u sustavu NBJ, a ovog mjeseca planiramo postaviti još 500 kioska-mjenjačnica. Gdje god vidim dilera, tu ću postaviti mjenjačnicu!

No iznenađenje je izazvala izjava guvernera Dinkića da se "neće zahtijevati dokaz o podrijetlu novca". Štoviše, u beogradskim privatnim mjenjačnicama, ali i u bankama NBJ, čak je osigurana i posebna prostorija za bogate komitente koji će tu moći promijeniti milijune maraka ili drugih valuta u euro. Bit će to fantastična prilika svim onim srbijanskim i crnogorskim tajkunima koji su protuzakonito - švercom, ucjenama, ubojstvima - stekli goleme svote novca. O kolikim je svotama riječ najbolje pokazuje podatak kako se u Srbiji samo švercom cigareta godišnje zarađivalo oko milijardu maraka, a u Crnoj Gori oko 100 milijuna! Doda li se tome promet trgovine drogom, bijelim robljem i oružjem, procjenjuje se da je u Srbiji i Crnoj Gori najmanje sedam do deset milijardi maraka koje bi trebalo "oprati"!

- Ako se uistinu ne ispita podrijetlo novca čak ni milijunskih svota, kako se najavljuje, bit će to velika prilika svim kriminalcima - kaže Nebojša Medojević, član skupine najvažnijih jugoslavenskih ekonomista G 17, osnivač koje je bio i sadašnji guverner Dinkić: - Bit će to dobra prilika svim onim zemljama izvan zone eura, prije svega mislim na države nastale iz bivše Jugoslavije, koje su pravo stjecište prljavih maraka.

Europskoj središnjoj banci posebno će biti zanimljivi Kosovo i Crna Gora gdje je njemačka marka legalno sredstvo plaćanja. Prema Medojeviće-vim riječima, ne treba se iznenaditi ako poslije takva poteza NBJ, u srbijanskim i crnogorskim bankama počnu "štedjeti" kriminalci iz cijelog svijeta. (Večernji list, 8. rujna)

SRAMOTNO SLAVLJENJE RATNOGA ZLOČINCA

Na pobliže pitanje o ranjenicima iz vukovarske bolnice Šljivančanin kaže: "Mi smo došli i uradili pošteno svoj zadatak". Iznosi da su ranjenike smjestili u vozila i "evakuirali tamo gdje su oni htjeli"...Šljivančanin poriče da je išta znao i učinio, a pod dojmom svoje slave i veličine ne propušta reći kako je imao kontrolu nad događajima "ako je tamo i bio"

U Vrbasu je 29. kolovoza 2001. predstavljena knjiga Rade Milčani-čevića "Ovo je moja zemlja" izdavača "Glasa javnosti" i Vojno-izdavač-kog zavoda. Događaju je bio prisutan junak knjige pukovnik Vojske Jugoslavije Veselin Šljivančanin, glumci su čitali odlomke iz knjige, a uzvišenosti slavljaja pridonio je lokalni guslar gudeći epsku pjesmu posve-ćenu cerskoj bici. Šljivančanin se tada obratio publici i doživio ovacije.

U razgovoru za Radio slobodna Europa iznio je da se ne misli do-brovoljno predati Međunarodnom sudu u Haagu, a na pitanje o odgovor-nosti za ratni zločin odgovorio je: "Ja sam govorio vojnicima da izvršavaju zadatke. Radio sam ono što je bilo potrebno da sačuvamo svoju zemlju, kao oficir, kao čovjek... Pomogli smo više hrvatskom narodu nego svom srpskom i pravoslavnom, od koga ja potječem. Za mene je bio tada samo jedan narod - jugoslavenski". O haaskoj optužnici tvrdi: "To sve nije istina, to je laž. Znači, optužnicu protiv mene su sačinili moji bivši drugovi i ofi-ciri, među kojima je i Mile Dedaković... moja jedinica uopće tamo nije bila na tom mjestu na kojem su se zločini desili. Ja tamo nikad nisam bio... Kad bih išao u Haag priznao bih sve protiv svoje zemlje, a mi smo jedna ugledna zemlja, koja je služila kao primjer u svijetu."

Na pobliže pitanje o ranjenicima iz vukovarske bolnice Šljivančanin kaže: "Mi smo došli i uradili pošteno svoj zadatak". Iznosi da su ranjenike smjestili u vozila i "evakuirali tamo gdje su oni htjeli. "Iz vukovarske bol-nice, pod mojom kontrolom, ako sam ja tamo i prisustvovao, odvedeni su samo teroristi koji su se tamo krili". Za sve ostalo veli da ne vjeruje, niti zna "da se nešto ružno dogodilo".

Tako se, eto, dosta šeptrljavo i providno brani Veselin Šljivančanin, koji je nakon pada Vukovara zapriječio ulaz u bolnicu, a ranjenici, njih oko tri stotine, na njegov su nalog otpremljeni kroz stražnji bolnički izlaz na Ovčaru i tamo strijeljani i pokopani u zajedničku grobnicu. Tako Šljivan-čanin poriče da je išta znao i učinio, a pod dojmom svoje slave i veličine ne propušta reći kako je imao kontrolu nad događajima "ako je tamo i bio". A da je bio pred bolnicom zorno pokazuju televizijske snimke na kojima osomo prekorava zbunjenog dužnosnika Crvenog križa koji je pokušao spasiti ugrožene ranjenike. Nepobitan dokaz Šljivančaninove izravne zapo-vjedne odgovornosti su posmrtni ostaci vukovarskih ranjenika otkopani iz grobnice na Ovčari.

Šljivančanin je zapovjedio i odvođenjem zarobljenih hrvatskih brani-telja o čemu svjedoči jedna vukovarska majka koja je vidjela da je u sku-pini odvedenih i njezin sin kojem se potom zametnuo svaki trag. Nakon dvije godine potražila je Šljivančanina u beogradskoj Vojnoj komandi. Najprije je izbjegavao razgovor, a kad se upoma majka uspjela s njim

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 91, 15. IX. 2001.

suočiti na ulici, na pitanje: "Gdje je moj sin, kamo ste ga odveli?!" juna-čina Šljivančanin se bez riječi okrenuo i pobjegao.

Svojedobno je The Sunday Times objavio svjedočenje jednog Srbina, očevica pada Vukovara, prema kojem je Šljivančanin i sam ubio nekoliko ljudi.

Veselin Šljivančanin je u Srbiji i Crnoj Gori bio godinama slavljen. Od majora unaprijeđen je u potpukovnika, pa ubrzo u pukovnika. Za "oslo-boditeljske" zasluge darovan mu je lijep automobil.

Kad je u Beograd stigla haaska optužnica u Klubu Vojske Jugoslavije organizirano mu je slavlje i nazvan je "vitezom od Vukovara". Medijska zvijezda postao je ne samo on nego i njegova majka. Danas, kad Haag ustra-je na njegovu izručenju, vlast tvrdi kako to priječi "časnički imunitet". Ju-goslavenski predsjednik Vojislav Koštunica je u povodu Šljivančaninova nastupa u Vrbasu izjavio kako to "šteti svima, ali je žalosno što se mani-pulira tim događajem". Time je aludirao na riječi svoga političkog supar-nika Zorana Đinđića, koji je izjavio: "Šljivančanin je u nadležnosti generala Nebojše Pavkovića, zapovjednika jugoslavenskog glavnog stožera, a ovaj pak u nadležnosti Koštunice. Ako oni ne reagiraju imamo problem". Tako Koštunica i Đinđić okolišaju i koriste slučaj za uzajamno prepucavanje.

Mnogo je određeniji predsjednik Skupštine Vojvodine Nenad Čanak, koji je nastup Šljivančanina komentirao: "Vojska Jugoslavije se još ponaša kao da nema točnu sliku u kojoj se državi nalazi... poslije najveće sramote koju je ova zemlja ikada doživjela, kao što je vukovarska katastrofa".

Dok se Radovan Karadžić, navodno prerušen u pravoslavnog popa, i Ratko Mladić skrivaju u Bosni, Veselin Šljivančanin javno nastupa. Nje-govo najnovije slavljenje pokazuje da su u Srbiji, unatoč padu i zatočenju Slobodana Miloševića, još daleko od otrežunjenja. (Vjesnik, 7. rujna)

Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izradba nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K 18K zlatu
- nudimo vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X6 (905) 629-8415

Damir Borovčak: Hello Toronto – ovdje Zagreb

NEMAMO PRAVO STATI

Promocija knjige **HELLO TORONTO - OVDJE ZAGREB, 1991. - 2001.**, održati će se 4. listopada 2001. u Zagrebu, povodom sjećanja na 10. godišnjicu raketiranja Banskih dvora. Ovom prigodom svi ste pozvani, svi ste dobrodošli! Svi, ako želite, možete pomoći!

PRIJE DESET GODINA

Prije deset godina rat u Hrvatskoj postajao je, sve više, svakodnevnica. Uvlačio se u hrvatska sela i gradove kao avet daleke prošlosti, ali i kao stvarnost nepredvidive budućnosti. Prisjetimo se! Samo prije deset godina, mnogi će uskoro biti ubijeni, mnogi će biti zvjerski izmasakrirani, mnogi će oplakivati i nikada neće prežaliti svoje najbliže, mnogi će biti prognani, odvedeni ili jednostavno nestati, mnogi će biti mučeni i proganjani, mnogi će završiti u logorima, mnogi će ostati doživotni invalidi, mnogi će ostati bez svojih domova i bez svoje imovine... Povampireni četnici, uz pomoć bestijalne srpske subraće iz tzv. JNA, u rujnu 1991. godine započinjali su svoj najkrvaviji pir po Hrvatskoj. Prisjetimo se samo istog tjedna mjeseca rujna 1991. godine, kada su iz Hrvatske dopirale ove vijesti:

10. rujna u Vukovaru JNA je počinila još jedan strašan zločin ispalivši nekoliko granata na industrijski kompleks 'Borovo'. Devet ljudi je ubijeno, a šest ranjeno. Poginulo je šest žena, dva muškarca i mali dječak Dalibor Čermak star 5 godina!

Do tog dana godine 1991. napadnuto je oko 40 posto hrvatskog teritorija.

U Zagrebu je potvrđeno da je 31. kolovoza iz zagrebačke zračne luke Pleso, nakon prisilnog spuštanja zrakoplova s oružjem namijenjenim obrani Hrvatske, otet kanadski Hrvat Anton Kikaš. Nasilno i ilegalno prebađen je u Beograd, gdje je mjesecima mučen i maltretiran.

12. rujna oko 500 projektila ispaljeno je samo na Vinkovce. Iz Jasenica i Kruševa, nakon žestokih napada JNA, morale su se povući hrvatske obrambene jedinice. Srbi su osvojili izlaz na more.

13. rujna u Osijeku su tri granate pogodile gradski autobus, jedan je putnik poginuo, a jedan je ranjen. Tenkovski je napadnut Skradin u kojoj su poginula tri branitelja. Istog dana pala je Hrvatska Kostajnica. Zarobljeni hrvatski branitelji prevezeni su u logor Manjaču, gdje su mnogi ubijeni, a preživjeli su godinama maltretirani i mučeni.

14. rujna branitelji Vukovara i Borovog naselja pretrpjeli su velike gubitke.

15. rujna četnici iz Baranje napali su osječku bolnicu i smrtno je stradalo četvero ljudi. JNA je napala Ploče s kopna i s mora. U Zagrebu su se začule po prvi puta sirene za zračnu uzburu.

Tako je to bilo prije deset godina!

VJERA U POBJEDU

Kao rani povratnik iz Toronta bio sam djelatniji u mnogim poslovima pomoći Domovini. A kao svjedok tih događanja postajem, silom prilika, i ratni izvijestitelj stradanja u Hrvatskoj. To činim za hrvatsku zajednicu Toronta od samog krvavog početka na Uskrs 1991.g., pa do danas. Strani su mediji vršili informativnu blokadu događaja u Hrvatskoj, blokirali su ili iskrivljavali vijesti posebno na početku agresije, a to čine još i danas, tako da je stalno otežano prodiranje hrvatske istine u svijet. Hrvatsko je iseljeničtvo u početnoj informativnoj blokadi posebno emotivno trpjelo sudbinu Hrvatske i stalno je tražilo najnovije vijesti iz Domovine. Samo prije deset godina, kada je Hrvatska bila bjesomučno napadnuta, komunikacija sa izvandomovinstvom, posebno prekomorskim, bila je na niskoj tehničkoj razini. Nije bilo ustrojenog hrvatskog kratkovalnog radio-programa, nije bilo satelitskog prijenosa TV slike, nije bilo internet komunikacije. Za potrebe prijenosa dnevnih vijesti počeli su se u inozemstvu kupovati i u Hrvatsku masovno dostavljati fax uređaji. U iseljeničtvo su se slale fotografije četničkih masakra, JNA ubojstava TV snimatelja, raketiranja odašiljača, razaranja crkvi, bolnica, škola, dječjih vrtića, groblja ...

Kompletni TV dnevници snimali su se na video kazete, koje su po povjerenicima, zrakoplovnim prenositeljima i brzom poštom, distribuirane u izvandomovinstvo.

Uskoro će se navršiti i deset godina od srpskog vojnog raketiranja Banskih dvora u Zagrebu, točnije dana 7. listopada 1991.g. zbio se pokušaj atentata na prvog predsjednika Republike Hrvatske Dr. Franju Tuđmana. Na kraju 20. Stoljeća, u mirnoj Europi, taj je događaj naprosto šokantan. Bombardiranje glavnog grada jedne zemlje, s pokušajem ubojstva njenog predsjednika, bio je samo monstruozi uvod u strašna razaranja, koja su Europa i svijet promatrali bez posebne milosti i želje za spriječavanjem i okončanjem tog, po mnogo čemu, posebnog rata.

Najprije je Hrvatska razoružana od strane velikosrpske vojne okupatorske sile i domaćih izdajnika, zatim bjesomučno napadnuta od četnika i velikosrba, a od međunarodne zajednice nametnut joj je embargo na uvoz oružja - pravo na obranu! Sve u cilju pokušaja da se hrvatskom narodu onemogući pravo na samoopredjeljenje, nacionalni i državni suverenitet. Nastavak tih pokušaja traje još i danas!

U tim zlokočnim vremenima, osjećaj potrebe i važnosti informiranja hrvatskih zajednica u izvandomovinstvu, osobno mi je jedno vrijeme nalagao redovita dnevna javljanja u Toronto i svijet. Posredstvom fax uređaja aktualna dnevna izvješća slala su se na HDZ koordinacije u svijetu, a one su vršile daljnju distribuciju vijesti na svom području za potrebe svih (!) hrvatskih iseljenika. Za potrebe velike iseljeničke zajednice na području Toronta, jedno sam vrijeme telefonski prenosio dnevne vijesti neposredno u eter hrvatskih radio programa, a kasnije tjedna izvješća i komentare. Pisani zapisi nisu se očuvali. Ipak, zahvaljujući utemeljitelju i voditelju Radio Crone u Torontu, neumomnom hrvatskom političaru Dragi Geoheliju, ostao je očuvan kao zvučni zapis barem dio mojih sveukupnih javljanja. Već nekoliko posljednjih tjedana taj se tonski zapis polako pretvara u tekstualni sadržaj i činiti će prvi dio moje knjige - **HELLO TORONTO - OVDJE ZAGREB, 1991. - 2001.** Knjiga izlazi iz tiska krajem ovog mjeseca. Iz tih će se zapisa moći zaključiti strahota hrvatskih stradanja, ali i već tada moje čvrsto uvjerenje u konačnu našu pobjedu. Hrvatska je doista postala samobitna i suverena država, koja je snagom, voljom i umijećem svojih ljudi - branitelja, oslobodila svoje okupirane prostore.

SVI MOŽETE POMOĆI

Skoro cijelo vrijeme tih proteklih deset godina, od početka srpske agresije, svjedoci smo raznih perfidnih utjecaja medija, istupa javnih osoba i političara, koji pokušavaju mnogo toga pokvariti, izokrenuti i obezvrijediti. U posljednje vrijeme, nakon posljednjih izbora u Hrvatskoj i dolaskom nove vlasti, nažalost, sve više se obezvrijeđuje uloga i svrha Domovinskog osloboditeljskog rata. Prijepor je također prisutan i u pogledu mogućnosti i želja hrvatskog izvandomovinstva i njegove bitne uloge pri stvaranju i obrani hrvatske države. O opravdanom strahu od takovih događaja i tumačenja stalno pišem u posljednje dvije - tri godine. Nedavna hrvatska povijest cijelo se vrijeme sistematski manipulira, izvrću se uzroci i posljedice, polako se među neke ljude uvuklo krivovjerstvo i zaborav. Za što je tomu tako? Na to pokušavam odgovoriti, kroz izabrane i objavljene članke, u drugom dijelu moje knjige. Knjiga je u stvari skromno svjedočanstvo i izraz želje za opstankom hrvatske samostalnosti i državnosti.

Od 1993.g. smetnja sam raznim mutikašama, skorojevićima i laktaršima, pa najveći dio poslova radim nezavisno i volonterski. Tako je započeo i ovaj posao na knjizi, s malim segmentom mojih svjedočanstava, u cilju otimanja zaboravu nedavnih događaja. Promocija knjige **HELLO**

U grupu prsnog nakita pripadaju i spone "puce" koje se nose redovno u paru. Izrađene su od pozlaćenog srebra, mjedi ili zlata tehnikom lijevanja ili kalupa; obično je na njima izveden lik određenog sveca zaštitnika. Vrlo lijep primjer narodnog nakita iz okolice Dubrovnika (Konavle) predstavlja "ploča pod grlom" koju čine dvije simetrične pločice u mjedi sa pozlatom, obično ukrašene crvenim, bijelim i zelenim staklom. Košulja se u svečanim prilikama zakapča pod grlom ili tim pločama ili pucetima. U istom kraju zaručnik daruje djevojku određenim nakitom i dijelovima ruha.

Imućni mladi Konavljani u 19. stoljeću darovao bi svoju djevojku, vjericu, dva puta. Prvo darivanje djevojka je primala prilikom zaruka, tzv. "malog obilježja", a sastojalo se od slijedećih predmeta:

1. Male verižice, vežilice (naušnice)
2. Male puce pod grlo
3. Mala jačerna (prsluk) samo sprijeda izvedena zlatnom smom
4. Velika britva od latuna ili žute mjedi
5. 4 zlatna prstena
6. Kralješ sa 2 ili 3 srebrne medalje

Drugo darivanje vršilo se neposredno pred odlazak na crkveno vjenčanje i prigodom tog tzv. **velikog obilježja** vjerenik je poklanjao svojoj zaručnici:

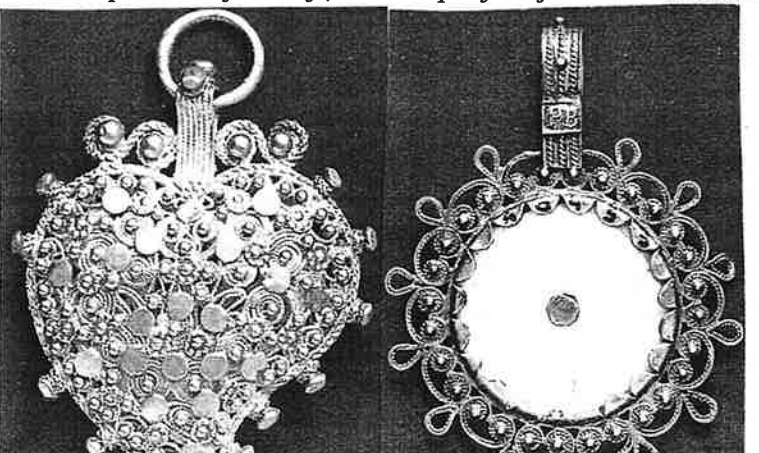
1. Velike verižice s biserjem (naušnice)
2. Velike rečine
3. Pozlaćene ploče pod grlom, ukrašene kamenjem
4. Veliku srebrnu britvu sa srebrnim sindžarom
5. Veliku jačernu (prsluk) sprijeda i straga izvezenu zlatnom smom.
6. Velike filigranske puce pod grlom
7. 7 - 14 zlatnih prstenova
8. Pozlaćene filigranske igle za hondelj (oglavlje)

Uz oba obilježja darivali su se još neki dijelovi nošnje koji ovdje nisu spomenuti. No svakako treba ponovo naglasiti da su takvo darivanje mogli dati samo mladići iz zaista imućnih kuća.

Suvremeni srebrni ili pozlaćeni filigranski i granulirani broš, igla, kopča, poznat je u ženskom prsnom nakitu Hrvatskog primorja i južne Dalmacije. Žene centralnog dijela Dalmacije i jadranskog otoka zaticale su u prsa svečanih košulja lijevane ili filigranske srebrne, pozlaćene ili zlatne igle s pločicom geometrijskog ili figuralnog motiva. Poznate su pod domaćim nazivom "igla, bodača".

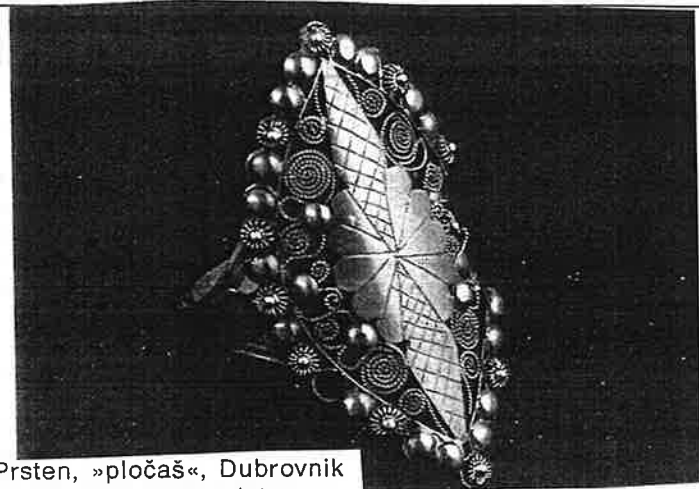
Kao i u dinarskoj etnografskoj zoni, i ovdje je ženski pojas ukrašen parom metalnih kopči, *spone, pafte*. Rađene su u mjedi ili srebru tehnikom lijevanja ili filigrana. Cijeli ženski pojas je istodobno, uz svoju praktičnu namjenu, i nakit. Prateći pribor ženskog pojasa, *nož, britva* - simbolična je oznaka udate žene. Velika britva sa sindžikom je bogato dekorirana, svoj prvotni, uporabni značaj zamijenila je nakitnom ulogom, postala je samo raskošni pratilac ženske nošnje. S druge strane, mala britva konavoskih žena i dalje je sačuvala praktičnu namjenu sve do početka 20. stoljeća.

Kičenje prstiju ruku sastavni je dio nakitnog inventara jadranske obale, njenog zaleđa i otoka. Prstenje je gotovo u pravilu izrađeno od zlata tehnikom lijevanja, kalupa, granulacije, filigrana ili njihovim kombinacijama. Često je ukrašeno ulaganjem prozirnog fasetiranog stakla u boji, kameola, bisera ili dragog kamenja (topaz, dijamant). Najrasprostranjeniji nazivi za zaručničko prstenje - tipa burme - jesu: *vera, biša*, oblikovani su u formi spiralno savijene zmije, ukrašenih prstiju dviju šaka ili su ukrašeni

Privjesak "srce", Dalmatinska zagora (filigran i granulacije, srebro) i privjesak "medalja", Pag, (filigran, srebro i sedef)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 91. 15. IX. 2001.

Prsten, »pločaš«, Dubrovnik tehnika lijevanja; zlato

ovećom granuliranom pločicom. Vrlo je rašireno i prstenje s dekorativnom pločicom na kojoj je tehnikom kalupa ili graviranja načinjen lik sveca ili simboli Rimokatoličke crkve; gotovo na cijelom prostoru je za ovaj tip prstenja raširen izraz *pločaš*. Među svim vrstama prstenja zasigurno su najzanimljiviji oni ukrašeni gemom. Najčešće je gema dekorativno obrađen kameol, dakle poludragulj, u koji su udubljeni figuralni (rjeđe ornamentalni) motivi. Poznato je da prvi počeci izrađivanja gema dopiru u 3. tisućljeće stare ere i da se gliptika širi iz Egipta preko Krete i Grčke, te da je svoj puni cvat doživjela u vrijeme Rimskog carstva. Da li su gema na našem prstenju iz rimskog perioda ili su pak iz doba renesanse, odnosno klasicizma, za sada nije utvrđeno. Sigurna je samo činjenica da je u hrvatskom narodnom nakitu gemama ukrašeno jedino prstenje. I na kraju, kad se govori o kičenju ruku, a pri tom se misli samo na prstenje, dosljedno našoj narodnoj tradiciji, prsten je mnogo češće resio žensku nego li mušku ruku.

(I. Vrtovec, "Narodni nakit Hrvatske")

Folklorno društvo "Draganići" početak "svadbe"

Iz života naše zajednice

Lijepe hrvatske pjesme....

More sinje

Da si samo modro, sneno, budila bi vale,
da te samo bure muče - molila bi za te,
da te nema lutala bi tražec' drugu majku,
u suzama noći bdila, snila modru bajku....

More sinje, posteljo plava, pjesmo stara moga mornara,
More moje ostavljam ti sve, more sinje uzmi i mene.

Da te samo ljubav čuva, oдавno to znamem,
da me svaka bol napusti kad pomislim na te,
da te nema lutala bi tražec' drugu majku,
u suzama noći bdila, snila modru bajku...

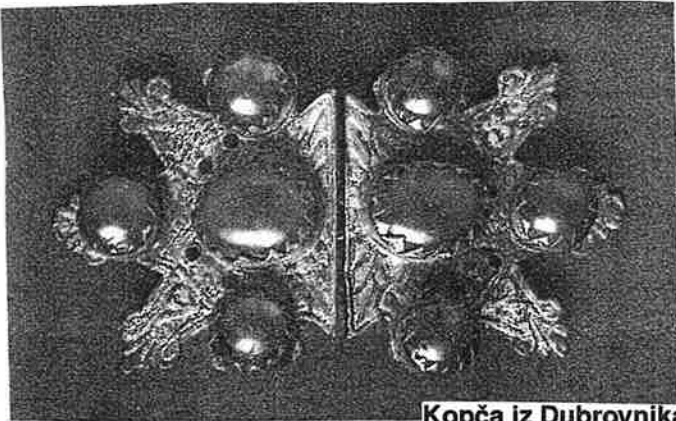
More sinje, posteljo plava, pjesmo stara moga mornara,
More moje ostavljam ti sve, more sinje uzmi i mene.

Pjesmu Dušana Šarca pjeva Jasna Zlokić na vrpci
Croatia records "Budi noćas mirmo more"

NARODNI NAKIT HRVATSKE, Jadranska zona

Uski priobalni, obalni i otočki pojas od Istre do Konavala kod Dubrovnika pripada jadranskom etnografskom području. Nakitna baština profinjjenih, suptilno dizajniranih modela ureša izvedenog u skupocjenim materijalima, najčešće u zlatu i srebru, odiše decentnom raskoši; vrlo lijepo je uskladena s prirodnim okolišom punim sunca, kamena i mora i vedrim stanovnicima tog podneblja. Kao i u druga dva kulturno-historijska areala i ovdje je nakit odraz ekonomskih i političkih strujanja i ovdje se nakitom predodređuje i socijalni i materijalni status čovjeka. Pečat rimokatoličke crkve prekrpio je prastara magijsko-apotrepejska značenja implicirana u pojedinim nakitnim predmetima.

Magijsko-zaštitna funkcija sadržana je, ponovo najjače, u nevjestinjskom oglavljju. Na važnost koja se pridavala vjerovanju i zaštiti od mračnih demonskih sila jasno upućuje svadbeni vijenac ili mladenkina kruna. Dugu spletenu kosu otočanke su pridržavale raznim ukrasnim iglama i češljovima. Zacijelo je najljepši češalj koji posjeduje Etnografski muzej u Zagrebu onaj s otoka Paga: na rožnati dio češlja nastavlja se, s gornje strane, oveći srebrni filigranski ukras s nizom kuglica. Teško je nabrojati sve vrste ukrasnih glavicica igala za kosu ili *oglavlja*, *špioda*, pa su zato istaknute tek neke. Oglavljuje ponosite Konavoke urešeno je nizom igala kojih ukrasnu glavicu čini kuglica od murano stakla. Bogate Splićanke su u kosu zaticale zlatnu iglu koja se granala u nekoliko drhtavih bisernih cvjetova ili listića. Najčešće se ipak na cijelom jadranskom području javljaju srebrne ili pozlaćene igle s dekorativnom glavicom izvedenom u finoj filigranskoj tehnici. Tim zaista praktičnim nakitom još se više ističe ljepota kose ili samog oglavlja.

Kopča iz Dubrovnika

Naušnicama svakako pripada posebno mjesto među predmetima nakitnog inventara jadranske zone. Golema raznolikost oblika redovito uključuje skupocene metale i ostale plemenite materijale ukrasa te preciznost izrade. Naziv *"mori, morči, morčići"* i slično odnosi se na zlatne naušnice modelirane u formi protome crmca. Nose ih pučanke Istre, Kvarnera, Hrvatskog primorja, srednje Dalmacije i njenih otoka; trgovačkim vezama proširile su se u Liku i dalje u Bosnu. Gotovo su sve žene navedenih krajeva posjedovale taj tip naušnica - bile su relativno lako dostupne zbog male novčane vrijednosti (u odnosu spram drugih vrsta naušnica), a i vjerovalo se da štite od zlih sila. Vjerojatno su, upravo zbog te zaštitne svrhe, neki muškarci (ribari, sinovi jedinci) s naših otoka, obalnog i priobalnog i dinarskog područja, nosili u ušnoj resici jednu zlatnu naušnicu jednostavnog kolutastog oblika. Premda porijeklo morčića po nekim tumačenjima seže u 3. stoljeće stare ere, njihov postanak kod nas se može povezati s Venecijom i njenim trgovačkim vezama s našom obalom. Krajem 16. i 17. st. riječki zlatari, zahvaljujući pomorskim vezama, lako dolaze do sirovina za izradu morčića. U to vrijeme muranska manufaktura stakla opskrbljuje emailom cijelu Italiju, pa su tamo naši zlataru pribavljali potrebne sirovine. Međutim, sam oblik morčića prije bismo mogli povezati s utjecajem orijentalne trgovine i pomorskim vezama s Levantom. Danas nakit od morčića posjeduje gotovo svaka građanska obitelj Hrvatskog primorja. Imućnije žiteljke primorskih gradova i gotovo svih otoka Jadrana ukrašavale su si zlatnim i pozlaćenim ili pravim srebrnim naušnicama okićenim ili pravim biserima ili koraljima ili emailom ili sitnim metalnim granulama. Među mnoštvom narodnih naziva za naušnice najučestalije se pojavljuje *"rećin, rećini"*. Sve vrste tog zaista skupocenog nakita pribavljale su se u većim urbanim centrima kod zlatara Rijeke, Zadra, Šibenika, Splita i Dubrovnika. Kupovale su se kod profesionalnih majstora koji su

Privjesak "medalja", Dalmatinska Zagora, srebrna legura

svoje umijeće lijevanja, granuliranja, filigrana, torziranja žice, vezanja bisera, emailiranja, cizeliranja, ulaganja dragog kamena ili brušenog stakla i drugih izvedbenih tehnika ukrasa umjetničkog zlatarskog obrta postojano prenosili svojim sinovima. Čini se da je veći dio oblika narodnih naušnica bio baštunjen, zadan višestoljetnom tradicijom i da nije prošao kroz značajnije promjene. Za manji dio naušnica može se pretpostaviti da je bio dizajniran pod utjecajem baroknih formi; na to upućuje upotrebljeni materijal izrade i ukrasa.

Vratnom se nakitu i ovdje ukazivala posebna pažnja. Zajednička crta svim vrstama ženskih ogrlica jest korištenje skupocenih materijala za izradu i perfekcija izvedbenih tehnika. Među njima se naročito ističu one koje narod naziva *"peružini"*. O starosti tog tipa vratnog ukrasa možda nam može nešto reći zlatna ogrlica iz druge polovice 8. stoljeća naše ere koja je pronađena u Trilju. Najvjerojatnije su znatno mlađeg postanka zlatne ogrlice iz dubrovačkog područja tipa lančića, zvane *"kolarin"*. Sastavljene su od niza zlatnih lijevanih ili kovanih članaka; gotovo uvijek na njima visi zlatni privjesak u formi križa ili medaljona. Orebićanke su ukrašavale vrat vješajući istodobno zlatan lanac i nekoliko jantarnih ogrlica s privjescima od slonovače. Jantar, slonovača, nojevo perje na Jadranu?! Donosili su ih orebički pomorci s dalekih putovanja, a njihove kćeri i žene rado su prihvaćale te darove i kitile njima sebe i svoju svečanu nošnju. Po proizvodnji nakita ukrašenog koraljima i danas je poznat otok Zlarin kod Šibenika, stari koraljaški centar. Koraljne ogrlice zabilježene su i u kitnji žena s otoka Mljeta. Sastavljene su od nekoliko nizova brušenih crvenih koralja koji su na određenom razmaku pridržani, i ujedno prekinuti, pozlaćenim lješnjakovim plodom (koji je u pučkoj upotrebi bio zamjena za zlatno zmo).

Uz navedene materijale srećemo i sedef, ali se ovdje ne koristi njime za izradu ogrlica (kao u panonskoj etnografskoj zoni) nego brajanica zvanih *"rozarij ili krunica, kraljes"*; na njima visi srebrni križ izrađen u tehnici lijevanja ili u filigranu.

Brojanica s privjeskom, Dubrovnik, sedefna zrna i srebro

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 91, 15.IX. 2001.

Vijesti iz kulture

"LEKSIKON HRVATSKOGA JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI"

Praktičnih književnih i jezičnih priručnika nikad dosta! Udovoljavajući stalnoj potrebi za temeljnim vodičima te vrste udružili su se prof. dr. Marko Samardžija i mr. Ante Selak koji su, prvi put u nas, unutar korica jedne knjige povezali oba područja: jezikoslovno i književnoznanstveno. Rezultat je "Leksikon hrvatskoga jezika i književnosti" koji je upravo objavila zagrebačka "Pergamena" i koji će u dubrovačkome Međunarodnom središtu hrvatskih sveučilišta u sklopu 30. seminara Zagrebačke slavističke škole - biti javno predstavljen hrvatskoj i međunarodnoj kroatističkoj javnosti, uz popratne riječi autora, urednika Krešimira Micanovića i Mirjane Turudić, recenzenta Ive Pranjkovića, te Stjepana Damjanovića.

Pokušavši prikazati temeljne pojmove kroatistike u cjelini, dakle njezina jezičnoga i književnoga odsjeka, autori su u kratkim, sažetim natuknicama nastojali obraditi sve termine, pojave i ličnosti vezane uz stvaranje i proučavanje hrvatskoga jezika i književnosti od najstarijih vremena do danas. Tko se god želi na brzinu obavijestiti o kojem pojmu iz nazivlja u jezičnoj i književnoj znanosti, o nekom povijesnom razdoblju ili događaju u razvoju hrvatskoga jezika i književnosti, o određenom filologu, književniku, teoritičaru ili kritičaru, o temeljnom stručnom djelu iz jezikoslovlja ili književnosti, o glavnim jezičnim i književnim časopisima, o najvažnijim dokumentima koji su odredili povijest hrvatskoga jezika i književnosti, u tom će vodiču naći pouzdan podatak.

Leksikon je obogaćen fotografijama, faksimilima dokumenata, naslovnica najvažnijih knjiga, obilnim citatima temeljnih dokumenata, uz natuknicu o pravopisima i malim pravopisnim rječnikom, a na kraju je popis literature za one koji žele podrobiju informaciju.

(Večernji list)

ZAGREBAČKA SLAVISTIČKA ŠKOLA

U dubrovačkom Međunarodnom središtu hrvatskih sveučilišta počela je Zagrebačka slavistička škola - 30. seminar hrvatskoga jezika i književnosti za strane slaviste, u organizaciji Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Seminar traje do 9. rujna, a tijekom održavanja Škole priredit će se više okruglih stolova, predavanja, predstavljanja knjiga, večeri poezije i susreta s hrvatskim piscima.

Na seminaru će među ostalima biti obrađene teme o stanju kroatistike u svijetu, hrvatskim narječjima u kontaktu, hrvatskom jeziku u kontaktu s istočnojadranskim i romanskim idiomima, najnovijim tendencijama u hrvatskoj književnosti te smjernicama hrvatske drame i kazališta devedesetih, novostima iz hrvatske usmene književnosti i književne kroatistike... Za trajanja Slavističke škole također će se predstaviti "Leksikon hrvatskih pisaca" Krešimira Nemeca i "Pjesništvo hrvatskog ekspresionizma" Cvjetka Milanje. (Večernji list)

VINKOVAČKE JESENI U RUJNU

"Vinkovačke jeseni održat će se od 13. do 23. rujna pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Hrvatskoga sabora Zlatka Tomčića, najavio je na konferenciji za novinare predsjednik Organizacijskog odbora te priredbe, vinkovački gradonačelnik dr. Mladen Karlič. "Vinkovačke jeseni" su jedna od najvećih i najznačajnijih kulturno folklornih manifestacija u Hrvatskoj, a zajednički ju priređuju Vinkovačka televizija i Zajednica kulturno umjetničkih društava Vukovarsko-srijemske županije. U programu su priredbe "Folklome večeri", "Dječje vinkovačke jeseni", svečanost otvorenja, "Šokački divani", "Smotra izvornog hrvatskog folklora" te "Svečani mimohod sudionika smotre izvornog hrvatskog folklora" i "Revija konjskih zaprega" u kojoj će nastupiti oko 70-ak KUD-ova iz cijele Hrvatske, istaknuo je direktor Vinkovačke televizije Dragutin Veselčić. U Vinkovcima će se od 13. do 23. rujna održati i oko 30-ak raznih popratnih događanja. "Vinkovačke jeseni" stajat će oko 1,5 milijuna kuna. (Hina, Vjesnik)

ZAGREBAČKI SPOMENICI NISU ZABORAVLJENI

Unatoč gospodarskoj krizi, Zagreb neće zapustiti svoje spomenike, najavio je privremeni ravnatelj Zavoda za zaštitu spomenika grada Zagreba Silvio Novak, izvijestivši novinare da će se obnoviti brončani dio spomenika kralja Tomislava, koji dočekuje putnike koji vlakom

dolaze u Zagreb, a koji je djelo austrijskog majstora A. D. Fernkorna. Do kraja rujna, bit će obnovljen i Meštrovićev "Zdenac života" nastao 1912. godine, koji je postavljen ispred Hrvatskog sveučilišta. Obnavljaju se i drugi objekti uz pomoć Zavoda. Toranj crkve sv. Marije na Dolcu, Nadbiskupija obnavlja doprinosima vjernika, uz savjetovanje s gradskim stručnjacima. Popravljen su i štete koje je prije nekoliko mjeseci eksplozija nanijela grobnici partizanskih boraca na Mirogoju. Osim zgrada čija se pročelja urušavaju te predstavljaju opasnost za prolaznike, obnoviti će se i vrijedna arhitektonska izvedba Oktogon. (HIC)

ZAVRŠAVA 34. MEĐUNARODNI FESTIVAL KAZALIŠTA LUTAKA

Danas podjelom nagrada i predstavom "Petruska" Wroclawskoga kazališta lutaka završava 34. međunarodni festival kazališta lutaka. Jučer se isto kazalište predstavilo trilogijom "Tragična komedija ili komična tragedija o Punchu i Judy", "Posljednja Pulcinellina pjesma" i "Petruska". Posrijedi je ulični teatar koji slijedi tradiciju putujućega lutkarskoga kazališta u Engleskoj, Italiji i Rusiji. Režirao je Wiesław Hejno i bila je to dragocjena prigoda da se uoče sličnosti i različitosti tradicionalnih lutkarskih tehnika različitih zemalja. Ono što veže sve likove jest ginjol, priča i batina kojom glavni lik mlati sve i naposljetku i sam strada od nje.

Splitsko Gradsko kazalište lutaka Split predstavilo se vrlo hrabro marionetama i predstavom "Buratino". Ponešto plosnata i jednostavna priča ispričana je pitko i s puno detalja. Splitski su lutkari vješto svladali najtežu lutkarsku tehniku, a redatelj Slavčo Malcnov obilno im je u tome pomogao. Predstava je nastala prema priči "Zlatni ključić" A. Tolstoja. Scenografija Silve Bačvarove na granici je kiča, ali su zato njene lutke odlično napravljene. Priča je to o siromašnom lutkaru kojemu zločesti Karabas otme lutke. Lutkar napravi još jednu lutku, Buratina, koji svoju braću izbavi od Kralja i sebičnoga Karabasa. To najstarije lutkarsko kazalište u Hrvatskoj, osnovano 8. ožujka 1945., predstavilo se u najboljem mogućem svjetlu, a glumci podjednako dobro animiraju lutke i igraju na otvorenoj sceni. Uspješno su prebrodili pustolovinu marionetske lutke.

Kako PIF tradicionalno predstavlja lutkarsko kazalište pojedinih zemalja, ove godine je bila predstavljena i poljska lutkarska škola: Državna viša kazališna škola "Ludwik Solški" iz Krakova, Lutkarski odsjek u Wroclawu. Druga tematska cjelina ovogodišnjeg PIF-a je "Tradicionalni likovi u lutkarstvu" - od Pucha, preko Pulcinelle do Petruške.

Ovogodišnji Međunarodni festival kazališta lutaka ugostio je ukupno 25 kazališta, a kroz Zagreb su prošli umjetnici iz Austrije, BiH, Bugarske, Češke, Irana, Italije, Njemačke, Poljske, Rumunjske, Slovenije, Španjolske, Velike Britanije i, naravno, Hrvatske.

Osim predstava u kazalištima, publika je uživala i u uobičajenim uličnim animacijama, a festival su pratile i tri tematske izložbe te predavanja i predstavljanja knjiga. (Večernji list)

Nemamo pravo stati..., Nastavak

TORONTO - OVDJE ZAGREB, 1991. - 2001., održati će se 4. listopada 2001. u Zagrebu, povodom sjećanja na 10. godišnjicu raketiranja Banskih dvora. Međutim, volonterizam i profesionalizam teško idu zajedno. Zamolio sam zato pomoć za izdavanje knjige, ali osim par obećanja nisam za sada dobio, ...hm, puno. Čak niti od one velike stranke kojoj pripadam ili smo joj svi pripadali. Ponekad se upitam, zar su me ikada slušali ili čitali u Torontu?

Pa ipak jesu! Na promociju iz Toronta, kao predstavljači moje knjige, dolaze dvije meni osobito drage i prijateljske osobe. Oni će biti, uz medijski poznate predstavljače knjige iz Hrvatske, svjedoci onoga rada koji se zove "Hello Toronto - ovdje Zagreb" - već deset godina! Zanima li vas tko to dolazi iz Toronta? Neka to za sada ostane mala tajna. Otkriti će se na predstavljanju i u jednom od narednih brojeva **HRVATSKE ISKRE**. Ovom prigodom svi ste pozvani, svi ste dobrodošli! Svi, ako želite, možete pomoći! Kao u ostalom i - prije deset godina. Pozovite i našu mladež kako bi spoznala i rasla s istinom. Podsjetiti ćemo se zajedno, kako je to bilo - zašto nemamo pravo stati i izgubiti državu u krvi obranjenju!

Damir Borovčak

damir.borovcak1@zg.tel.hr

Zanimljivosti

SVIJETSKI USPJEH HRVATSKIH PADOBRANACA

Prvo pa zlatno bilo je sudjelovanje hrvatskih reprezentativaca na prvome, još uvijek pozivnom, Svjetskom prvenstvu "base" skakača, završnom 4. rujna u Kuala Lumpuru. Uz zlatnu medalju za skok na cilj Nenada Pešuta (Aeroklub Ecos) i brončanu Roberta Pečnika (Aeroklub Zagreb), Hrvatska je reprezentacija na čelu s trenerom Zlatkom Beričem osvojila prvo ekipno mjesto na tome jedinstvenom natjecanju.

Skokovi s tzv. osmog svjetskog čuda, čuvenih tornjeva blizanaca Petronas Towers, okupili su u Maleziji brojne poklonike rubnih športova, avanturiste i mnoge svjetske TV kuće, koje su uz nevjerojatnu vještinu natjecatelja zabilježile i - prijelome nogu, ruku, skok u obližnje jezero i slijetanje na susjedne nebudere.

Uspjeh hrvatskih skakača proslavljen je u društvu pokroviteljice natjecanja - malezijske ministricе turizma. No, ljepota pobjede naših momaka bila je gotovo pomučena nespretnošću organizatora. Naime, tek dan nakon objave rezultata u preciznom otvaranju padobrana organizatori su priznali da su tri prvoplasirana natjecatelja pročitali pogrešnim redoslijedom. Zbog te pogreške Robert Pečnik vratio već pruzete zlatnu medalju i ček, športski ih zamijenivši broncom s Australcem Jimmijem Freemanom.

- Momci su sjajni, pa to nije pokvarilo dojam, a ni slavlje. Ministrici turizma naša je delegacija darovala monografiju Grada Zagreba, a sve smo sudionike iznenadili statutom Fausta Vrančića, prvog base skakača u povijesti, koju smo poklonili organizatoru. Kako je bilo nevjerice među nekim ekipama o tome da je Hrvat prvi skočio padobranom s neke zgrade, priložili smo i fotokopiju britanske enciklopedije koja prenosi svjedočanstvo britanskoga povjesničara koji je bio svjedok Vrančićeva prvog skoka u Padovi 1616. godine. To je skeptike ostavilo bez argumenta - zadovoljno nam je zbivanja u Kuala Lumpuru opisao Silvije Sekulić. (Večernji list)

OD LOŠINJA DO BJELOLASICE, NAJVEĆA PUSTOLOVNA UTRKA U EUROPI

Malo prije zalaska sunca 19. rujna u otvoreno more kod Lošinja, skočit će 40 četveročlanih timova koji će uz pomoć peraja plivati do najbližih otoka. Započet će tako 300 kilometara dugačka pustolovna utrka čiji će cilj biti četiri dana kasnije, 23. rujna na Bjelolasici. No, iscrpljujuću avanturu izdržat će samo najhrabriji i najiskusniji. Dovoljno je da samo jedan član ne dođe do cilja da bi cijela ekipa ispala iz daljnjeg natjecanja. Prošle je godine utrku započelo 18, a završilo 13 timova.

"Pustolovna utrka Bjelolasica 2001." koja se ove godine održava po drugi put, spada među najopasnija sportska natjecanja na svijetu, jer obuhvaća tzv. ekstremne sportove koji i u Hrvatskoj posljednjih godina imaju sve više poklonika. Direktor utrke Šimun Cimerman ističe kako se u Europi godišnje održi stotinjak takvih utrka, no čini se da bi ova hrvatska već ove godine mogla prerasti u najveću i najprestižniju.

Njezino prvo izdanje, održano prošle godine izazvalo je popriličan interes svjetske javnosti i medija te su isječki proteklog petka i subote prikazani na Eurosportu kao najava ovogodišnje utrke za koju se već prijavilo 38 timova iz 10 zemlja i Hrvatske. Stoga, još ima mjesta za samo dva tima.

Pravilo, preuzeto iz sličnih američkih natjecanja, glasi da u svakom timu mora biti najmanje jedna žena. Od dosad prijavljenih, najviše je hrvatskih ekipa, dok ih 16 dolazi iz 10 europskih zemalja. Osim u velikom broju natjecatelja iz svih krajeva Starog kontinenta, atraktivnost "Bjelolasice 2001", je u slikovitim, a ujedno divljim i surovim, krajolicima Istre, Kvarnera, Slovenije i Gorskog kotara kojima će natjecatelji prolaziti, bez obzira na vremenske prilike. Dionice na moru i kopnu ekipe će savladavati plivanjem, veslanjem, kajacima, šetnjom po kanjonima, penjanjem, brdskim biciklima... Po uzoru na veliko američko natjecanje Eco-Challenge, važno je snaći se u divljini, običi sve kontrolne točke, koje će natjecateljima biti obznajene svega nekoliko sati prije početka utrke, i na kraju doći do Hrvatskog olimpijskog centra Bjelolasica. (Vjesnik)

"LJUDI SE JOŠ SEĆAJU LEPO OBLEČENIH SNAHA, A GDO BU SE SNAHE V TRAPERICAMA SETIL?"

Pred nama dvije manje prostorije prepune narodnog tkanja i veza. Starinski ormari, škrinje i komode čuvaju više od 1.500 nošnji, pokrivala za glavu, stolnjaka, koperti-pokrivača za krevete, plahti, jastučnica, ručnika i svega ostalog što su stvarale vrijedne ruke naših prabaka i baka. Zbirka je to tekstilnog narodnog stvaralaštva nastala tijekom 30-ak godina marljivog sakupljanja Dugosleca Krešimira Fotovića. U zbirci prevladavaju tkanja i vezovi iz Posavine, ali ima ih i iz ostalih krajeva Hrvatske.

- Suknja narodne nošnje slaže se na prvu polu, upućuje nas Fotović, odmah na početku susreta, u pravila slaganja i čuvanja. Objašnjava nam kako suknja može imati i do osam pola (dijelova od kojih se sastoji). Prva je pola neukrašena i na nju dolazi fertun - pregača, a ostale pole ukrašene vezom slažu se ispod prve pole da se što bolje zaštitite. Najlakše se održava bijelo platno jer se može prati, a pojedino i glačati. - Laneno se platno gladi jer se glačalom ne može izravnati. Tome služi gladilek (drvena daska s drskom), na koji se stavlja kamen radi opterećenja. Gladilekom se vlažno platno, namotano na mlinčenjaka (drveni valjak), gladi. Glatko navlaženo laneno platno za suknju se ranca (falda) rancašem - oblim kamenom, objašnjava nam Fotović.

Uz narodno stvaralaštvo vezani su i običaji, o kojima je Fotović nepresušan izvor podataka. Odjeća od lanenog platna, tzv. glatko ruho u žargonu seljaka, nosila se u svečanim prilikama, dok se od konoplje, grubog ruha, izrađivala radna, svakodnevna odjeća. - Tridesetih godina 20. stoljeća svaka je kuća bila mala tvornica. Reklo se da nema grde sneje, neg' lene, priča nam Fotović.

Nakon žetve lan se moćio u potocima, kako bi stabljike iz kojih se izvlačilo vlakno omekšale. Godine 1963. zabranjeno je sijanje lana, priča nam Fotović, jer je močenjem u potocima lan ispuštao zeleni pokrov koji je onemogućavao disanje ribama koje su, u tih osam do 14 dana koliko je trebalo da stabljika lana omekša, ugibale. - Danas nema lana, al' nema ni riba, kaže nas sakupljač.

Ukrasi na narodnim nošnjama radili su se pri samom tkanju ili su se na gotovo platno našivavali svilom, pamukom, mulinejom, svilcem te perlicama. Židovi su imali sve kaj su žene trebale za ukrašavanje nošnji, priča sakupljač. Svaka mlada snjca u kuću je, uz robu radnu za nju, donijela i robu od mame i bake, jer običaji su nalogali da uz najmodernije ruho ima i starinsko. Žene koje su imale kćeri, priča Fotović, malo su se gizdale jer su svečano ruho čuvale za kćeri. - Još se sada ljudi sećaju lepo oblečenih sneja. Ni bilo nedjelje da se koja ni zrušila u nesvest zbog zategnutosti i držanja koje je zahtijevalo nošenje određenog ruha. Gdo bu se sneje v trapericama setil?, pita Fotović.

(Gordana Petrovčić, Vjesnik)

UPECAO SOMA TEŠKOG 78 KG

Ovogodišnja ribolovna sezona na pet gospićkih rijeka nije dobra, kažu ribiči, ali ipak se posrećilo Ivici Buneti (40) iz gospićkog naselja Žabica. U utorak navečer (28.8.) na mjestu Rivinama, pri ulasku u jezero Krušćicu, njegov je mamac zagrizao som. To ne bi bilo ništa neobično za rijeku Liku da nije riječ o ribi teškoj 78 kg, dugoj 240 cm i staroj vjerojatno 30 godina. Borba je trajala gotovo sat vremena, no zahvaljujući jakom štapu i pomoći prijatelja, ribetina je svladana.

Sretni ribič svoju je ribu života uhvatio nakon samo godinu dana ribičkog staža! Član je SRU Like iz Gospića, a soma je voljan ustupiti udruzi radi prepariranja i promidžbe turizma. (Večernji list)

IZDANA MARKA S LIKOM GORANA IVANIŠEVIĆA

Hrvatska pošta priopćila je da je izdala novu prigodnu poštansku marku "Hrvatski šport" s likom Gorana Ivaniševića, koja će biti u uporabi od 31. kolovoza. Tim je izvanrednim izdanjem Hrvatska pošta obilježila veliki uspjeh našeg proslavljenog tenisača koji je osvojio ovogodišnji Wimbledon. Marku je dizajnirao Danijel Popović, dizajner iz Zagreba, prema fotografiji agencije Reuters. Nominalna vrijednost marke je 2,50 kuna. (Večernji list)

Mojim očima (i srcem)....

Konačno sam uspjela složiti sve fotografije iz Hrvatske! Danas sam po prvi puta pregledala fotografije iz Hrvatske po redu - a ima ih zaista mnogo iz svih dijelova Hrvatske. Uživala sam u njima, i gledajući te fotografije shvatila sam kako najviše uživam u slikama jutra ili večeri. Uхватила sam se u razmišljanju, zašto je to tako, a nakon razgovora s prijateljicom, koja se upravo vratila iz Hrvatske, shvatila sam da mi jutro ili večeri u Hrvatskoj ustvari najviše nedostaju, i te slike, na kojima su slike gradova ili prirode ujutro ili navečer, a kadkad i po noći - upravo su ono što mi danas treba.

Kaže moja prijateljica (ova koja se upravo vratila iz Hrvatske) kako joj se čini da upravo "odbrojava" dane do povratka doma. Ona je, naime, sretnica koja se potpuno vraća doma u Hrvatsku. Priča mi ona kako je kad je bila u Zagrebu jednom prošetala Gornjim gradom, svratila na Katarinski trg u crkvu, a kad su izlazili iz crkve fenjeri su već bila upaljeni, i sve je bilo nekako posebno. Govorila mi je: "Tada mi je upravo stalo nešto u grlu od onog posebnog osjećaja, tako divnog osjećaja koji je nemoguće opisati. I ta svjetla, i grad, i Katarinska crkva, i ljudi koji šecu uskim ulicama, nasmijana mladost - kako mi je bilo lijepo!"

Ja mislim da ujutro ili navečer najviše osjećam da sam u stranoj zemlji. Iako taj osjećaj nije u mojoj duši svaki dan, ali ima dana kada nešto u srcu boli, jer jutro je doba kad je čovjek još negdje između sna i jave i vrlo je lako pobrkati gdje si.... I onda samo pogled kroz prozor donosi ono, 'pa nisam doma', makar je sve to oko mene zaista 'doma'! I koliko god me neki uvjeravali kako nisam u pravu i kako je ovdje zaista lijepo (a stvarno je lijepo, od kuće i vrta i života i svega oko nas) - ipak mi nešto fali, a to "nešto" teško je definirati. Kaže mi moja prijateljica da su joj jutro bila posebna kad je bila u Zagrebu: prošetala bi ulicama prema pekari, susretala ljude, udisala miris grada, a posebno pečenog kruha, kojeg osjećate svugdje ujutro. U takvoj šetnji, a kako kaže ona 'a išla bih po kruh svaki dan', susretala je ljude kako žure na posao, osmijehom se javljaju, ili samo pokretom ruke - no, rijetko tko ne bi obratio pažnju na nju... I to je onaj posebni događaj, kad znate da niste samo broj, kao na mnogim ulicama u Kanadi - već živo stvorenje, netko tko ima vrijednost i ljudsku osobnost.

No, za mene je večer u Kanadi, osim kad smo u vikendici, možda najteža, ili nešto kad najviše osjećam da nisam doma. U vikendici, u Bobcaygeonu, malom mjestu sjevernije od Toronta, sve je nekako pitomo. U večernjim satovima sunce polako silazi i sjene drveća, crkava, malih kućica, brodova i svega što čini manje mjesto, polako odlazi u sve dublju i dublju sjenu, dok jednostavno ne nestane u mraku, i samo se tek tu i tamo vide obrisi zvonika, ili visokih drveća.

Tada, u tim večernjim satovima, lijepo mi je, jer mi se često čini kako nismo "tu" - već "tamo", jer u sumraku gotovo da bih mogla zamijeniti koji puta pejzaž Hrvatske sa ovim ovdje u Bobcaygeonu. A pejzaž Hrvatske u sumraku, pogotovo kad putujete automobilom, ili autobusom, ili ste možda jedan od sretnika na moru - taj pejzaž je zaista prekrasan, 'skoro kao Bobcaygeon', tješim ja sebe koji puta.

I tu se opet moram vratiti na moje fotografije... Gledam moje slike sa Jadrana... Jutra na Jadranu, u Hrvatskoj umivena su, more je tako čisto, mirno je kao ulje i tek tu i tamo vide se crte po moru iza brodica koje odlaze ili se vraćaju u luke. Putovala sam ujutro prema Sumartinu, rodnom mjestu moje mame, i ne mogu vam reći koliko sam bila oduševljena tim putovanjem. Krenuli smo trajektom rano ujutro prema Sumartinu i gledali Makarsku, koja se šćućurila u podnožju Mosora, koji se nadvio nad tim malim mjestom sa divnim plažama. Ta planina Mosor, koja kao da čuva Makarsku, čarobna je u svojoj divljini, no posebno je lijepa rano ujutro, kad je sve bistro, čisto, a sunce obasjava preko Mosora more, upravo vam pali oči i ne možete gledati, a teško je maknuti pogled s te planine, isprejccane cestama, putevima, stazama, tu i tamo drveće, pa golo kamenje.... A more vam je u ušima, slušate pjesmu valova, i miris mora je jači i jači, vjetar donosi pokoju kap mora, koja se brzo suši u osmijehu čovjeka...

No, večeri na Jadranu posebno pantim sa četiri mjesta: u Istri čak dva puta, Pagu i Rogoznici. Došli smo u Istru kasnije navečer i putem prema Umagu naišli smo na dugu! Čak dvije duge na istom mjestu! Gledajući danas slike tih dvaju duga, i nas oduševljene pod dugama, u tim divnim bojama i zadovoljstvu toga dana, izrekla sam glasno sam sebi - 'što nam je bilo lijepo toga dana! I onda tek malo kasnije, pred nama se ukazala uvala Zambatije, gdje žive moji rođaci. Sunce je zalazilo i boje zalaska sunca bile su nevjerojatne: od potpune roza boje, do zlatne, smeđe, crvene, a more se ljeska, i sve postaje tamnije i tamnije modro - svaka nijansa boje sa-

mo tamni, a mjesec polako izlazi i pred očima vam izlaze sjene borova, brodica, plaže, ljudi....

I onda Pag. Tamo smo večerali u jednom restoranu u luci Novalje. Sve je već tada bilo prepuno gostiju, sve osvijetljeno, tako da ste se osjećali kao počašćeni da ste tu, jer ljepota toga grada u noći nezaboravna je. Te večeri otišli smo kući dosta kasno, i ja sam sjedeći na balkonu dugo gledala more, mjesječinu kao nacrtanu, a u daljini otoke Lošinj, Cres i Silbu i more koje se ljeska na mjesječini, a oko mene tama, kroz koju prosijava tu i tamo koje svjetlo, pa naglo ugledate obrise drveća i ljudi u šetnji.....Teško mi je bilo leći te večeri!

Zalazak sunca u Rogoznici

Ipak, najljepši zalaz sunca bio je u Rogoznici. Tamo smo došli pred sam zalazak, sunce je već bilo nisko nad morem i posljednjim je zracima obasjavalo marinu s brodicama. Nebo je bilo još zlatno od sunca, a oblaci su bili u svim nijansama zlatne boje, i mnoge se brodice nisu mogle ni vidjeti jer su još bile obasjane sunčevim zrakama... I onda je sunce polako, polako zalazilo iza brodica, sve niže i niže, a pred nama se slika mijenjala iz sekunde u sekundu: naglo su se prema još osvijetljenom nebu uzdigli jarboli brodica, koje do tada niste dobro vidjeli, a dio neba blješti u zlatnom sjaju, obrubljen je tamno modrim oblacima, koji postaju sve tamniji, modriji, crniji, a kugla sunca još nije potpuna zašla i pokoja zraka sunca tu i tamo kao da probode horizont i onda naglo nestane... A oblaci su sve tamniji na izrazito modrom nebu, jarboli brodica sve vidljiviji, i onda se i zlatni obrisi neba polako gase i luku Rogoznice obavija večer. I tada se svjetla pale i sve opet dobiva novo odijelo, novu ljepotu!

Teško je opisati nešto što ne možeš dodirnuti, već samo osjetiti i svaka moja slika, koliko god da je lijepa, nije ni sluga onome što sam vidjela i doživjela u Hrvatskoj ovoga ljeta. Kako sam dosta vremena provela putujući Jadranom, posebno sam osjetila ljepotu i jutara i večeri, koja danas, koji puta sa čežnjom gledam na slikama u svom albumu. Kad mi netko kaže kako je lijepo u Kanadi - ja odgovaram 'lijepo je, nema razgovora', no onda odmah pomislim na jutro u Pagu i sliku koja je ostala nezaboravna: stojim na plaži, gledam more, koje je bilo uzburkano tog jutro i nije bilo one plave boje kao obično, već tamnije, oko mene sivi kamen, pa makija zelene boje, pa prosijavaju crveni krovovi kuća negdje daleko iza mene, pa se onda izdiže Velebit negdje u pozadini, a nad Velebitom oblaci raznih boja, od sive do tamno plave i sve te boje kao da slave onu ljepotu prirode naše Hrvatske.

I što odgovoriti onda mojoj prijateljici koja mi govori kako odbrojava dane do povratka u Hrvatsku - jer tamo su i jutro i večeri ljepši? Tada ostajem bez riječi - jer one usporedne na ljepote, koje sam doživjela i vidjela ove godine, jače su od mene i ne daju mi duši mira.

Valentina

of the Holy Spirit, the Franciscan monastery, the Town House, etc.) and a plague column is one of the most beautiful squares in Croatia. Požega hosts a number of traditional cultural events and performances. Grgurevo (St. Gregory's Day) is the traditional show of canons and mortars, exhibited on the central square (12th of March). The event includes the mortar fire in Požega vineyards, which symbolizes chasing of the Ottomans from the region and commemorates the victory over the Turks on the Sokolovac hill in 1688. The festival of Croatian one-minute films and the national dog show are held in May. The events in June include St. John's Bonfire (21st of June) and "Kulenijada", a special event dedicated to presentation and tasting of the very best Slavonian paprika-flavoured sausages (*kulen*), served with local wines (end of June, beginning of July). The major sports event, auto and motor-cycling race (in June and August), is held at the Glavica race-track. The events in September include "Tršijada" (fishing and preparing of Slavonia-style freshwater fish specialties) and the most important music event the festival *Golden Strings of Slavonia* (third weekend in September). This event is a contest of folk music performers and singers but also includes other events (grape harvest, beauty contest the most "swaggering" peasant girl, national costumes show, etc.). Organ music evenings are organized on the occasion of the Town's Day and in commemoration of its patroness, St. Teresa of Avila (15th of October).

The sports hall Grabrik, a track and field athletics stadium, the Orljava river and the surrounding hills are major sports and recreational facilities of Požega and its surroundings. Angling opportunities are provided on the Orljava and the Veličanka rivers, small game hunting in the lowlands and high game hunting in the nearby hills. Traditional Slavonia-style specialties and quality wines are offered in Požega and its surroundings.

Požega

Accommodation: Hotel Grgin dol (B); inns Calimero, Mislav.

Excursions: Vrhovački Grad remains of a mediaeval fortification offering a nice view on the Požeška Valley and Posavina (5 km) * Viškovački Grad remains of a mediaeval fortification (8 km) * Trenkovo (8 km) * Pleternica (12 km) * Kaptol (12 km) * Velika (14 km) * Vetovo an old village famous for fishponds and fish specialties (17 km) * Kutjevo (23 km) * Nova Gradiška (27 km) * Slavonski Brod (40 km).

Kaptol, a village 12 km north of Požega. The prehistoric tumuli Glavica and Čemernica had stone megalithic constructions. In the middle of the village is a late mediaeval citadel (now in ruins), surrounded by a moat and fortified with ramparts with five towers; in the past it used to be entered by a drawbridge through a quadrangular tower. In the 18th century the Baroque church of St. George was built within the walls; now in ruins. The citadel belonged to the Požega chapter. The Baroque parish church of Sts. Peter and Paul from 1772 has partly preserved classicist-style altars.

Požega

Rudina, remains of the Benedictine abbey of St. Michael, northwest of Požega. The abbey was first mentioned in 1210; it was abandoned in 1537. The foundations of a monastery and a church have been discovered; the church was a three-nave Romanesque basilica with three semicircular apses and a belfry on the western façade. The wreath of apses in the attic was adorned with sculpturally made consoles (20-odd of them have been found), which rank among the most valuable Romanesque plastics in continental Croatia. The sacristy wall features a partially preserved Gothic fresco, with a representation of the body of Christ (*Ecce Homo*). The archaeological finds from Rudina are mostly kept at the Požega Valley Museum in Požega.

Trenkovo, a village 7 km north of Požega. In the past it was the property of the military commander Baron Franjo Trenk. There is a Baroque castle with a 19th-century park; the park is protected as a horticultural monument.

Iz života naše zajednice

Karlovac picknick: Mike Zrinščak, Zlatica Krilin, Ivan Krilin i Joža Ramušćak

Editorial:

The following comment is for all of us to think about the 'political correctness' and human rights in Canada.

According to the article "The Bible as 'hate literature'" by Charles Moore which he wrote for "The Interim" newspaper, in June 2001, there is something very wrong in our society today.

Mr. Moore wrote about the case heard by the Saskatchewan Human Rights Commission, which ordered Mr. Hugh Owens and the Saskatoon StarPhoenix newspaper to pay \$1,500 to three homosexualist activists for publishing and ad in the newspaper quoting, verbatim and without annotation, Bible verses pertaining to homosexuality. Further more, the ruling issued by the sole adjudicator, lawyer Valerie Watson, also prohibits Owens, who purchased the ad, from "further publishing the ad, further publishing in newspapers or any other medium, or displaying the bumper stickers".

"Hugh Owens may well be then the first Canadian ever fined for quoting the Bible, but unless Canadian Christians wake up from their apathetic slumbers and mount a counterattack against the tyranny of kangaroo court human rights commissions, he won't be the last."

What is the next step in our democratic, civilized society?

Biserka Milinkovic

News

GOTOVINA 'WANTED' IN 178 COUNTRIES

ZAGREB, September 7 (FPB) - Regardless of repeated statements made by certain Croatian officials that General Ante Gotovina was most certainly in Croatia, the Croatian Government had already issued an international arrest warrant for him. Gotovina in now on the 'wanted list' in 178 countries, which are obligated to take him into custody and extradite him to Croatia. Official statements claiming "the Croatian Government knows he is in Croatia," might have been intentionally planted in order to deceive Gotovina into moving around more freely if he was abroad, which was confirmed by a number of Croatian legal experts. Media close to the Government has been claiming that INTERPOL was searching for the Croatian general, stressing that this Liberation War hero was on the same 'wanted lists' as internationally wanted criminals.

RAČAN BUYS SOME LOBBYING TIME FOR DEMARCATION AGREEMENT WITH SLOVENIA

ZAGREB, September 7 (FPB) - On Thursday the Croatian Government accepted all of the proposed changes to national social policy and put them into parliamentary procedure. The changes are expected to be debated at the next session of the Croatian Parliament (Sabor) as an urgent agenda point. The changes should take effect on October 1, 2001. Croatian Prime Minister Ivica Račan bought himself some lobbying time concerning the demarcation agreement with Slovenia, which he recently initialled together with Slovenian Prime Minister Janez Drnovšek. Namely, the Croatian Government decided to put the agreement into parliamentary procedure for ratification, hoping that it would receive the necessary 101 votes. Allegedly the agreement in its current form only has the support of the Social Democratic Party (SDP) in the Coalition Five. The agreement, in its current form, would allow Slovenia sovereignty over close to two thirds of Croatian waters in the Piran Bay.

ITALY TO DEMAND RESTITUTION FOR ABANDONED ITALIAN PROPERTY FROM AS FAR BACK AS WW II?

ZAGREB, Sept. 7 (FPB) - Italian Foreign Minister Renato Ruggeri will be in Zagreb on Tuesday for a one-day official visit to Croatia. He is scheduled to meet with Croatian Foreign Minister Tonino Picula, Prime Minister Račan, and President Stipe Mesic. Talks will focus on bilateral relations and the situation in the region. The Italian media has reported that Ruggeri intends to mention the failure to pay restitution for abandoned Italian property in former Zone B and the former Free Territory of Trieste.

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 91, 15.IX. 2001.

CROATIAN ENTREPRENEURS MADE PROFIT OF 12 BILLION KUNA IN 2000

ZAGREB, Sept 5 (Hina) - According to financial statements on the business results made in 2000 by 58,773 companies which employed 741,800 workers, Croatian business people registered a net profit of 12.04 billion kuna last year. Their net gain thus increased by 47.9 percent as against 1999, according to the Croatian Payment Operations Institute (ZAP). In 2000, the gross earnings of business people rose by nine (9) percent to 305.2 billion kuna, whereas their expenses increased by 6.1 percent to 303.03 billion kuna.

CANADIAN CROAT WANTS TO INVEST BUT...

SPLIT, September 3 (FPB) - Ivica Zdunic, a Lovinac native, has been living in Canada for 42 years. He has invested in the reconstruction of the church in Lovinac twice, made a notable contribution for the reconstruction of the Zagreb Cathedral and donated 100 000 dollars to a Canadian university for a library and Croatian language department. However, all of his attempts at investing into the Croatian economy, up to now, have failed. According to him, he tried in vain to purchase the 'Lotrscak' restaurant chain, 'Visocica' Company in Lika, and a livestock farm in Slatina. "Now I am trying to buy the 'Vrana' Company, which would enable the entire country to feed itself, but nobody would buy a company without being allowed to purchase the land it is on, as well," stressed Zdunic. "I cannot accept such conditions. I would also like to purchase the 'Bokanjac' Farm, but that will not happen unless the bureaucratic system preventing investments is changed, particularly when ethnic Croats are concerned," added this Croatian businessman from Canada.

NEW PLAN TO FRAGMENTIZE CROATIA

DUBROVNIK, September 3 (FPB) - After the disputed Istrian Statute that the Istrian Democratic Parliament (IDS) wanted to impose on Croatia, a similar initiative has been launched in Dubrovnik. The 'Civic Initiative - Vote for Mankind', headed by controversial priest Ivan Grubisic (its campaign is connected with the independent ticket topped by Darko Kaciga), stands behind this initiative to change the internal organization of Croatia. Namely, according to the initiative, Dubrovnik would become a county with only foreign affairs and defence remaining under the jurisdiction of the national authorities. Local elections will be repeated in Dubrovnik on September 16, as the city authorities could not be formed based on the results of the May elections.

Unbelievable!!!

PLAVŠIĆ ARRIVES IN BELGRADE

BELGRADE, Sept. 7 (FPB) - International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia prisoner and the former president of Republika Srpska, Biljana Plavsic, arrived in Belgrade on Thursday afternoon, after the Serbian Government gave the necessary guarantees for her release from The Hague, i.e. that she would be under constant supervision and would not be allowed to influence possible witnesses in the case against her. After her arrival a teary-eyed Plavsic thanked the Serbian Government for its efforts, adding that she was glad to be back among her compatriots.

In a related story, on Thursday the ICTY appointed a team of legal experts to assist the court council handling the Slobodan Milosevic case. Steven Kay, Branislav Tapuskovic, and Mischa Wladimiroff are the 'amicus curiae' (friends of the court) responsible for being a kind of liaison between the court and the defendant. The 'amicus curiae' can in no way act or be considered council for Milosevic.

Milosevic to Face Charges Covering 3 Wars in Balkans

THE HAGUE, Aug. 30 – The chief prosecutor of the United Nations tribunal said today that she would expand the charges against Slobodan Milosevic to include genocide in the massacres in Bosnia and accusations of war crimes in Croatia. The prosecutor, Carla Del Ponte, said she planned to issue the two new indictments on Oct. 1 and would ask the tribunal to add them to the Kosovo war crimes charges for which the former Yugoslav president was brought to the tribunal two months ago.

"There will be one trial for the three wars," Mrs. Del Ponte said.

Her announcement came shortly after Mr. Milosevic appeared in court for the second time. During the 45-minute hearing, he was in an even more defiant mood than earlier this month, as he sniped at the judges while complaining loudly that they were tools of Western governments.

The former president, who was overthrown by the Yugoslavia he impoverished during more than a decade in power and led into a series of wars that killed more than 200,000 people, appeared to relish the confrontations. "Can I speak, or are you going to turn off my microphone like the first time?" he asked Richard May, a British judge who presides over the court. Speaking in fluent but flawed English, he added, "We have to communicate as civilized persons, not with switching off the microphone or use force."

Mr. Milosevic turned away with open disdain as Mrs. Del Ponte informed the court that she would also expand his indictment for Kosovo because more mass graves had been uncovered in Serbia.

Tribunal statutes describe genocide as "acts committed with intent to destroy, in whole or in part, a national, ethnical, racial or religious group." Tens of thousands were killed by Serbian forces in the Bosnian war of 1992-95 as wide swaths of the country were "cleansed" of their Muslim population.

The toll in Bosnia was many times that in Kosovo. Although the pattern of killing in the Balkans -- from Croatia, through Bosnia and into Kosovo -- was largely the same, Mr. Milosevic has denied any culpability. By including the genocide charge in the new indictments, the prosecutor will dramatically extend the scope of the former president's trial. It will become more drawn out, more complex and more exhaustive.

At least five people have been charged by the tribunal with genocide, including the former Bosnian Serb political leader, Radovan Karadzic, and his military commander, Ratko Mladic. And the prosecutor's focus on the genocide charge today again raised the question of why those men had not yet been arrested. Despite many pleas from the prosecutors, they were not arrested by NATO forces in the Balkans when their whereabouts were known, and they have since gone into hiding.

Today, Judge May warned prosecutors that despite the broader scope of the charges against Mr. Milosevic, he wanted the trial to start soon and that the prosecutors could not continue their investigations indefinitely. The indictment was issued two years ago, he said, and Mr. Milosevic has now been in custody for two months. His pressure was unusual and seemed to be prompted by the attention and scrutiny the Milosevic case has attracted. At this international tribunal, the first of its kind since the trials after World War II, defendants on average have had to wait at least a year and often longer before their trials begin.

Mrs. Del Ponte seemed to leave little doubt about her plans for Mr. Milosevic. She would soon have ready an expanded indictment for his responsibility in Kosovo, she said. The new indictments "will be for genocide in Bosnia, but Croatia is still open," she told reporters outside the court. In adding genocide to the charges against Mr. Milosevic, prosecutors will inevitably build on their recent conviction of the Bosnian Serb general Radislav Krstic. He was found guilty of genocide this month for his role in the massacres around the Bosnian town of Srebrenica, where 7,000 unarmed men are estimated to have been executed. General Krstic was sentenced to 46 years in prison, but Mrs. Del Ponte recently announced that she would appeal, asking a life sentence.

Today's hearing was meant to be a standard, pre-trial meeting that allows lawyers to discuss scheduling and measure progress. But since Mr. Milosevic's arrival here, the standard and the routine have changed.

When he was in office, the former Balkan strongman used to exasperate Western diplomats by saying one thing and doing another. Now the tribunal, an institution that searches for tight rules, has been getting a taste of Milosevic-bred anarchy.

From the beginning, Mr. Milosevic has maintained that he does not recognize the court and therefore will not dignify it by appointing a defense lawyer. But even as he brands the tribunal as an illegal forum where he has no need to defend himself, he has started to send lawyerly motions. He sent a first one this month, signed by hand, saying the tribunal was illegitimate and must therefore release him. In a second motion last week, he withdrew the first one and said he was only issuing a warning.

Because he does not have a defense attorney, he is not entitled to confidential sessions with lawyers, but demands them all the same. In court today, he protested loudly that "I am discriminated all the time, from the first day," and complained that he could not meet with his family and his lawyers.

But Timothy McFadden, the director of the tribunal's jail, said on Wednesday that he had received no complaints from Mr. Milosevic. According to the prison logs, he has spent more than 45 hours with his wife and more than 20 hours with other members of his family. Tribunal records show that he has now had meetings with six different lawyers, some monitored, some private, altogether lasting more than 20 hours.

Today the judges turned down a prosecution request that the court provide Mr. Milosevic with a defense lawyer to facilitate its dealing with him. The judges said they would not impose a defense lawyer, but ordered a different remedy: they said they would appoint an "amicus curiae" or a "friend of the court" who would assist in protecting the defendant's rights, could cross-examine witnesses, raise objections and help ensure a fair trial, Judge May said.

Dragoslav Ognjnovic, one of several Serbian lawyers who represents Mr. Milosevic's interests at a Belgrade court, said today that he and his colleagues had been promised more visiting time. "I don't care if the conversations are monitored or not," he said on his way to the United Nations jail.

Mr. Milosevic, who has long treated journalists with disdain, now seemed to be yearning for news media attention. During the hearing, he repeatedly turned to the public gallery, searching perhaps for a familiar face behind the bullet-proof glass wall.

"Why am I isolated from the press," he snapped at Judge May at one point. "Every single day, there is something printed or broadcast against me as a pure lie."

Judge May explained that prison rules forbade all news media interviews.

Mr. Ognjnovic, the Belgrade lawyer, said his client's situation had much improved now that he was allowed to mingle with other prisoners on his floor. Insiders said Mr. Milosevic had even been playing cards with some of his former enemies, among them a Bosnian Muslim general.

At today's session, however, Mr. Milosevic persisted in presenting himself as a victim of this "illegitimate and illegal tribunal."

"You are not a legal institution; you are a political tool," he shouted across the courtroom.

"Mr. Milosevic, there must be an end to this," Judge May said, cutting off the microphone and saying the hearing was adjourned.

The next one will be on Oct. 29. For a moment, though, Mr. Milosevic kept talking at the judges, jabbing his finger in the air. (New York Times)

Come and visit Croatia this autumn...

POŽEGA

POŽEGA, a town in the south-western part of the Požeška Valley in the region of Slavonia; elevation 152 m; population 21,046. Chief occupations include farming, viticulture, livestock breeding, metal-processing (foundry, machines and tractors, household appliances), foodstuffs (chocolate, sweets and liqueurs), textiles (ready-made), wood and timber, building material (bricks, roof tiles) and printing industries. Požega is located on the main road (M1.6) Nova Gradiška - Požega - Našice and the railroad Batrina - Požega.

Požega was first mentioned in 1227 in the charter of King Andrija II Arpadović. Požega is a very famous town (*opulentissima civitas*) with very well developed trade and craftwork. The Turks occupied it in 1537; it was the seat of the county (*kadiluk*) and the Požega *Sanjak* (until 1687); liberated after the battle of Slankamen (1691). In 1765 the town was granted the privileges of a free royal town by the charter of Empress Maria Theresa. The town administration was under direct supervision of the county and in the period 1882-1886 under the government of Croatia-Slavonia-Dalmatia in Zagreb.

The Cultural and Historical Heritage

The mediaeval structure of streets in Požega has been preserved until the present. Around the large central square Sv. Trojstvo (Holy Trinity), which has the shape of an elongated, irregular triangle, the streets stretch in a beam-like pattern, following the line of town walls toward the north. The picturesque aspect of the main square is emphasized by the rows of town houses from the 18th and the early 19th centuries, with ground-floor porches. The square also features a Baroque column (remains of gold plate), erected in 1749 as a votive monument in the time of plague, a work by Gabrijel Granicio. The Baroque county palace was reconstructed in 1898 by Hönigsberg and Deutsch, who also built the Art Nouveau buildings of the First Savings Bank of Požega (1906). The southern side of the square features two mediaeval monastery churches. The Franciscan church of *St. Dimitry* (since the 18th c. the Holy Spirit church), a one-nave structure from 1280 (built probably on the location of an earlier church) has very finely carved late Romanesque early Gothic ribs in the sanctuary; a Romanesque belfry stands next to the sanctuary. The monastery was built in the 18th century, when four chapels were attached to the church. After a fire in 1842 the church was restored in classicist style. The rich monastery collection comprises valuable textiles and a large library. The church of *St. Lawrence*, a Gothic structure erected around 1300, probably the Dominican church (St. Mary), was bestowed upon the Jesuits in the 18th century. The church was expanded (around 1526) in the way that a nave with three high Renaissance arches was attached to it. Gothic frescoes have been discovered (14th and 15th c.) in the church sanctuary, on the triumphal arch and on a part of the nave's southern wall. The representative Renaissance wall tabernacle was attached to the

sanctuary around 1525. The northern wall features the remains of excellent Baroque frescoes. Next to the church is the Baroque building of the *Jesuit college*, originally of a T-shaped ground-plan, with another storey attached to it in 1904, when the front was changed as well. The building of the former Jesuit gymnasium features the stucco medallion representing Christ's head, from 1725. The Baroque church of *St. Teresa* on the square bearing the same name (1763) became a cathedral, with the foundation of the diocese in 1997. It is a late Baroque structure with a high belfry on the front; exquisite Baroque altars, the pulpit, Rococo pews, confessionals. The church was painted by C. Medović and O. Iveković (1899). In the park in front of the church is a monument to Luka Ibrišimović, who liberated the town from the Turks, a work by György Kiss (1893). The town also features late Baroque chapels of Sts. Philip and James (1788), St. Elias (on the cemetery) and St. Roch (1796).

The Town Museum (Matice hrvatske 1) was established in 1921; the Museum gallery comprises the Renaissance medal by S. Saveli, Baroque paintings (P. Wouwerman), the portraits of the Pejačevićs and F. Trenk (18th c.), the paintings by I. Zsche, F. Giffinger, G. Poša, O. Iveković, V. Bukovac, B. Čikoš-Sesija and M. Kraljević. The archaeological collection features Romanesque sculptures from the Benedictine abbey of Rudina.

County Tourist Association: Županijska ul. 7;

Town Tourist Association: Trg Sv. Trojstva 1

An attractive location of the town in the middle of the fertile Požeška Valley, 800-years old cultural and historical heritage and carefully cherished traditions underlie the tourist development of Požega. The importance of this region may also be seen in its Roman name, *Vallis Aurea*, the Golden Valley.

The central town square with a number of nice buildings (the church

